

VLA/69

Трапиз - 1946.

Трапиз

Українська Книгарня “РОКСОЛЯНА”

М. ДЕНИСЮК

ІНСБРУК

МАЄ НА СКЛАДІ:

НАЙНОВІШІ ВИДАННЯ ОРИГІНАЛЬНИХ ТВОРІВ
УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕНСТВА ТА ПЕРЕКЛАДІВ З
ЧУЖОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

- ВИСИЛАЄ КНИЖКИ на окремі замовлення,
- ДОСТАВЛЯЄ ГУРТОВО книжки книгарням і відпродавцям,
- ДОПОВНЮЄ приватні та читальняні бібліотеки,
- КОМПЛЕТУЄ і доставляє готові комплекти бібліотек,
- ПРИЙМАЄ до гуртової продажі видання українських видавництв,
- КУПУЄ антикварично давніші українські видання.

Оферти, замовлення і гроші слати на адресу:

Buchhandlung “ROXOLANA”

Anichstrasse 4,

Innisbruck,

AUSTRIA

UKRAINIAN INFORMATION SERVICE

WITH COMPLIMENTS
UKRAINIAN CANADIAN COMMITTEE
701 Melrose Building
WINNIPEG, MAN. CANA.

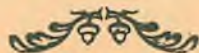
VIIA/69

Календар-Альманах Нового Шляху

на

1947

рік

ДРУКОМ І НАКЛАДОМ НОВОГО ШЛЯХУ
ВИНИПЕГ, МАНІТОБА

LIBRARY
of
Ukrainian Publishers
Ltd. 128. 1114

Printed in Canada

Король Юрій VI
і Королева Єлисавета

П. СТАХ

ДВАНАДЦЯТЬ БЕ...

(НАЗУСТРІЧ НОВОМУ)

В морі вічності пливе наш дух,
З первовіку скорившись Вищій Силі:
Що рік? — його лише єдиний рух,
А всі роки — його зрадливі хвилі . . .

Наш човен знову на пінявих верхах,
Студений норд надув його вітрила.
На кермі хто? Чи є в його руках
Сталева міць, а в серці буйна сила? . . .

Куди і як скерує він човна —
Чи в затишок багнистої затоки,
Чи на хребті скаженім буруна
Одважно виплине у світ широкий?

Дванадцять бе: надходить рік новий —
Новий бурун в життя бурхливім морі . . .
Назад — кайданів брязкіт віковий,
Вперед — і шторми й імлі непрозорі.

На керму той, хто знає певну путь,
Хто рабський страх пустивши геть за димом,
Сказав: здобуть, або й нам не быть! —
І став зо самою смертю побратимом.

Дванадцять бе . . . всі як одиє,
Встаємо. В поглядах веселих —
У ждану путь нестримний гін,
Тремтить в правиці повний келих . . .

Брати кохані! Рік Новий
Злетів до нас, як легкі пера,
Відходить злобно Рік Старий,
Лихій облуді навстіж двері!

Його девіз був — злочин-лжа,
Він під личиною свободи
Гострив на слабшого ножа,
Дурив людей, дурив народи . . .

То ж най іде у безвість, в тьму!
Вшануймо гада безгомінням:
Удар дванадцятий йому
У слід розітнеться подзвінням ! . . .

Наш перший цей келих назустріч Новому,
Він юний, завзятий, він гордий як гнів.
Не тишу ганебну син бурі та грому
Несе нам з таємних майбутніх світів.

Віддано бік о бік полине він з нами
Назустріч бурунам в облудній імлі,
До славного бою на смерть з ворогами,
На рідній, окраденій ними Землі.

Вітай же, Юначе! . . . Свій келих у гору
Підносим за Тебе, він повний вина,—
За вірність святому, цьому уговору
Ми випемо разом з тобою до дна!

Нам маяком горить наш ідеал,
Тож геть з душі стару пересторогу!
Най вир реве — розпустим ми вітрила
І на хребті шумливим буруна
До цілі справимо нашого човна,
Хоч багатьох завзятців жде могила.

Страшна не смерть, а вічна ця облога
Ворожих сил, це вічне рабство й гніт . . .
Колиж не наша буде перемога,
Нехай загине все, нехай загине світ!

Церковний Календар

Рік 1947 є звичайним роком і має 365 днів, або 52 тижні й один день. По рахунку жидів, цей рік є 5707-5708 роком, по рахунку ніпонців 2607, а 1366 роком магомеданської ери. Крім цього є він 1914 роком від смерті Ісуса Христа, а 959 роком від хрещення України.

Загальні Відомості:

Пасхалія: (Дати після нового стилю). — Ключ грянничний И. В руці літо до 14 березня з, а від 14 березня а. Мясниць 5 неділь і 6 днів. Неділя мясопусна 16 лютого, неділя сиропусна 23 лютого. Благовіщення 7 квітня, в понеділок страстного тижня. Великдень 13 квітня, тиждень після латинського. Вознесення Господне 22 травня; Зіслання св. Духа 1 червня. Св. Ап. Петра і Павла 12 липня. Петрівки: дві неділі.

Для Українців Католиків:

Пости: (Дати після нового стилю). — 1) В Навечеріє Різдва Христового, 6 січня. 2) В навечеріє Богоявлення, 18 січня. 3) Сиропусний тиждень, від 17 до 23 лютого. 4) Великий Піст, від 24 лютого до 12 квітня. 5) Петрівка, від 30 червня до 11 липня. 6) Спасівка, від 14 до 27 серпня. 7) В день Усікновення Голови Івана Хрестителя, 11 вересня. 8) В день Воздвиження Чесного Хреста, 27 вересня. 9) Пилипівка, від 28 листопада до Навечерія Різдва Христового. 10) Кожної п'ятниці крім Загальниць.

Загальниці: 1) Від Різдва Христового, 7 січня до Богоявлення, 19 січня (крім Навечерія Богоявлення, 18 січня). 2) Між неділею Митаря і Фарисея і неділею Блудного Сина, від 2 до 9 лютого. 3) Від Великодня до неділі Томиної, від 13 до 20 квітня. 4) Від Зіслання св. Духа до неділі Всіх Святих, від 1 до 8 червня.

Заборонені часи для забав і весіль (з музикою і танцями): У всі п'ятниці цілого року, крім Загальниць перед Великим Постом і по Зелених Св'ятах. 2) Від початку Пилипівки (28 листопада) до Богоявлення включно. 3) Від Сирного понеділка до Неділі Томиної, (від 24 лютого до 19 квітня). 4) У Великий Піст, Петрівку і Спасівку. 5) В день Усікновення голови Івана Хрестителя. 6) В день Воздвиження Чесного Хреста.

Пости в Канаді: В мясниці мяса не можна їсти в п'ятницю, а в Петрівку, Спасівку, Пилипівку і Великий Піст — ні в середу ні в п'ятницю, хіба зі смальцем, як немає набілу. В пості дозволено їсти мясо в понеділок, вівторок, четвер, суботу і неділю. Набір і яйця можна все їсти, завинятком Великої П'ятниці.

Звільнені від посту: 1) Убогі, що живуть на милостині. Хто не має масла, може вживати смальцю. 2) Хворі, ті що приходять до здоров'я, терплячі на неміч шлунка, немічні, що мусять заживати медицину, а пісні страви перешкаджають їх успіхові. 3) Вагітні жінки, коли ослаблені і потребують мяса і ті, що кормлять немічних дітетей. 4) Тяжко працюючі. 5) Ті, що їм тяжко дістати пісних страв. 6) Діти до сьомого року життя.

Для Українців Православних:

Пости: (Дати після нового стилю) — 1) В Навечеріє Різдва Христового, 6 січня. 2) В Навечеріє Йордану, 18 січня. 3) Великий Піст — від понеділка по неділі Сиропусній до Великої суботи перед Великоднем, від 24 лютого до 12 квітня. 4) Петрівка, від 30 червня до 11 липня. 5) Спасівка завжди від 14 до 27 серпня, отже до передодня Успенія Пресвятої Богородиці. 6) В день Усікновення голови св. Івана Хрестителя. 7) В день Воздвиження Чесного Хреста, 27 вересня. 8) Пилипівка завжди від 28 листопада, отже від дня по св. Пилипі, до Навечеря Христового Різдва. 9) В сирний тиждень, по неділі Сиропусній лише з набілом.

Загальниці: 1) Від Різдва до Богоявлення (Йордану), крім Йорданського Святого Вечора. 2) Від неділі Митаря і Фарисея до Неділі Блудного Сина. 3) Від Великодня до Неділі Томиної. 4) Від Зелених Свят до неділі Всіх Святих.

Заборонений час весіль і забав з музикою: 1) Всі середи і п'ятниці цілого року, крім Загальниць. 2) Від початку Пилипівки до Богоявлення. 3) Від понеділка по неділі Мясопусній до Неділі Томиної. 4) В Петрівку. 5) В Спасівку. 6) В день Усікновення Голови св. Івана Хрестителя. 7) В день Воздвиження Чесного Хреста.

Державні Свята в Канаді:

В цілій Канаді святкується такі свята: Всі неділі в році, день Нового Року, Велику П'ятницю, Великодний Понеділок, день Вікторії (24 травня), уродини короля, день Канади (Домініон дей) 1 липня, день Праці (Лейбор дей, перший понеділок у вересні), день Перемиря (Армістис дей, 11 листопада), день Подяки, що його уряд оголошує щороку і Різдво Христове.

В провінції Квебек святкується ще й оці святочні дні: Богоявлення Господне, Попелева середа, Вознесення Господне, св. Івана Хрестителя, Всіх Святих і Непорочне Зачаття.

СІЧЕНЬ — JANUARY

МАЄ 31 ДНІВ

Н. ст. С. ст. Дні	Греко-Католицькі Свята	Греко-Православні Свята
1 19 С	Грудень 1946. Боніфатія	Грудень, 1946, Боніфатія
2 20 Ч	Свмч. Ігнатія Богоносця	Свмч. Ігнатія Богоносця
3 21 П	Муч. Юліяни	Мч. Юліяни, Гордія, Петра Митр.
4 22 С	Вмч. Анастазії	Вмч. Анастазії
5 23 Н	Нед. перед Різд., 10 муч.	Нед. Перед Різдвом, 10 м. в Криті
6 24 П	† Навеч. Різдва, Євгенії м.	† Навеч. Різдва, Євгенії мч.
7 25 В	Різдво Христове	Різдво Христове
8 26 С	Собор Пр. Бог., Йосипа	Собор Пр. Бог., Йосипа
9 27 Ч	Степана Првмч.	Степана првмч.
10 28 П	Муч. в Нікомидії	Муч. в Нікомидії
11 29 С	Дітей убит. в Вефл.	Дітей убит. в Вефлеємі
12 30 Н	Нед. по Різдві, м. Анисії	Неділя по Різдві, Анисії мч.
13 31 П	Меланії Преп.	Меланії преп.
14 1 В	Січень 1947, Нов. Рік. В.В.	Січень 1947, Нов. Рік. Вас. Вел.
15 2 С	Сильвестра папи	Сильвестра
16 3 Ч	Малахії пророка	Малахії пророка
17 4 П	Собор 70 Апостолів	Собор 70 Апостолів
18 5 С	† Навеч. Богоявлення	† Св. Вечір перед Йорданом
19 6 Н	Богоявлення Господне	Богоявлення Господне
20 7 П	† Собор Івана Хрест. ,	† Собор Івана Хрестителя
21 8 В	Юрія й Еміліяна	Юрія і Еміліяна
22 9 С	Полієвкта мч.	Полієвкта мч.
23 10 Ч	Григорія, Дометіяна	Григорія, Дометіяна
24 11 П	† Теодосія Вел., преп.	† Теодосія Вел., преп.
25 12 С	Татіяни мч., Евпраксії	Татіяни мч., Сави архиеп.
23 13 Н	Нед. по Пр. Єрмила мч.	Нед. по Просв., Ярмила і Стратон.
27 14 П	Св. Отців в Синаї	Св. Отців в Синаї
28 15 В	Павла Тив. преп.	Павла Тивейського преп.
29 16 С	Поклін оковам св. Петра	Поклін оковам св. Петра
30 17 Ч	† Антонія Вел., преп.	† Антонія Вел., преп.
31 18 П	Атанасія і Кирила, преп.	Анатасія і Кирила преп.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР НА СІЧЕНЬ

Історичні події в січні: 10. 1. 1646. † київський митр. Петро Могила, сподвижник української культури. — 11. 1. 1888 помер буковинсько-український поет Юрій Федькович, перший редактор видавництва Тва "Просвіта" у Львові. — 14. 1. 1649. Торжественний візд побідного гетьмана Богдана Хмельницького до Києва перед Соф. Собор, який зобразив у прекраснім образі наш арт. М. Івасюк. — 15. 1. 1920. Святочне відкриття "Українського Театру" в Ужгороді. — 20. 1. 1921. Помер популярний письменник Панас Рудченко (Панас Мирний). — 21. 1. 1916 Помер український письменник Лесь Мартович. — 22. 1. 1918. Проголошення Незалежної Української Держави. — 22. 1. 1919 Злука Східної та Західної України, проголошена на площі Св. Софії в Києві. — 26. 1. 1915. Помер Мих. Павлик, український публіцист і письменник. — 29. 1. 1663. Помер український письменник-полеміст і вчений граматик Мелетій Смотрицький.

ЗАПИСКИ:

ЛЮТИЙ — FEBRUARY

МАЄ 28 ДНІВ

Н. ст. С. ст. Дні	Греко-Католицькі Свята	Греко-Православні Свята
1 19 С	Січень. Макарія преп	Січень, Макарія преп.
2 20 Н	Нед. Митаря і Фарисея	Неділ. Митаря і Фарисея, †Євтим.
3 21 П	Максима преп.	Максима преп.
4 22 В	Тимотея, Атанасія	Тимотея, Атанасія
5 23 С	Климентія свящ.	Климентія свщмч.
6 24 Ч	Ксенії преп.	Ксенії преп.
7 25 П	†Григорія Богослова	†Григорія Богослова
8 26 С	Ксенофонта преп.	Ананія, Петра
9 27 Н	Нед. Бл. Сина пер м. І. З.	Неділя Блуд. Сина, Пер. мощ. І.З.
10 28 П	Єфрема преп.	Єфрема преп.
11 29 В	Ігнатія Богослова	Перен. мощей Ігнатія Бог.
12 30 С	Трьох Святителів	Трьох Святителів
13 31 Ч	Кира і Івана безср.	Никити еп. Новгород., Віктора
14 1 П	Лютець, Трифона муч.	Лютець, Трифона мч.
15 2 С	Стрітіння Господне	Стрітіння Господне
16 3 Н	Нед. Мясопусна, Сим., Ан.	Нед. Мясопусна, Симеона і Анни
17 4 П	Ізидора преп.	Ізидора преп.
18 5 В	Агафії мч.	Теодосія еп. Черніг.
19 6 С	Вукола преп. Юліана	Христини, Доротеї
20 7 Ч	Партенія і Луки преп.	Партенія і Луки преп.
21 8 П	Теодора страт.	Теодора стр., Закхея
22 9 С	Никифора мч.	Панкратія преп.
23 10 Н	Нед. Сиропусна, Харал	Нед. Сиропусна, Харалампія
24 11 П	Власія свщмч.	Власія свщмч. Початок посту
25 12 В	Мелетія, Марини	Мелетія, Антонія
26 13 С	Мартиніяна преп.	Зої, Симеона мир.
27 14 Ч	Авксентія преп.	†Кирила рівноап.
28 15 П	Онисима, Пафнутія	Пафнутія преп., Онисима ап.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР НА ЛЮТЕНЬ

Історичні події в лютні: — 2. 2. 1883. Помер Волод. Барвінський, гал. публіцист, письменник і основник-редактор “Діла”. — 14. 2. 1897. Помер перший перекладчик св. Письма на українську мову, перекладчик творів Шекспіра для українців в рідній мові, визначний критик, поет і письменник Пантелеймон Куліш. — 20. 2. 1054. Помер Ярослав Мудрий, вел. князь Київської Держави, творець українського законодавства (“Руська Правда”). — 24. 2. 1603. Помер український меценат письменства і мистецтва Константин Острожський. — 24. 2. 1872. Родилася найталановитша українська поетка Леся Українка. — 27. 2. 1664. Ростріляли українського козацького полковника Богуна.

ЗАПИСКИ:

БЕРЕЗЕНЬ — MARCH

МАЄ 31 ДНІВ

Н. ст. С. ст. Дні	Греко-Католицькі Свята	Греко-Православні Свята
1 16	С Лютень, Памфила мч.	Лютень, Памфила мч., Павла
2 17	Н 1 Нед. Посту, Теодора,	1 Нед. Посту, преп. Теодосія Печер
3 18	П Льва Папи	Льва еп. Рим.
4 19	В Архипа еп.,	Архипа еп., Максима
5 20	С Льва еп. Катанії	Льва еп., Агатона преп.
6 21	Ч Тимотея преп.	Тимотея преп., Евстафія
7 22	П Полікарпа свщмч.	Полікарпа свщм., Івана преп.
8 23	С 1 і 2 найд. гол. Ів. Хр.	1 і 2 найд. гол. Ів. Хрестителя
9 24	Н 2 Нед. Посту, Тарасія	2 Нед. Посту, Тарасія еп.
10 25	П Порфірія преп.	Порфірія преп.
11 26	В Прокопія преп.	Преп. Тита Печерського
12 27	С Василя ісп.	Василія, Мартина, Кира
13 28	Ч Касіяна преп.	Касіяна преп.
14 1	П Березень, Евдокії преп.	Березень, Евдокії преп.
15 2	С Теодота свмч.	Теодота смчн.
16 3	Н 3 Нед. Посту, Хрестопок.	3 Нед. Посту, Хрестопоклонна
17 4	П Герасима преп.	Герасима преп.
18 5	В Конона мч.	Конона мч., Марка преп.
19 6	С 42 муч. в Аморії	42 муч. Аморейських
20 7	Ч Василя, Єфрема	7 свщмч. в Херсоні
21 8	П Теофілякта	Преп. Теофілякта ісп.
22 9	С †40 муч. в Севастії	†40 муч. Севастійських
23 10	Н 4 Нед. Посту, Кондрата	4 Нед. Посту, Кондрата муч.
24 11	П Софрона патр. Єрус.	Софрона патр. Єрусалимського
25 12	В Теофана ісп.	Теофана ісп., Григорія
26 13	С Поклони, Никифора	Никифора мч., Христини. Поклони
27 14	Ч Венедикта преп.	Теогноста, Ростислава
28 15	П Агапія мч.	Никандра, Тимолая
29 16	С Савина свщмч.	Серапіона, Трохима
30 17	Н 5 Нед. Посту, Алексія	5 Нед. Посту, Алексія чол. Бож.
31 18	П Кирила Єрусалим.	Кирила Єрусалимського

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР НА БЕРЕЗЕНЬ

Історичні події в березні: — 3. 3. 1861. Знесення кріпацтва на Україні. — 9. 3. 1814. Народився найбільший до цього часу український поет Т. Шевченко. — 17. 3. 1861. Помер перекладчик Гомера на українську мову, поет Петро Ніщинський. — 20. 3. 1921. Помер найліпший наш історичний письменник, співець Запоріжського Війська А. Кащенко. — 23. 3. 1907. Помер український історик і археолог Володимир Антонович. — 26. 3. 1909. Помер український історик і музик Микола Аркас. — 27. 3. 1865. Помер видатний український письменник на Закарпатті о. Олександр Духнович. — 15. 3. 1939. Проголошено самостійність Карпатської України, та вибрано о. д-ра А. Волошина президентом. При кінці березня Мадярщина насильно зайняла Карп. Україну, а уряд виїхав на еміграцію.

ЗАПИСКИ :

КВІТЕНЬ — APRIL

МАЄ 30 ДНІВ

Н. ст.	С. ст.	Дні	Греко-Католицькі Свята	Греко-Православні Свята
1	19	В	Березень , Хризанта мч.	Березень , Хризанта і Дарії мч.
2	20	С	Отців убитих	Отців Івана, Сергія, Патрікія
3	21	Ч	Якова ісп.	Івана лівств., Якова ісп.
4	22	П	Василія сщмч.	Василія смч.
5	23	С	Лазарова суб. , Нікона	Лазарова субота , Нікона прел.
6	24	Н	Цвітня Нед. , Захарія	Цвітня Неділя , Захарія, Якова
7	25	П	Благовіщення Пр. Діви	Благовіщення Пр. Діви
8	26	В	Собор Арх. Гавриїла	Собор Арх. Гавриїла
9	27	С	Матрони Солун.	Матрони Сол.
10	28	Ч	Великий Четвер , Страсти	Великий Четвер , Страсти
11	29	П	Велика Пятниця	Велика Пятниця
12	30	С	Вел. субота, Івана лівств.	Велика субота, Івана лівств.
13	31	Н	Воскресення Христове	Воскресення Христове
14	1	П	Світлий Понеділок	Світлий Понеділок
15	2	В	Світлий Вівторок	Світлий Вівторок
16	3	С	Никити ісп.	Никити прел., Ілірика
17	4	Ч	Йосипа, Георгія і пр.	Йосипа прел.
18	5	П	Теодула мч.	Теодула мч., Платона
19	6	С	Євтихія	Євтихія
20	7	Н	Неділя Томина , Серапіона	Неділя Томина , Серапіона
21	8	П	Іродіона ап.	Іродіона ап.
22	9	В	Євпсихія мч.	Євпсихія мч., Вадима
23	10	С	Терентія мч.	Терентія мч., Макарія
24	11	Ч	Антипа, Якова	Мартиніяна, Антипа
25	12	П	Василія, Ярослава	Василія ісп., Атанасії
26	13	С	Артемона сщмч.	Артемона сщмч.
27	14	Н	Нед. Мироносиць , Март.	Нед. Мироносиць , Марина
28	15	П	Аристарха і Пуди	Аристарха ап.
29	16	В	Агафії, Ірини мч.	Каліди, Ніки, Нунехії мч.
30	17	С	Симеона прп., Акакія	Симеона сщмч.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР НА КВІТЕНЬ

Історичні події в квітні: — 19. 4. 1885. † славний історик — “Кирило-Методіївський” братчик Микола Костомарів. — 21. 4. 1910. Царська влада розв'язала Т-во “Просвіта” в Києві. — 22. 4. 1910 † драматург і батько українського театру Марко Кропивницький. — 25. 4. 1913. Помер найкращий український новеліст і поет у прозі Михайло Коцюбинський. — 25. 4. 1622. † Гетьман Запоріжського Війська Петро Конашевич Сагайдачний. — 25. 4. 1927. Помер талановитий письменник М. Черемшина. — 27. 4. 1904. Помер драматург, поет і артист Михайло Старицький. — 30. 4. 1915. Помер перемиський єпископ, видатний український патріот і оборонець прав церкви Константин Чехович.

ЗАПИСКИ:

ТРАВЕНЬ — МАУ

МАЄ 31 ДНІВ

Н. ст.	С. ст.	Дні	Греко-Католицькі Свята	Греко-Православні Свята
1	18	Ч	Квітень, Івана преп.	Квітень. Івана преп.
2	19	П	Івана Старопечерс.	Івана Старопечерс., Трифона
3	20	С	Теодора преп.	Теодора пр., Трихіни
4	21	Н	Нед. Розслаб. Януарія	Нед. Розслабл. Теодора свщмч.
5	22	П	Теодора і Лукіяни	Теодора, Лукіяни
6	23	В	† Георгія Влмч.	† Георгія Влмч.
7	24	С	Сави печерс. преп.	Сави печерс., преп.
8	25	Ч	† Марка ап. і еван.	† Марка ап. і еван.
9	26	П	Василія свщм.	Василія свщмч.
10	27	С	Симеона свмч.	Стефана преп., Симеона
11	28	Н	Неділя Самарянки, Мак.	Неділя Самарянки. Кирила ап.
12	29	П	Милетона	9 муч. в Киз.
13	30	В	† Якова ап. Зав.	† Якова ап., Зав.
14	1	С	Травень, Єремії прор.	Травень. Єремії прор. Макарія
15	2	Ч	Атаназія вел.	Перен. мощ. Бориса і Гліба
16	3	П	† Теодозія печерс. преп.	† Теодозія печерс., Тимотея
17	4	С	Пелагії мч.	Пелагії мч., Неофіта
18	5	Н	Нед. Сліпородж. Ірини м.	Нед. Сліпородж. Ірини мч.
19	6	П	Йова многостр.	Йова многостр.
20	7	В	Явл. Ч. Хрста в Єрус.	Явл. Ч. Хрста, Пахомія
21	8	С	† Івана богосл.	† Івана богосл.
22	9	Ч	Вознесення Госп.	Вознесення Госп.
23	10	П	† Симеона Зилота	† Симеона Зилота
24	11	С	Мокія свщм.	† Кирила і Методія
25	12	Н	Нед. Отців, Єпіфанія	Нед. Отців, Єпіфанія
26	13	П	Глікерії мч.	Глікерії мч.
27	14	В	Ізидора, Максима	Ізидора, Максима
28	15	С	Пахомія вел.	Пахомія, Вел. Ісаї
29	16	Ч	Теодора осв.	Теодора пр., Віта мч.
30	17	П	Андроніка	Андроніка
31	18	С	Зауп. субота. Теодота	Заупок. субота. Теодота

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР НА ТРАВЕНЬ

Історичні події в травні: — 4. 5. 1838. Викупили Шевченка з кріпацтва. — 6. 5. 1910. Помер суспільно-просвітний письменник, автор найбільшого словаря, перший голова “Просвіти” у Києві, почесний член “Просвіти” у Львові Борис Грінченко. — 9. 5. 1920. Засновано Т-во “Просвіта” в Ужгороді. — 12. 5. 1907. Заснування Українського Наук. Т-ва в Києві. — 22. 5. 1861. Перевезено тіло Шевченка з Петрограду на Україну і поховано його на Чернечій Горі над Дніпром біля Канева. — 28. 5. 1916. Помер великий український письменник і поет Іван Франко. — 25. 5. 1926. Трагічна смерть б. Голови Директорії і б. Головного Отамана військ УНР Симона Петлюри, якого вбито на вулицях Парижа. — 23. 5. 1938. Трагічна смерть полк. Євгена Коновальця, на якого виконано замах в Роттердамі.

ЗА ПИСКИ :

ЧЕРВЕНЬ — JUNE

МАЄ 30 ДНІВ

Н. ст.	С. ст.	Дні	Греко-Католицькі Свята	Греко-Православні Свята
1	19	Н	Травень. Зелені Свята	Травень. Пресвятої Тройці
2	20	П	Пресв. Тройці. Талалея	Зіслання Св. Духа. Александра
3	21	В	† Константина і Єлени	† Константина і Єлени
4	22	С	Василиска мч.	Василиска мч.
5	23	Ч	Михайла, Єфрозини	Михайла, Єфрозини
6	24	П	Симеона преп.	Симона преп.
7	25	С	(Задушна суб.) Зн. г. І. Х.	(Задушна суб.), Знайд. гол. І. Хр.
8	26	Н	1 Нед. по Сош. Всіх Св.	1 Нед. по Сош. Всіх Святих
9	27	П	Терапонта сщмч.	Кипріяна, Йони
10	28	В	Никити еп.	Ігнатія, Захарія
11	29	С	Теодосії прмч.	Теодосії прмч.
12	30	Ч	† Пресвятої Евхаристії	Ісаакія, Богдана
13	31	П	Єрмія ап., Єрмея мч.	Єрмія ап., Єрмея мч.
14	1	С	Червень. Юстина мч.	Червень. Юстина мч.
15	2	Н	2 Нед. по Сош. Никифора	2 Нед. по Сош. † Івана Сучавського
16	3	П	Лукіяна мч.	Лукіяна мч.
17	4	В	Митрофана еп.	Митрофана еп.
18	5	С	Доротея сщмч.	Ігоря, Маркіяна
19	6	Ч	Висаріона преп.	Іляріона, Василія
20	7	П	† Пресв. Серця Ісус.	Теодота, Марії
21	8	С	Теодора страт.	Теодора еп. стр.
22	9	Н	3 Нед. по Сош. Кирила	3 Нед. по Сош. Кирила, Теклі
23	10	П	Тимотея сщмч.	Тимотея сщмч.
24	11	В	Вартоломея і Варн.	† Ап. Вартоломея
25	12	С	† Онуфрія Вел. пр.	† Онуфрія Вел., преп.
26	13	Ч	Акилини м.	Акилини мч., Анни пр.
27	14	П	Єлисея прор.	Єлисея прор.
28	15	С	Амоса прор.	Амоса прор., Віта мч.
29	16	Н	4 Нед. по Сош. Тихона	4 Нед. по Сош. Тихона еп.
30	17	П	Мануїла мч. (Петрівка)	Мануїла, Кирила (Петрівка)

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР НА ЧЕРВЕНЬ

Історичні події в червні: — 7. 6. 1843. Помер перший галицько-український поет і будитель Маркіян Шашкевич. — 11. 6. 1876. Вийшов царський указ, яким заборонено в Росії друкувати українські книжки. — 14. 6. 1876. Вмер письменник Василь Мова. — 15. 6. 1895. Помер європейської слави український журналіст, критик, історик і провідник політичного українства — Михайло Драгоманів. — 18. 6. 1569. Люблинська унія українських панів з польськими магнатами. — 23. 6. 1870. — Помер поет Амброзій Метлинський. — 2. 6. 1935. Помер письменник д-р Андрій Чайковський.

ЗАПИСКИ:

ЛИПЕНЬ — JULY

МАЄ 31 ДНІВ

Н. ст.	С. ст.	Дні	Греко-Католицькі Свята	Греко-Православні Свята
1	18	В	Червень. Леонтія мч.	Червень. Леонтія мч.
2	19	С	† Юди ап., Зосима	† Юди ап., Зосима
3	20	Ч	Методія сщмч.	Методія сщмч.
4	21	П	Юліяна Тар., мч.	Юліяна мч., Юлія пр.
5	22	С	Євсевія сщмч.	Євсевія сщмч.
6	23	Н	5 Нед. по Сош. Агрипини	5 Нед. по Сош., Агрипини мч.
7	24	П	Різдво Івана Хрестителя	Різдво Івана Хрестителя
8	25	В	Февронії	Февронії преп., Леоніди
9	26	С	Давида Солун.	Давида преп., Івана
10	27	Ч	Самсона преп.	Самсона преп., Мартина бл.
11	28	П	Пер. м. Кира і Івана	Сергія преп., Гермогена
12	29	С	Св. Ап. Петра і Павла	Св. Ап. Петра і Павла
13	30	Н	6 Нед. по Сош. Соб. 12 А.	6 Нед. по Сош. † Соб. 12 Апост.
14	1	П	Липень. Косми і Дам.	Липень. Косми і Даміяна
15	2	В	† Пол. ризи Пр. Бог.	† Пол. ризи пр. Богородиці
16	3	С	Якинта і Анаголія	Якинта мч., Марка
17	4	Ч	Андрея Кр., Марти	Андрея Кр., мч., Теодота
18	5	П	† Кирила і Методія	Преп. Атанасія
19	6	С	† Атанасія	Сисоя пр., Лукії
20	7	Н	7 Нед. по Сош. Томи пр.	7 Нед. по Сош. Томи, Акакія
21	8	П	Прокопія мч.	Прокопія мч.
22	9	В	Панкратія сщмч.	Панкратія, Теодора
23	10	С	† Пр. Антонія Печерс.	† Преп. Антонія Печерс.
24	11	Ч	кн. Ольги, Євфимії	кн. Ольги, Євфимії мч.
25	12	П	Прокла й Іларія мч.	Прокла й Іларія мч.
26	13	С	Собор Арх. Гавриїла	Собор Арх. Гавриїла
27	14	Н	8 Нед. по Сош. Акили	8 Нед. по Сош. Акили, Прискили
28	15	П	† Володимира Вел.	† Володимира Вел.
29	16	В	Антиногена сщмч.	Антиногена сщмч.
30	17	С	Марини вмч.	Марини вмч.
31	18	Ч	Якинта, Єміліяна	Івана, Єміліяна мч.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР НА ЛИПЕНЬ

Історичні події в липні: — 15. 7. ст. ст. 1015. Помер великий князь Київської Держави, що злучив Червенські городи (нинішню Галичину) з Києвом та впровадив віру Христову з Царгороду на Україну, Володимир Великий, якого українська церква визнала святим. — 27. 7. 1881. Народився талановитий письменник Володимир Винниченко. — 27. 7. 972. Угода українського князя Святослава з грецьким цісарем під Царгородом. — 27. 7. 1657. Помер великий український полководець, творець козацької України, гетьман Богдан Хмельницький.

ЗАПИСКИ:

СЕРПЕНЬ — AUGUST

МАЄ 31 ДНІВ

Н. ст. С. ст. Дні	Греко-Католицькі Свята	Греко-Православні Свята
1 19 П	Липень. Макрини, Дія пр.	Липень. Макрини преп. Романа
2 20 С	† Ілії прор.	† Ілії прор.
3 21 Н 9	Нед. по Сош. Симеона	9 Нед. по Сош. Онуфрія преп.
4 22 П	Марії Магдалини	† Марії Магдалини
5 23 В	Трофима мч.	Теофіля, Трофима мч.
6 24 С	† Бориса і Гліба мч.	† Бориса і Гліба мч.
7 25 Ч	† Успення св. Анни	† Успення св. Анни
8 26 П	Єрмолая, Параскеви	Преп. Мойсея чудотв.
9 27 С	† Пантелеймона вмч.	† Пантелеймона вмч.
10 28 Н 10	Нед. по Сош. Прохора	10 Нед. по Сош. 70 Апас., Прохора
11 29 П	Калиніка мч.	Серафима, Калиніка мч.
12 30 В	Сили, Андроніка	Силуана, Крисцента
13 31 С	Явдокіма прав.	Євдокіма, Уліги
14 1 Ч	Серпень, Макавеїв мч.	Серпень. Сім бр. Макавеїв
15 2 П	Пер. мощ. св. Стефана	Перен. м. св. Стефана
16 3 С	Ісаака, Дальмата	Ісаака пр., Дальмата
17 4 Н 11.	Нед. по Сош. 7 м. у Є.	11 Нед. по Сош. 7 мол. в Єфезі
18 5 П	Євсигнія мч.	Євсигнія мч.
19 6 В	Преображення Господне	Преображення Господне
20 7 С	Дометія і Пасива	Пімена пр., Марина мч.
21 8 Ч	Еміліяна еп.	Григорія преп., Еміліяна
22 9 П	† Маттея ап.	† Маттея ап., Юліяна
23 10 С	Лаврентія мч.	Лаврентія, Сикста
24 11 Н 12.	Нед. по Сош. Евґла	12 Нед. по Сош. Василя преп.
25 12 П	Фотія, Аникити	Фотія, Аникити
26 13 В	Максима ісп.	Тихона ісп., Конкордії
27 14 С	Міхея пр.	Пер. мощ. Теодосія Печерс.
28 15 Ч	Успення Пр. Богор.	Успення Пресв. Богор.
29 16 П	Пер. обр. Госп.	Перен. обр. Господ.
30 17 С	Мирона мч.	Аліпія пр., Мирона мч.
31 18 Н 13.	Нед. по Сош. Фльора	13 Нед. по Сош. Фльора і Лавра

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР НА СЕРПЕНЬ

Історичні події в серпні: — 2. 8. 1920. Помер закарпатсько-український письменник о. Ю. Жаткович. — 10. 8. 1907. Померла словнозвісна українська письменниця і найліпша українська стилістка, що писала під псевдонімом Марко Вовчок. — 12. 8. 1925. Помер поет Володимир Самійленко. — 15. 8. 1856. Народився пробойовий муж галицької суспільності поет Іван Франко. — 20. 8. 1843. Помер перший український повістяр Григорій Квітка - Основяненко. — 21. 8. 1925. Помер галицький поет і письменник Осип Маковей.

5. 8. 1945. Кинено перший раз в історії світу атомічну бомбу на місто Гірошіма в Ніпоні.

ЗАПИСКИ:

ВЕРЕСЕНЬ — SEPTEMBER

МАЄ 30 ДНІВ

Н. ст. С. ст. Дні	Греко-Католицькі Свята	Греко-Православні Свята
1 19 П	Серпень. Андрея Стр.	Серпень. Андрея Стр.
2 20 В	Самуїла прор.	Самуїла прор. Севіра мч.
3 21 С	Тадея ап., Васил.	Аврамія преп., Тадея ап.
4 22 Ч	Агатоника мч.	Агатоника мч., Зотика
5 23 П	Лупа, Іринея	Іринея, сщмч., Калиника
6 24 С	Євтихія сщм.	Перен. мощів Петра
7 25 Н 14	Нед. по Сош. Вартол.	14. Нед. по Сош. Вартоломея, Тита
8 26 П	Адріяна, Наталії мч.	Адріяна, Наталії мч.
9 27 В	Пімена преп.	Сави, Пімена, Сергія
10 28 С	Августина, Мойсея пр.	Зн. моц. Йова Почаївського
11 29 Ч †	Усік. гол. Ів. Хрест.	† Усік. гол. Ів. Хрест.
12 30 П	Олександра, Івана	Олександра, Івана, Павла
13 31 С	Пол. пояса Пр. Д. М.	† Пол. пояса Пр. Д. М.
14 1 Н	Верес. 15. Нед. по Сош.	Верес. 15 Нед. по Сош. Симеона
15 2 П	Маманта мч.	Маманта мч.
16 3 В	Антима сщмч.	Теоктиста, Антима
17 4 С	Вавила, Мойсея	Вавила, Мойсея
18 5 Ч	Захарія, Єлисавети	Захарія, Єлисавети
19 6 П	Чудо Арх. Михаїла	Чудо Арх. Михаїла
20 7 С	Созонта, Макарія	Созонта, Макарія
21 8 Н 16.	Нед. по Сош. Різ. П. Б.	16 Нед. по Сош. Різдво Пр. Богор.
22 9 П	Йоакима і Анни	Йоакима і Анни
23 10 В	Минодори, Митр.	Минодори, Митродори
24 11 С	Теодори преп.	Теодори преп.
25 12 Ч	Автонома сщмч.	Автонома сщмч.
26 13 П	Корнилія сот.	Корнилія сот.
27 14 С	Воздвиження Ч. Хр.	Воздвиження Ч. Хреста.
28 15 Н 17	Нед. по Сош. Никити	17 Нед. по Сош. Никити
29 16 П	Євфимії вмч.	Євфимії вмч.
30 17 В	Зофії, Віри, Надії і Любв.	Софії, Віри, Надії і Любви

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР НА ВЕРЕСЕНЬ

Історичні події у вересні: — 2. 9. 1709. Помер гетьман Іван Мазепа. — 15. 9. 1907. Помер буковинський український поет і письменник свящ. Сидір Воробкевич. — 29. 9. 1866. Народився історик Михайло Грушевський, почесний член Товариства "Просвіта" у Львові, член Української Академії Наук у Києві. — 29. 9. 1935. Помер визначний український артист-маляр Олекса Новаківський. — 12. 9. 1875. Уродився славний диригент і композитор проф. О. Кошиць. 21. 9. 1944. у місті Виннипегу помер проф. О. Кошиць.

ЗАПИСКИ:

ЖОВТЕНЬ — ОСТОБЕР

МАЄ 31 ДНІВ

Н. ст. С. ст. Дні	Греко-Католицькі Свята	Греко-Православні Свята
1 18 С	Вересень , Євменія преп.	Вересень . Євменія пр., Іррині
2 19 Ч	Трофима, Сави	Трофима, Саватія
3 20 П	Євстахія вмч., Татіяни	Євстахія вмч., Татіяни
4 21 С	Кондрата ап.	Даниїла, Кондрата
5 22 Н 18	Нед. по Сош. Фоки м.	18 Нед. по Сош. Фоки і Йони
6 23 П	Зачаття Ів. Хрест.	† Зачаття Ів. Хрест.
7 24 В	Теклі мч.	Теклі мч., Никандра
8 25 С	Євфрозини, Пафнутія	Євфрозини, Пафнутія
9 26 Ч	† Івана Богослова	† Івана Богослова
10 27 П	Калистрата мч.	Калистрата мч.
11 28 С	Харитона ісп	Харитона, Марка мч.
12 29 Н 19	Нед по Сош. Киріяка	19 Нед. по Сош. Киріяка
13 30 П	Григорія сщмч.	Михайла Київського
14 1 В	Жовтень . † Покров. П. Б.	Жовтень . † Покров Пр. Бог.
15 2 С	Кипріяна сщмч.	Кипріяна, Юстини, Андрея
16 3 Ч	Діонізія сщмч.	Діонізія сщмч.
17 4 П	Єротея преп.	Єротея, Стефана
18 5 С	Харитини мч.	Харитини мч.
19 6 Н 20	Нед. по Сош. † Томи	20 Нед. по Сош. † Томи ап.
20 7 П	Сергія і Вакха	Сергія і Вакха
21 8 В	Пелагії, Таїсії	Пелагії, Таїсії
22 9 С	† Якова ап.	† Якова ап., Андроника
23 10 Ч	Євлампія і Євлам.	Євлампія і Євламπίї
24 11 П	Филипа, Теофана	Филипа, Теофана
25 12 С	Прова і Тараха	Прова і Тараха, мч. Тарасія
26 13 Н 21.	Нед. по Сош. Карпа	21 Нед. по Сош. Карпа мч.
27 14 П	Параскеви преп.	Параскеви, Назарія
28 15 В	Лукіяна, Євтимія	Лукіяна ісп., Євтимія преп.
29 16 С	Лонгина сот.	Лонгина сот., муч.
30 17 Ч	Осії преп., Андрея	Отців 7 Всел. Соборів
31 18 П	† Люки ап. і єв.	† Люки ап. і єв.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР НА ЖОВТЕНЬ

Історичні події в жовтні: — 13. 10. 1866. Помер український поет сатирик Петро Артемовський-Гулак. — 20. 10. 1814. Народився піонер гал.-українського відродження, видавець “Дністрової Русалки”, перший професор української літератури на львівському університеті — Яків Головацький.

ЗАПИСКИ:

ЛИСТОПАД — NOVEMBER

МАЄ 30 ДНІВ

Н. ст. С. ст. Дні	Греко-Католицькі Свята	Греко-Православні Свята
1 19 С	Жовтень. Йоїла прор.	Жовтень. Клеопатри бл.
2 20 Н 22	Нед. по С. Артемія мч.	22 Нед по Сош. Артемія вмч.
3 21 П	Іларіона преп.	Іларіона преп.
4 22 В	Аверкія рівнап.	Аверкія рівнап.
5 23 С †	Якова ап.	† Якова ап. брата Госп.
6 24 Ч	Арети, Атанасія	Арети, Атанасія
7 25 П	Маркіяна, Мартирія	Маркіяна, Мартирія
8 26 С	Вм. Димитрія	Влмч. Димитрія миротвотця
9 27 Н 23	Нед. по С. Нестора	23 Нед. по Сош. Нестора мч.
10 28 П †	Параскевії вмч.	† Параскевії вмч.
11 29 В	Анастазії прмч.	Анастазії, прмч., Марії бл.
12 30 С	Зеновія і Зеновії	Зеновія, Зеновії мч.
13 31 Ч	Стахія, Амплія	Спирідіона, Никодима
14 1 П	Листопад. Косми і Дам.	Листопад. Косми і Даміяна
15 2 С	Акинди́на мч.	Пигасія, Акинди́на
16 3 Н 24	Нед. по Сош. Акепсіма	24 Нед. по Сош. Йосипа, Акеп.
17 4 П	Йоанікія вел. преп.	Йоанікія преп., Анни
18 5 В	Галактіона мч.	Галактіона мч. Єпїстими
19 6 С	Павла еп., Клявдія	Тукиси, Александра
20 7 Ч	Єрона, Лазаря	33 муч. в Мелїтинї, Єрона
21 8 П	Собор св. Михаїла Арх.	Собор св. Михаїла Арх.
22 9 С	Онисифора мч.	Онисифора, Матрони
23 10 Н 25	Нед. по Сош. Єраста	25 Нед по Сош. Єраста, Ореста
24 11 П	Міни, Віктора	Міни, Віктора
25 12 В †	Сщмч. Йосафата	Івана Милостивого, Ніля
26 13 С †	Івана Золотоустого	† Івана Золотоустого
27 14 Ч †	Филипа ап. (поч. Пил)	† Филипа ап. (поч. Пилипівки)
28 15 П	Гурія і Самона	Гурія, Самона
29 16 С †	Маттея ап. і ев.	† Маттея ап. і ев.
30 17 Н 26	Нед. по Сош. Григорія	26 Нед. по Сош. Григорія чуд.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР НА ЛИСТОПАД

Історичні події в листопаді: — 1. 11. 1918. Проголошення Самостійної Зах. Української Нар. Республіки. — 6. 11. 1912. Помер найбільший український музик-композитор Микола Лисенко. — 10. 11. 1838. Помер батько українського національного відродження, перший український поет, автор “Енеїди” Іван Котляревський. — 15. 11. 1863. Родилася буковинська талановита письменниця Ольга Кобилянська. — 23. 11. 1919. Помер талановитий український критик Федюшка (М. Євшан). — 26. 11. 1934. Помер визначний український історик, голова Центральної Ради, проф. Михайло Грушевський.

ЗАПИСКИ:

ГРУДЕНЬ — DECEMBER

МАЄ 31 ДНІВ

Н. ст.	С. ст.	Дні	Греко-Католицькі Свята	Греко-Православні Свята
1	18	П	Листопад. Платона мч.	Листопад. Платона і Романа
2	19	В	Авдія пр., Варлаама	Авдія пр., Варлаама мч.
3	20	С	Григорія пр., Прокла	Григорія пр., Прокла
4	21	Ч	Введення в храм Пр. Б.	Введення в храм Пр. Бог.
5	22	П	Филимона ап.	Филимона ап., Архипа
6	23	С	Амфилохія, Григорія	Теодора, Амфилохія
7 24 Н 27 Нед. по Сош. Катерини			27 Нед. по Сош. Катерини вмч.	
8	25	П	Климентя папи	Климентя
9	26	В	Алипія стовпн.	Преп. Якова, Алипія стовп.
10	27	С	Якова перс. вмч.	Якова вмч., Паладія
11	28	Ч	Стефана првмч.	Првмч. Стефана нов.
12	29	П	Парамона, Філомена	Парамона, Нетарія
13	30	С	Андрея перевоз.	† Андрея перевоз.
14 1 Н Грудень. 28 Нед по Сош.			Грудень. 28. Нед. по Сош. Наума	
15	2	П	Аввакума пр.	Аввакума пр.
16	3	В	Софрона, Теодула	Софонія прор., Івана пр.
17	4	С	Варвари, Івана Дам.	Вмч. Варвари, Юліяни
18	5	Ч	† Сави осв., Гурія	† Сави освящ., Гурія
19	6	П	Николая чудотв.	Николая чудотворця
20	7	С	Амвросія еп.	Івана, Амвросія, Павла
21 8 Н 29 Нед. по Сош. Патапія			29 Нед. по Сош. Патапія	
22	9	П	Непорочне Зачаття П. Б.	Непорочне Зачаття Пр. Бог.
23	10	В	Мини й Єрмогена	Мини, Єрмогена, муч
24	11	С	Даниїла стовп.	Даниїла стовпника
25	12	Ч	Спирідіона еп.	Спирідіона, Александра
26	13	П	Євстратія муч.	† Євстратія муч., Авксентія
27	14	С	Тирса, Филимона	Тирса мч., Левкія
28 15 Н 30 Нед по Сош. Праотців			30 Нед. по Сош. Праотців	
29	16	П	Аггея пр.	Аггея пр., Софії
30	17	В	Даниїла прор.	Даниїла прор., Ананії
31	18	С	Севастіяна мч.	Севастіяна мч., Модеста

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР НА ГРУДЕНЬ

Історичні події в грудні: — 2. 12. 1920. Свято “Дзвона Свободи” в Ужгороді. — 8. 12. 1868. Засновано перше українське культурне Т-во “Просвіта” у Львові. — 23. 12. 1873. Помер закарп.-український письменник, поет і суспільний робітник Олександр Павлович. — 23. 12. 1932. Поляки повісили бл. п. Біласа і Данилишина.

ЗАПИСКИ:

Б. Бора

ВІТРУ... •••

Вітру! Ех, вітру! Стогонного	Щоб ми з смолоскинами
[вітру,	[вперто й поволи
Щоб море кипіло, щоб беріг	По зуби у зброї пливли
[стогнав, —	[впереді;
Щоб постріли рвались скажено	Вітру, щоб хвилі вганялися в
[над світом,	[щогли,
Гриміли на славу збунтованим	Щоб борт захлинався в піни-
[дням!	[стій воді!
Вітру, щоби ми невпинні ски-	Вітру! Ех, вітру! Стогонного
[тальці	[вітру,
Човни повернули вітрилом на	Щоб в грудях знімалася ки-
[Схід,	[пятком кров,
Щоб в радості кров закипала	Щоб очі кресали у захваті
[на серці,	[іскри,
Щоб усміх в обличчі цвів	Щоб ми на вітчизну верталися
[маком і блід.	[знов!

Відвічний Націоналізм в Народніх Легендах

А. Демо-Довгопільський 1)

ПРОКЛЯТТЯ ЗА ЗРАДУ

(Волинська легенда)

І сказав Горинь до братів своїх Стиря і Буга: кістьми ляжемо, але землі своєї волинської не посоромимо і князя світлого київського не зради-мо. Покажемо приклад нашим ратнім полкам. Татарва йшла хмарами, від стріл калених сонце затьмарилося. Перевага була не по нашій стороні. І

сказав тоді Горинь до братів своїх Стиря і Буга: Пропадуть раті нашій, чи ж нам пропадуть? Бережім життя своє для нащадків наших, утічем в ліси у затишні кутки, де чекають нас жіночки любі, їжа смачна і пухова постіль . . . І покинули лицарі бранне поле й нишком подалися в ліс. Як побачила рать, що втікли воеводи,

ї собі утікати почала. Загула татарва. Засвистіли аркани, задзвеніли списи в харалужний шолом. І багато кісток українських на полі лишилося, від горючих стріл вже край ліса зайнявся.

І далеко у ліс три брати небабігли . . . Аж спиняє їх раптом страшний лісовик сивий дід з полум'яним волоссям, проклинає за зраду Волині синів: Хай земля вас не носить і ріднее сонце не гріє, коли ви спричинили пожежу в рідних лісах. Западіться у землю і

станьте ріками, опояште собою Волинь в зачарований пас, що не пустить вогню і чужинців до нас. І здригнулися всі від того прокляття й запалися глибоко в землю, а з тих місць де запалися, в три боки річки потекли. На це чудо спинилися татари. На це чудо до зброї знов наші взяли і побили татар і великую славу домів принесли. А три лицарі давні— Смир, Буг і Горинь, зачаровані в ріки, ще й досі течуть крізь Волинь і пильно сторожать її вже від віку.

СРІБНИЙ ДЗВІН

(Закарпатська легенда)

Замок був колись багатий, тепер в мосі руїни сторчать. Замість шиб павутиння розп'яте, а з-під мурів гадюки сичать. Та великі там скарби укриті: в підземеллях 120 бочок золота, ясних каменів блискучих, срібний дзвін та мо-

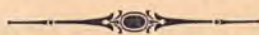
гил — сот рядок. Дев'ятьсот літ пильнує батьківського віна Ярославна чарівна — русява княжна, що сховала від мужа, від Штефана сина і не дала мадярам свого майна. Там і вмерла — лежить серед скарбів в мідній золотій та срібній труні. А навколо гроби її во-

1) Відомий і в Америці режисер і балетмайстер. Підчас боїв за незалежність Карпатської України в березні 1939 р. вславився зі своєю театральною групою "Летюча Естрада" — героїчною обороною одного з хустських відтинків. Був тяжко ранений і зазнав жаків малярських концентраційних таборів. Після большевицького відступу з України 1941 р. перенісся на Волинь, де займав визначне

місце серед націоналістичного активу. Рівнобіжно працював як режисер в театрі в Рівному. 1943 р. за націоналістичну діяльність арештований і згодом розстріляний. Впав, як вірний воїн полк. Андрія Мельника. Кілька зібраних А. Демодовгопільським легенд, що їх тут містимо, передруковані з часопису "Волинь", який виходив був (в Рівному) до своєї "перебудови" німцями під керівництвом У. Самчука.

еводів, що лягли за Україну в завзятій борні. Двічі будиться в рік Ярославна: на Івана Купала та Свят-Вечір в ніч, бо не вмерла а спить лише віддавна та встає, щоб скарби лічить. Ходить, лічить золото й каміння та людей, що в геройських боях полягли і не має вже далі терпіння так чекати на свої полки . . . Часом чують люде команду, що лунає в замкових руїнах — лицарство стає на парад: безтілесний загробний загін. Всі чекають, аж дзвін срібний вдарить, сімсот тисяч війська зірве — як

склав тіло в бою кожен тямить — тепер душу на вівтар складе . . . Тепер тисячі нових героїв прибули — старі люде говорять: “Не довго вже ждять — вже сімсот незадово добеть, а тоді загуде срібний дзвін з під Карпат. З льохів вийде мужне вояцтво, верховини покриє й доли, на чолі срібнозброєна Настка, що віддасть свої скарби Українській землі. Поведе переможні полки в бій останній, помстить кривди й знищить катів і засяде в Києві золотім — щоб рядити, як батько рядив.

Богдан Бора

ЖМЕНЯ ЗЕМЛІ

Він поніс на чужину в імлі
В затисненій цупко долоні
Наче скарби, крихітку землі,
Що на ній воювали князі
Й герцювали Хмельницького
[коні.

Він поніс, наче скарби цінні,
Згорнувши драну хустину,
Що над нею співала пісні
В революції роки грізні
Його мати, як батько загинув.

Мотузочком ту землю обвив,
Котрим то повісили діда.
Бо для Гонти ножі він гострив
І синів в гайдамаків пустив,
Як на лезах всміхалась перемога.

Він ту землю в чужину забрав,
Освячену кровю і потом,
Бо на ній його предок вмирав,
Бо у ній його прадідів кров,
Що лилася бурхливим потоком.

Коли смуток огорне його,
Коли сумнів у душу вкрадеться,
Коли пустку побачить кругом,
Тисне землю до серця довго
І наче весь біль розійдеться.

А як вечір на землю впаде,
Стиска її кріпко в долоні,
Тричі хрест він на неї кладе
І розмову із Богом веде —
Хтось свічки запала в небо-
[склоні.

Роман Немир

Помста Жінки

Западав вечір, коли шість німецьких СС-ів побачили гуцульський оседок з хатою з грубих ялових бервен.

Оседок стояв на відлюдді, далеко від села, на невеличкій поляні. Довкола шумів непроходимий бір столітніх смерек і ялиць, де люди жили посполу з вовками, диками та ведмедами.

Перед низькими дверима до хати сидів старенький Климюк. Курив люльку. Клубочки диму рівномірно підіймалися догори й зникали в прозорому повітрі.

Приплющивши очі, дідусь думав. Спогади, ніби сині клубочки диму з його люльки, зявлялися одні за одними в його голові й непомітно розпливалися.

. . . Австрійські добрі часи, страшна війна за цесаря, жорстокі мадяри, шибениці, зпід яких і сам чудом урятувався, далі Україна — не виразна, близька його серцеві, не зовсім зрозуміла його розумові, а далі польські часи . . . Виросли сини, три легіники. Скільки радості й втіхи, а скільки смутку і сліз . . . Скільки разів приходилося йому ладити вузлик, їхати то до Делятина, то до Коломиї, то до Станиславова й цілими днями вистоявати перед понурими, камінними клітками, в яких сиділи зам-

кнуті його орли. За Україну каралися . . .

. . . Прийшов 1939. Одні розвалилися, прийшли другі . . . червоні . . . й забрали двох синів кудись туди, в невідоме, де вічний холод і люті морози . . . Також за Україну . . . Досі не вернулися . . . Третій переховався в полонині, далеко від ненависних чужинців . . . Врешті прийшли німці . . . Грабували, палили, забірали останнє від людей . . . Наймолодший син покинув батька, жінку, діти і пішов . . . У повстанці . . . виганяли німців, творили вільну Україну тільки для українців . . . і досі десь там . . .

Тимчасом відділ німців зближався.

Всі шість СС-ів належали до тих німецьких частин, що мали завдання боротися з українськими повстанцями.

На вид хати вони здержалися, тримаючи напоготові свої автомати . . .

Червоне вечірнє сяйво заливало царини, ґруні й спливало в темну пашу бору. Сонце ховалося за могутні зломи синіх Горганів, сповитих навечірньою млою.

Болючий удар збудив старого Климюка з задуми. Він здригнувся, глянув на при-

шельців, сплюнув крізь зуби й підвівся; в низьких дверях хати з'явилася молодиця. Була молода, струнка, вродлива. Буйні кучері кольору гебану, великі сині очі, біла як сніг шия, пружні груди під сорочкою й вояки, не знаючи ще, чи буде вона їх добиччу, пожерали її захланними очима.

Один з них завдав кілька наглих питань. Довідався, що вдома крім молодиці, дрібних дітей і немічного старця, нікого більше немає. Оглянулися довкола, заглянули до вікон і обережно ввійшли до хати. Почали обшук. Шукали повстанців. Перевернули в хаті все догори коренем. Залякана дівчора розбіглася й поховалась по закутках. Вояки сказали подати собі їсти й пити. Молодиця внесла з комори вуджену шинку, холодне м'ясо й хліб. Вони хапчиво зіли все, запили сливовицею й найстарший сказав до молодиці:

— Тепер на тебе черга!

Це не заскочило її. Вона знала, що, коли спротивиться їм, то не вирватись їй живою з їхніх лап, що замордують її враз із стареньким її тестем і дітьми... Її ж чоловік боровся в рядах повстанців.

Навіть повинуючись, не була певна, чи вона сама й її дорогі вийдуть ціло; причнаймні пробувала щастя.

Вояки витягнули жеребом кожний свою чергу, крім старшого, що мав право пройти першим.

Проїшли по черзі . . .

Відтак зажадали від зболеної й страдної жінки ще сливовиці.

Вона пішла до комори й не скоро з'явилась з боклагою міцного, заправленого самого-ну. Мовчки поставила на стіл.

Вояки пили. Випили до дна й скоро впали в обморок. Потонули в важкий сон.

Тоді молодиця сказала старцеві:

— Хочете мені допомогти, батьку?

І пошепки говорила щось старому.

— o —

Був уже ранок, коли один із вояків прокинувся з важкою головою. Відчував дошкульний біль у руках і ногах; опамятавшись збагнув, що був нагий і цупко звязаний.

Повертаючи голову, побачив своїх товаришів, що, як і він сам, були теж нагі й повязані.

Закричав дико. Вони прокинулись і в скаженій люті, пручаючись у тугих мотузках, сипали лайкою й прокльонами.

Мов з-під землі, вирости перед ними молодиця й старець. Молодиця промовила твердо:

— А тепер на вас черга!

— Уважай! — пробелькотів той, що грав ролю старшого — Фюрер і губернатор відомстяться жорстоко за нас!

— Наші ліси могутніші за твого фюрера . . . Ганьба мусить бути заплачена!

Знадвору доходили згуки тварин, рохкання, гавкання й

від-часу-до-часу виразні голо-
си. Коли б вояки могли вста-
ти, то побачили б череду сви-
ней, трьох великих псів і двоє
підлітків, сливе дорослих.

Звичка бути жорстоко неми-
лосердними не дозволяла їм
сподіватися милосердя від дру-
гих; вояки пополотніли від жа-
ху.

Старший запитав:

— Що думаєте з нами ро-
бити?

— Ми, нічого! — відповіла
холодно молода жінка — Ми
вдоволимося роботою, яку зро-
блять за нас тварини . . .

— Жінко, змилуйся над на-
ми! — простогнав наймолод-
ший із вояків.

— Мав ти милосердя наді
мною вчора вечером? Забув,
хіба, звірськість своїх товари-
шів?! Треба вмирати войовни-
ку Райху! Українська помста
тебе не мине!

Подала знак і вийшла зо
старцем.

Пси вскочили перші, несмі-
лі, подібні до вовків, метушли-
ві, з гострими вухами. Обню-
хували невідомих чужинців, не
кусали. Молодиця знадвору на-
тровлювала їх пронизливими о-
кликками. Собачі зуби запрацю-
вали . . . триснула кров . . .

* * *

За собаками вдерлися голод-
ні свині й кинулися кінчати
роботу . . .

* * *

Шматок за шматком зника-
ли вояки й небаром залишили-
ся тільки голі кістки.

Молодиця, старець спалили
кістки й убрання німців, а від-
так, забравши з собою дітей,
черідку овець і собак, зникли
в густому пралісі. Сховалися в
безмежних глибинах смереко-
вого бору, куди не поважить-
ся ступити німецька нога. Там
славний Довбуш гуляв колись
із своїми легінями-месниками.

—————=«•»=—————

Ф. Ю.

СНІЖИНКИ

Сонне плаття стелить скатерть
[сиву,

Тихим смутком сиплять
[сніжинки,

Несуть в собі дивну мрію білу,
Будять давно приспані думки.

Тихо сипле білий пух
[криштальний —

В калабанях гине десь на
[дні . . .

Віє подихом морозним, дальним,
Піль, зимою приспаних у сні.

Білий рій . . . Сніжинок хмара
[сонна,

Безнадійна, квола і бліда.
В цих сніжинках туга

[невимовна,
Як морозом скована сльоза.

Плаче снігом даль німа,
[безкрая,

Гонить вітер сльози крилом
[стуж;

Дальше . . . Дальше . . . Аж
[сльоза остання

Щезне біла в днах брудних
[калюж.

Ігор Граніт

ЯСИР

— Боже милостив, будь мені грішньому!

— Боже, очисти гріхи мої і помилуй мене!

— Без числа согрішив я, прости мені!

Бючись старечим, спрацьованим п'ястуком об груди, Сергій Феденко схилив низько свою лису голову. В цьому менті, думав він, його дружина Настя та два сини, Федір і Петро причащаються в церкві. Вони мали більше щастя. Не маючи в що взутись, Сергій Феденко мусів і в цю неділю залишитись в дома. Цього року не большевики, а зима заборонила йому ходити до церкви. Всежтаки він був радий. Скільки років боліла його душа, яка прагнула явно і щиро обновити звязок з Богом, у молитвах. Через тих бісурменів він відмовляв для своєї душі цього найвищого, найщирішого прагнення. Його розум зводив завзяту боротьбу з душею й кликав у допомогу уяву грізних наслідків, якщо б хтось доніс бісурменам, що Сергій Феденко є віруючою людиною. Тепер не те! Його душа має свій корм й Сергій Феденко молився тричі кожного дня, в надії, що Бог простить йому гріхи минулих років. Він підніс поновно голову в гору й ди-

вився своїми ясними очима на образ, що представляв Христа, розп'ятого на Голгофті. Єдине бажання, яке він вимовляв тільки очима перед Богом, було мати знова свою корову. Перехрестившись тричі, він звівся на ноги й напрямився до стільця. Щойно в цьому менті завважив він в кімнаті Тамару, донечку сусіди Юхи-ма. Тамара тряслась на цілому тілі, її очі повні вогкості від сліз.

— Ти змерзла Тамаро? Ходи ближче діда.

Дівчина в менті затягнулась голосним плачем.

— Що сталось? Не плач, а розкажи дідові. Ти знаєш, дідуць тебе завжди любить.

Дівчина помало успокоювалась, але не заперестала здригатись, мов залякана.

— Ну, ну, скажи дідові, чому плачеш, — припрошував Сергій.

— Наших забрали, прохлипала Тамара й знову голосно заплакала.

— Що ти кажеш? Хто забрав наших?

І цим разом довелось Феденкові чекати кілька хвилин, що видавались для нього надто довгими. Тамара не могла стримати плачу.

— Ну, скажи швидко дідові, хто забрав наших? Хто

забрав, большевики, . . . повстанці? . . .

— Німці!

Сергій глянув на свої босі ноги. Вони приковували його. Рятувати своїх йому не можливо.

— Куди повели їх, до сільради? Кого ще забрали?

— Всіх, що були в церкві забрали. По Службі Божій люде начали виходити з церкви, але побачили, що вона сточена німцями. Один із німців говорив російською мовою й заохочував, щоб всі виходили, бо мають щось важного сказати людям. Коли люде вийшли, німці зачинили церкву й начали бити людей та наказувати щоб сідали до автобусів. Поїдуть на працю. Відгрожували смертю кожному, хто не захотів би їхати. Бабуня сказали мені, щоб я скрилась у вартівничу будку.

Ясні очі Сергія Феденка затьмарились, обличчя витягнулось, зморшки на ньому, мов струни на бандурі. Тамара дивилась на те старече обличчя, що подібне було до замерзлого яблука.

— Бігай, Тамаро, до дядька Трохима. Він також у церкві не був, бо не має взуття. Скажи, що сталося й проси, щоб дозволив ганчірок.

Тамара вибігла з дому й потопотіла по снігу. Сергій Феденко кинувсь до своїх ганчірок, що служили йому за взуття. Вибірав, котрі не бу-

ли ще зовсім подерті. Руками випробовував міць мотузків. На одну ногу ще вистарчить, на дві ніяк. Присів і нахилившись став намотувати ганчірки на праву.

Думки табунами гнались у його голову. Для нього не має сумніву, що вивозять на працю до Німеччини. Адже це не перший випадок, що таке діється на Україні. Одні їхали добровільно. Тих було мало. Зобовязували німці кожне село віддати на працю таку-то кількість людей. Але це також не мало успіху. Вони кинулись примінювати татарських метод.

— От, нові бісурмени, появились, — сказав півголосом Сергій. — І що нам діяти, нещасним? Казав синам, щоб ішли в повстанці. Настя не хотіла пустити.

— Ти, старий, дурний, казала. Хлопці стільки набідились! Дивись на них, яке то мале виросло. Не було ані що їсти дати, ані в що одягнути, ані в чому до школи післати. Сиділи дома, хай сидять і тепер. Може врятуються від війни.

Обмотавши праву ногу ганчірками й прив'язавши їх мотузками, Феденко підніс голову й глянув у вікно. По втоптаний на снігу стежці йшла Тамара, а позаду сусід його Трохим.

Феденко повернув очима в напрямкові стіни, на якій прикріплена була світлина його

дружини. Молода, повнолиця, трошка усміхнена, вона дивилась одвертими очима.

— Так, так, це було колись, — сказав до себе Феденко. Скільки горя в нашому житті зазнали ми Настуню. А все видавалось тоді нам таким гарним! О, так в біді й нещастях скапарилось наше життя! Де мені тебе шукати? Жаль маю до тебе, що не хотіла пустити хлопців у повстанці. Може тепер були б тебе врятували.

— Добрий день, Сергію Михайловичу, — сказав Трохим, увійшовши в хату.

— Та який там добрий день! Давно вони проминули, вже й забулись. Чули, яке нещастя?

— Чув, а-я, а-я, чув. От прокляті бісурмени на церкву нападають. Нічим не різняться від кацапів. А-я, а-я. Що будемо робити, Сергію Михайловичу? Треба якось рятувати наших.

— Ганчірки у вас є?

— Небагато, де їх набереш.

— Давайте сюди всі.

Трохим витягнув ізза пазухи стиснені в купку ганчірки й подав їх Феденкові. Старий знову сів на стілець й почав ними обмотувати ліву ногу.

— Що думаєте робити? Сергію Михайловичу.

— Га, що можна зробити! Ми старі, нічого не зробимо в такому нещастю. Єдина поміч може прийти від наших молодих. Вони силу мають, вони

мають зброю, коні. Хай наздоганяють бісурменів.

— Беріть мого коня, Сергію Михайловичу. Швидше будете!

— Тамаро, залишайся тут. Дідусь зараз повернеться. Я тільки дам хлопцям знати, що сталося. Замкни хату й нічого не впускай.

Накинувши нашвидку плащ, Сергій Михайлович та сусід вийшли з дому й направились до Трохима.

— Як думаєте, Сергію Михайлович? Знаєте я при дівчині не хотів говорити. Звичайно дитина може комусь сказати. Хиба воно розуміє, що то мовчати. Кажу, як думаєте? Чи можна рахувати на поміч хлопців? Правду сказати, з нашого села ніхто не хотів іти, хоч просили. Тепер треба звертатися до них і їх просити. Як умієте, так благайте, бо пропадуть люде. А-я-я-я, пропадуть!

Сергій Михайлович ступав покvapно вперед по сніговій стежці, позаду його підбігав Трохим. Феденко мовчав, хоч голова працювала, формувалась думка, як говорити, як переконувати, як просити о поміч.

— Стривайте ось тут! Я вам зараз коника виведу.

Трохим бігом напямився до маленької стайні і по хвилі вивів коня.

— За сідло вибачайте, Сергію Михайлович. Вже двадцять років, як взяли наші повстанці. А нового не доробивсь.

Якби було, всеодно взяли б кацапи. Ви колись служили в козацькому полку, зумієте і без сідла заїхати.

— Та вже якось тих вісімнадцять верств пробіжу і без сідла. Ну, бувайте, Трохиме.

— Хай Бог помагає. Ага! Сергію Михайловичу. Якщо хлопцям треба коня, то оддайте, хай їм послужить в боротьбі.

Сергій Михайлович легко підніс свою шістьдесятку і стрибнув на коня, як колись за юнацьких часів. Козацький вишкіл залишився на ціле життя. Натягнувши на вуха шапку й похилившись своєю постаттю вперед, Феденко чвалом подався навпростець через поля. Кінь немов відчував нещастя й добровільно напружував всі свої сили. Як поправний козак, Феденко стримував коня, щоб зашвидко не перегрівався. Проминути б йому ще декілька корчів, що росли самітно серед поля й виїде на пряму дрого. Нагло кінь зупинився. Феденко підніс голову й заледве побачив за корчами чоловічу постать.

— Стій! Хто такий? — гукнула постать.

— Сергій Михайлович Феденко з села Семихатки із проханням до пана отамана, — голосив по військовому Феденко.

— В якій справі до пана отамана?

— Нині біля полудня німецьке військо напало на нашу

церкву й вивезли всіх людей. Хочу просити помочі в пана отамана, щоб визволили цих нещасних.

— Рушай вперед, одізналась постать.

Феденко повернув коня вправо, щоб виминути куці. Проминувши їх, оглянувся, але постаті не помітив.

— От, хлопці, прошепотів. І де вони цієї штуки навчилися. Бють німців, бють большевиків, боронять наших як можуть. Єй Богу гарні хлопці, от-такіх по більше й спокій був би на нашій землі. А то преться до нас всяка сновида. Звичайно грабить приходять, кажуть, визволяють, просвіщають, по новому вчать нас жити. Так повчили, що взагалі не можна жить. Оддам і своїх отаману. Настя вже не оборонить їх. Плачі нічого нам не допомагають, треба биться.

— Стій! Хто такий.

Сергій зупинив коня й припинив саморозмову. Перед ним простягався широчезний ліс. Знову не бачить він нікого, тільки голос чутно.

— Сергій Михайлович Феденко з села Семихатки із проханням до пана отамана.

— Чекати на місці, наказує Феденкові невидима постать.

— От заговорився сам зо собою та й призабув, як просити отамана. Ага! Вже знаю. Начати треба б по військовому. Коротко і ясно що сталося. Після цього замовчати. На-

певно отаман буде ставити якийсь питання для в'яснення справи. Після цього можна буде вже просити.

— Заїзджай в ліс, — гукнула невидима постать.

Сергій Михайлович зіскочив із коня та подався до лісу. Пройшовши лісом яких сто кроків, Феденко побачив рослого юнака, що тримав міцно правою рукою кріса на своїх плечах.

— Ви до пана отамана? Повертайте в право.

По хвилі Феденко почув гамір розмови, що з кожним його кроком вперед, втікала від нього.

— В якій справі до нас діду, почув він нагло голос з ліва.

Повернувшись побачив декілька юнаків, що сиділи на стільчиках. Попереду стояв вузький, довгий стіл, а на ньому телефонний апарат та мапа. Позаду стільчиків горів ясний вогонь, ogrіваючи найближчий простір.

— Ставайте ближче діду й оповідайте.

— А котрий з вас хлопці за отамана?

На запит піднялась висока, струнка постать. Худе енергійне обличчя було частинно покрите рудою бородою. Під густими бровами скривались ясні, бистробігаючі очі.

— Це я! В якій справі до мене?

— Сергій Михайлович Фе-

денко з села Семихатки . . .

— Ви прийшли в справі насильного вивозу ваших сільчан німцями? — перебив отаман.

— Так, так, прошу пана отамана. Хиба ви вже знаєте? Єй Богу гарні з вас козаки. Бачу вже знаєте. Допоможіть, пане отамане. Рятуйте наших.

— Звільнити стільця для старого, — наказав отаман. Мов заелектризовані піднялись постаті зо стільчиків.

— Сідайте діду! Побачимо, що можемо зробити для ваших сільчан.

Отаман похилився над мапою. Сергій Михайлович припнявши коня до дерева, присів поміж юнаками й споглядав на них приязно. Запанувала мовчанка, щоб не перешкаджати отаманові в праці.

— Які вони красуні, оці юнаки, подумав Феденко. Справжні козаки. Єй Богу варто бути молодим ціле життя. Ех, якби так, зараз пішов би за ними.

Задорчав телефон. Отаман підняв слухавку.

— Тут Бульба! Як? Повторити — Так! — Чотири-сім; — шість-сім; — вісім-сім; — десять-сім. Чекати мого наказу! Дякую.

Почувши призвище Бульба, Сергій Михайлович показав пальцем в сторону отамана й питав очима юнаків. Очі закліпали й голови притакнули здогад Феденка. Його лице прояснилось. Він зрозумів, що

знаходиться у штабі повстанців.

— Гм! Ще молодий отцей, їхній отаман — подумав Феденко. — А скільки про нього говорять! Як за ним розшукують і німці й большевики. Гарний юнак, але до Бульби неподібний. Той Бульба, що його малюють, рослий, дебелий, пузатий. Отцей худий, як тополя. Роки голоду своє зробили.

Отаман виняв годинника з кишені й глянув. По хвилі повернувся від стола. Юнаки, його прибічники та звязкові стали на ноги.

— Рушаємо! — наказав отаман. Діду, ви залишаєтеся тут аж до нашого повороту.

— Слухаю, пане отамане, — відповів Сергій Михайлович, зриваючись із стільчика. — Беріть мого коня, як вам треба, пане отамане. Може вашим пригодиться. Не козацький, але добре біжить.

— Дякую, — відповів сухо отаман.

В цьому менті підвели здорового молодого коня. Феденко прискочив, щоб тримати стремено, але отаман, як птах сів на коня й рушив у напрямкові виїзду з ліса. За ним тягнулось у віддалі кількох метрів десять їздців. Феденко зняв шапку, хотів щось сказати, але слова застрягнули в горлі.

— Єй Богу, це не такий Бульба. — прошепотів Феденко. — Той був веселий,

життєрадісний. Так, то був козацький. Цей понурий, грізний, сухий. Так, це командант. А-я, справжній командант. Ну, хай йому Бог допомагає.

Мале село Звенигородка біля Житомира заповнялось людьми, що їх від годин привозили німецькі вантажні авта. Сотні Гестапівців з кулеметами та ручними гранатами сторожили привезших, заганяли їх крісовими прикладами до вантажних вагонів і замикали вагони на колодки. На тендері льокомотиви поставлені в бойовій позиції два кулемети. Перший і останній вагони потягу зарезервовані для Гестапівців, що супроводять потяг. Смеркалось, коли потяг в кількості тридцять вагонів погрузених людьми — старими й молодими, чоловіками й жінками, а навіть дітьми виїхав зо станції. Голосні плачі й прокльони злучувались в нерозривний і незрозумілий рев. Гестапівці підносили руки в гору й гучно кричали своїм товаришам, що оставали на місці — “Гай Гітлер!”

Потяг прискорював свою їзду. Вже проїхав товарову станцію Житомира, не зупиняючись. Командант транспорту дивився на годинник, що вказував в тому менті дев'яту.

— Послухати радія, наказав він своєму підстаршині. Треба знати, чи на шляху все в порядку. Ці бульбівці вешта-

ються всюди. Хто знає, чи пройдемо ніч щасливо.

Підстаршина присів біля столика й начав обома руками покручувати регулятори радія, що віддавало безустанко заглушуючі паразити. Командант дивився сердито у сторону радіо-апарату. Нечайно преразливо просвистіла льокомотива й потяг почав зменшувати свою швидкість. Чутно було, що він хоче зупинитися.

— До чорта, вже щось сталося, — сказав командант.

Гестапівці швидко заклали на свої голови шоломи, запинали пояси, хапали за рушниці. Потяг зупинився. На тендері, біля кулеметів німці заметушилися. Командант висів з вагону й подався до машиніста.

— Що сталося? — гукав він.

— Рейки знищені, — сказав машиніст.

— Ферфлюхте бульбовце, — у відповідь йому командант

Засвистів тричі. З вагонів вискочила сотня Гестапівців. Знімали кулемети й ставили їх попереду вагонів у бойову позицію. Перед їхнім носом засвітила ракета. Німці впали до землі. Заграли кулемети в тьму ночі. Розірвалось перше стрільно гармати. За ним друге, третє, десяте. Якесь з черги розірвало паровий котел. На тендері замовкли кулемети. Знову зриви гарматних стрілен та та-

кання кулеметів. Рясно падають кулі повстанців. У вагонах всі на долівках. Ляк придушує віддих. В кожного на думці — “нас визволяють”. Чутно перший зрив ручної гранати. Знову осліплююча ракета. Друга, третя. Повздовж потягу, по обох його боках розноситься рев:

“Сла-ва. Сла-ва, сла-ва!”

— Ніхт шісен (не стріляти) — кричить німецький командант.

Електричні лямпки засвітили в руках повстанців. Спіймали команданта транспорту. Роззброюють Гестапівців. Кількох заховалось за колесами вагонів. Рушничними прикладами витягають їх. Повстанці розбивають двері вагонів. Хтось зтягнув у вагоні — “Ще не мерла Україна”.

— От і профанація — сказав прибічник до отамана — Тільки співати й плакати вміють.

— Передати сотенному мій наказ: “докінчити роботу” — наказав отаман.

Два звязкові зникли в тьмі ночі.

— Нам нічого тут більше робити, сказав отаман. Діло виконано вдало.

— Звязкові від сотенного з повідомленням.

— Слухаю, — промовив сумно отаман.

Він знав, що цей бій не обійшовся без жертв. Як завжди, так і тепер питав він себе: “чи не забагато?”

— Сімох забитих, чотирнадцять ранених. Двох потребують негайної операції. Лікарі її проводять, тут же на місці. Шістьдесят-двох німців полонено. Трупів німців ще не підчислено.

— Дякую, відповів монотонно отаман, з обличчя якого ще не зникла лють. Сідаємо на коні й відїзджаємо, сказав до значкового.

На коні, отаман похилив голову, знімаючи з неї шапку. Це робив він по кожному бою. Не один раз значковий питав себе: “чи отаман молиться Богу по кожному бою?”

— Авсежтаки яка несправедливість, говорив значковий. Тільки бо подумати: — гинуть найкращі для життя найгірших.

— Не так воно дуже — завважив отаман. — Найкращі гинуть, щоб жила наша ідея. Велика ідея вимагає завжди найкращих, а не найгірших.

— От і філософія, — буркнув сердито значковий.

Так було, так і завжди буде на цьому світі, — з притиском проказав отаман.

Коні без поводів прямували до лісу.

Б. Бора

В ДОРОЗІ

Ще трохи . . . Крок, ще два . . .

Кріпись, кріпись!

Ще, бач, дорога ця крута,
А далі — там дзвінкі жита,
Знайомий степ, як ліс, буйна

пшениця!

Ще трохи . . . Крок, ще два . . .

А там — вже близько
Безхмарий обрій, рідний край,
Твоїх надій надхнений рай,
В яким на світ прийшов і ріс

колисьто!

Ще трохи . . . Бач, цей шлях

крутий і терня,

Ще побоєвище оце,

Ще трохи градом дощ в лице

І вже твоя вітчизна там пре-

гарна!

Ще крок, ще два . . . Чоло

вгору, бадьоро!

Ось руку на, кріпись, ходи!

Вже чахне ніч, вже ранок йде,

Вже зорі гаснуть. День вже,

день вже скоро!

Ще трохи . . . Крок, ще два,

щоб ближче, ближче!

Послухай: дзвонять десь жита...

Це вже вітчизна золота,

Залита вщерть садами, п'яно

дише!

Ходи. В зневіру не впадай.

Дивися!

Вже близько рідний край —

мета,

Ще, бач, дорога ця крута

І вже, і вже . . . Ще крок, ще

два . . . Кріпись!

А. Демо-Довгопільський.

БУНТАР

(Гуцульська легенда)

Невідомо добре, як звався той опришок, що князя образив святої Руси. Мой, великий, гордий та сильний легінь то був, князь дари посилає й з гір в долину з ним на ворога спільного каже йти. А опришок кресаню свою не здіймає, мой відказує що нічим йти. Ще й мову тримає образну, гейби в горах то він тільки князь — на долині у себе рядить, а до моїх верховин вам зась! І з гори придивлявся опришок до бою і сміявся, як князь битву програв. Коли ж ворог побив Русь в долині то прийти й на гору здолав. Посумніли легіні в неволі, а їх гершта сам дух гір прокляв. Вдарив громами в серце опришка й навіки у камінь заляк. Так сидить він і досі над чорто-

вим прірвом і думку думає сумну: як розкути із камення душу та помилку направити свою. Люди ж вірять, що вродиться легінь, у якого камінний той дух увійде, що закінчить пекельні страждання опришка, всіх русинів зєднає та вороже військо побе. І тому часто нічу газдині первородків — синів носять духові гір посвящать, щоб у них увійшов дух легіня, що визволить Україну з неволі й нещастя. Кожна матір благає камення, щоб в її первородку ожив: цим направив всі наші похибки — сам спокійно у прірву злетів. Час настав. Кажуть люде, що і камінь всміхнувся, що вже вислухав когось і вже в комусь ожив, що росте, вже той вибранець, що нарешті нам долю скуе.

ТРИЗУБ

(Поліська легенда)

Полісся наше не було колось болотом і піском, а родючою багатою землею. Все редині Полісся княжив князь у палатах ясных на високій горі, а щоб рать не блудила, іду-чи до нього на віча, він казав умістити високо на замку Тризуб, щоб у місяці і сонці блищав. Дав наказ. Попращав князь родину. Скликав вірну

дружину усю й їхав в далекі землі воювать за державу свою. Ковалі заходились кувати Тризуба і скували із бронзу напричуд великий, тяжкий. Принесли його аж під князівські палати і почали сваритися, як його на гору витягти. В тяжких сварях втягнули й битись почали замість того, щоб міцно скріпити на версі палат. Як не гримнув з висо-

кої башти Тризуб наш, якби камінь з неба, й землю на двоє розтяв. І запалося Полісся глибоко в землю сиру і з полями, лугами, і з князівськими хоромами. Іде князь, вертає з бою . . . Як приїхав, як побачив, зліз з коня й плаче: вколо багна і озера й кінця немає . . . Ходить князь по берегах і сльози проливає. Не витримує князь муки, на коня сідає, розганяється що-сили й в водах потапає. З того часу на Купала, що року буває, в ніч глухую в болотах хтось кричить і лає. Бються знова над Тризубом ковалі-ледаща, проклинають свою долю і свій труд нінащо. Тріщать ліси, гудуть води і як гори пнуться, князь виходить з них на беріг і дико

сміється. Проклинає свою долю, Тризуба шукає та сварливих ковалів люто проклинає. Це є місце, де із башти упав Тризуб близько, називають старі люде все Зардзавелиско. Острівець це невеличкий, на нім сосна красна, руда вода наоколо вічно тепла і рясна. Теплая від сліз князівських, руда від Тризуба, а рясна від скарбів княжих, подібних до чуда. Вірять люде, що вродиться ще лицар Полісся, Тризуб знайде й вгору двигне на достойне місце. І з Полісся знов країна чарівна повстане, не буде більше сварок, бійок не стане, заживе тоді Полісся багато та любо, Україні на славоньку.

С. Бора

БУДЕ ЖНИВО

Поховали і могилу
Всипали високу,
Щоби видно було й чути
Далеко, широко.

Щоби видно сині води,
Степ, могили й кручі,
Щоби видно Україну
І лани цвітучі.

Бачиш, Батьку, Україна
Цвіте — процвітає,
Кров червона летиться,
Летиться та не утікає.

Ти засіяв слово, Батьку,
В добрий день, щасливо:
Впало в землю, скропим кровю,
Зросте . . . Буде жниво!

Кров червона.. Бачиш Батьку,
Дніпро багрянє . . .
Цвіте маком Україна!
Твоє зерно спіє!

Чуеш, Батьку, Дід Славута,
Степ, ліси і гори
Твоім словом — заповітом
З катами говорить.

Не скувать душі живої,
Ні живого тіла! —
Україна гомонить знов,
Як і гомоніла.

Оеи

Сила Преси

Рерактор стукнув бронзовим товчком при високих воротах до неба. Стукав пильно, як цей, що вже неодні ворота перестукав і має право зайти, куди воля. Дістався сюди стрімкими закрутами й обтирає чоло пімнятим часописом, бо хустку до носа не взяв зі собою. Забув в друкарні при коректі.

Через віконце поруч дверей виглянула сива борода і поморщене лице та високе чоло з лисиною:

“Чого бажаєте?”

“Як редактор мусів я забратись з землі. За много напасти було на мій часопис.. Приходжу до Вас, щоби дістатися до неба.”

“Що? Ви хочете до неба?”

“Так, прошу, я видавав часопис ‘Звізда’.”

“Ну, і що з того? З засади не приймаємо редакторів. Хочемо мати спокій, згоду і дійсну радість. Всякі погляди дозволені, але без злоби. Не бажано, щоби нас хтось підглядав і висказував свої примхи. Прощу віддалитися, щоб я непотребував кликати відділу охорони.”

Редактор уважав за відповідь не змовчати. Подумав собі: “Тут і так протяг. Не люблю холоду. Треба піти, де тепліше.”

Прямував якийсь час битим гостинцем вдолину до пекла.

Натиснув електричний гузик, залізні ворота піднеслися вгору, неначе занавіса, і перед ним стояв в чорнім однострої з червоними вилогами, в залізінім шоломі, сатана. На рукаві мав знак, нашитий у виді полоніні.

“Хто ви є і чого сюди приходите?”

“Був я редактором на землі, а любив писати правду, щоби припечи грішників. Кричали на мене задуже. Так я прийшов сюди. До неба не хотів мене дверник впустити. Був чомусь в злім гуморі. Якийсь нічляг мушу мати. Я пригадав собі на вас. Візьміть мене до себе.”

“Що ви думаете? Редактора взяти сюди? Щоби ви заглядали по всіх кутах і дотинали за леда що? Це нам непотрібне. Не хочемо, щоби нас хтось пильнував. Заберіться звідси.”

“Кудиж маю піти? Хочу мати якусь приналежність і випадку, куди належу. Без випадку кожний крок небезпечний!”

“Що нас ваша приналежність обходить. Не хочу вас навіть видіти. Загляньте до чистилища.”

Редактор здвигнув раменами, як при злій дописі, яку чи-

тав, але мусів довго поправляти, поки пішла до друку. Не стратив гумору, бо все мав з друкарськими чортиками до діла. Подивився на сатану, на його букви на вилогах SS, усміхнувся і сказав: “Servus!”

Крутою доріжкою, що йшла то вгору, то вділ, то вліво, то вправо, дістався перед обгороджений колючим дротом простір з написом: “Табор чистилище” в різних мовах. Його зауважили вже здалека. Дзвінкий голос запитав настирливо:

“Що ви принесли для нас?”

“Я приніс для вас себе самого, а маю зі собою два олівці, ніжик і папіросницю. Ще лишень три єгипетські папіроси.”

“Що це значить?”

“Це значить, що я редактор з земської кулі. Прийміть мене до себе. Ходив я до небесних воріт, не відперли. Прийшов перед пекло, отворили, але післали до вас.”

“А ви дійсно редактор?”

“Редактор! Видавав часопис ‘Звізда’. Виходила часто. Ось маєте одно число, останнє на доказ. Мої статті робили шум.”

При тих словах витягнув редактор з внутрішньої кишені, замурзаної дещо на правім рукаві чорнилом, пімнятий примірник “Звізди”.

“А, дійсно, загаловок ‘Звізда’.” Сказав тонкий голос за деревляними воротами і замкнув округло очко.

Засува зі середини стукну-

ла, ліве крило відперлося і перед редактора вилетіла прожогом струнка молодниця з русявою зачіскою, зафільованою тревало на ясну жовту краску.

Була дійсно гарна, в чистім білім одінні. З чарівним усміхом сказала:

“Пане редакторе! Ми вас потребуємо.”

Редакторові потепліло серце, начеб одного дня дістав шіснадцять передплатників: Двох заплатило за цілий рік, вісьмох за один місяць, а шістьох обіцяло напевно прислати гроші. Слухав далше, бо видів, що не потребує говорити і переконувати.

Красуня бесідувала скоро і много: “Дістаємо з усіх сторін людей, яких треба милити, полокати, жмикати, сушити, знова намочувати і прати. Поремо, пришиваємо, латаємо, маглоємо, прасуємо, складаємо рівно, шлемо в небо. З ким не можна собі дати ради, по того приходить червоний самохід з пекла. Критик і до радчий потрібний нам дуже, щоб оцінював, що поправити і як поправити. Наша начальниця щодня зітхає за добрим редактором, а ви навинулись нам нині.”

Строге лице редактора заясніло радістю. Відчув, що тут для нього якраз місце. Мав би тріпати й прати. Це знаменито вміє і любить цю роботу.

Кинувся з жаром до праці. Начальниця казала уладити йому все, що душа редактора

може бажати і потребувати.

Виходив дневник. Редактор хотів його поширити, придбати більше цікавого змісту і перегнати всякі часописи величиною накладу. Це бажає кожний редактор. Прошу не дивуватись. Прати лишень бруд в чистилищі, це замало. Не давали йому спокою думки про простір всесвіту:

“Що роблять в небі? Чи не належало б забрати голос прохмари на небі, про громи і лискавки? Цеж немислимі примхи. Мушу там заглянути і зганити заскорузлість і безплановість.”

Вибрався тяжкою дорогою вгору.

“Стук, стук, стук!” Бронзовим товчком об високі ворота.

Святий Петро виглянув і пізнав зараз редактора по його склах на очах.

“А, то ви! Деж ви тепер?”

“Я в чистилищі. Тріпаю, перу і прасую.”

“Но прецінь! О щож вам ходить? Ми тут ковніриків не носимо. Це давить шию.”

“Я чищу, але словами, часописом. Виходить зпід моєї редакції величавий часопис ‘Звізда’.”

“Це нас не цікавить. Звізда маємо подостатком. Можемо навіть якесь число відступити.”

“Так, але я бажав би побачити небо, щоб написати вступну статтю про розміщення, діяльність, напрям і дальший розвій неба.”

Святий Петро глянув про-

никливо на редактора, як на осу, яка настирливо бренть коло носа і тяжко її відогнати. Сказав по надумі:

“Почекайте.”

Замкнув віконце і перейшов до бюро начальника охоронного відділу св. Михайла. Запитав:

“Що з цим барабою зробити? Видає часопис, носить скла на носі, жадає вступу оглянути небо. Дати дозвіл, чи нагнати?”

На це командант охорони:

“Можна б нагнати, але понапише в часописі, що ми його нагнали, а з цього слідно, що не хочемо, щоби перейшов нашими алеями. Очевидно криємось з чимсь. Якись надужиття. Ліпше впустити його сюди. Нехай не думає, що боїмось його.”

“Добре. Нехай буде.”

Святий дверник виняв з переділки стола якусь картку, виписав гусячим пером, прибавив небесну печатку, подав редакторові через віконце і сказав:

“Даю вам виказку, як для редактора, але ця виказка лише на вашу особу. Можете заходити до неба, чи при дверях повню службу, чи св. Павло.”

“Дуже дякую, Ваше Високопреподобя,” сказав чемно редактор, ховаючи картку. “Позволю собі прийти на оглядини і на розговор про Ваші погляди і ціль праці. Ваші цінні гадки розійдуться по цілім всесвіту.”

Редактор був часами дійсно ввічливим світовцем.

Св. Петро, досвідний дипломат, сказав обережно:

“Побачимо,” і замкнув віконце.

Редактор виступив від високих воріт з бронзу і подумав:

“Це удалось. Спробую дістати ще картку вступу до пекла. Ануж дістану.”

Вигідним асфальтованим го-стинцем сходив вділ.

Електричний дзвінок: “Дзень, дзень, дзень.”

Заледве редактор відтягнув палець від ковбика, двері відсунулись вгору і залунав голос:

“Ви знова тут? Щож сталося?”

“Нічлягу не бажаю. Я примістився вже в чистилищі. Дякую за вашу раду. Маю добру роботу.”

“Чогож вам потрібно від нас?”

“Видаю дневник ‘Звізда’. Розходиться, кажу вам, а ж серце радується. Всі читають. Цікаві. Хочу написати ряд статей про пекло. Потрібно мені оглянути вашу пекольну осередню, щоб віддати вам справедливість. Я це люблю. Що правда, то правда. Ви маєте свої ідеали.”

“Певно, що маємо. Чогож домагаєтесь?”

Дайте мені, прошу, редакторську картку вступу до пекла.”

“Не знаю, чи дістанете дозвіл, але запитаю в управі.”

Сатана спустив залізні ворота вділ, так як запирає золо-

тар свій склеп із золотом, а редактор стояв терпеливо і чекав, що станеться з його просьбою. Довго чекав. Прислухувався, чи не тріщить огонь, втягав насильно носом повітря, чи не заносить сіркою.

Нічого!

“Видно, що дуже новітні уладження мають” — подумав собі — “при воротах електричний гузик, ворота, це новітна карбована сталь. В небі цього немає. Мушу впалити статтю про старосвітську господарку неба.”

За цей час пекольний сторож вступив до високої кімнати з написом: “Начальник”. Випрямився, як струна і заповів: “Голошу слухняно: Перед входом чекає редактор, просить редакторської картки вступу. Хочє писати статті про пекло.”

Начальник в чорнім однострою з палаючими, огнистими очима вибухнув відразу:

“Здурів. . . Якесь напасть. . . Шпігун. . . Відступи!”

Телефоном скликав сімох підначальників на нараду: —

“Дати картку на свободний вступ редакторові до пекла, чи не дати? Що думаєте? Ми вже його раз відправили. Хотів прийти сюди на сталий побут. Щось такого. . . Щоб тут слідкував за нами. Вартовий відправив його з місця.”

Мовчали і думали.

“Коли не дамо” — каже один — “буде випишував зідливі уваги, що в пеклі потрібна

ясна лінія, що інституція ком-промітується перед журналістами, що в пеклі потрібні моральні реформи і всякі такі незрозумілі слова. Ліпше, як подивиться, що тут діється, тимбільше, що маємо осередну ogrivальню після найновіших вимог з електричною струєю. Можемо приділити кожному це число степенів Цельзія, тисяч, чотири тисячі, чи більше, які йому належить-ся.”

“Слушність, повна слушність,” зауважив начальник. “Товаришу писар, випишіть на машині карту вступу для часопису ‘Звізда’. Нехай приходять, кого пішлють. Нам бай-дуже. Маємо тут лад. Нехай про це довідається цілий все-світ. Шофер має відвезти редактора червоним самоходом домів.”

Вартівник виніс редакційну карту вступу редакторові перед ворота, підніс скопом вгору праве рамя і сказав привіт: ‘Слава пресі!’”

Червоний самохід відвіз редактора до чистилища разом з обома картами у внутрішній кишені його куртки. Був очарований пекольною вічливістю.

Начальниця Чистилища, досвідна прачка, усміхнулася:

“Маєте успіх. Підвисшимо всі побори. Ви тут стаєте невідклично потрібний, як спружина в годиннику.”

Редактор на це: “Ласкава пані! Висші побори дуже люблю. Кілько виносить підвисшення? Преса, це сила, якій не може опертися ні небо, ні пекло.”

Богдан Бора

СИНИ

Летять жита, хвилюючи,
[співають,
Колоссям дзвонять золотим...
Простори в сонці аж жахтять
[— палають
І курять цвітом голубим.

А мати, срібний серп на сніп
[поклавши,
Глядить в безхмару неба даль,
Туди, за синій обрій, дальше
[—дальше...
Де ломить руки днів печаль.

Глядить, мов жеде когось з
[дальних околиць,
На шлях, де вітер збив туман.
Синів глядить. Один з них —
[доброволець,
А другий — в лісі партизан.
Вона їх жеде. Глядить: авже ж
[повернуть,
Поможуть лан пшениці
[зжать...
— — — — —
І сиплеться на землю щире
[зерно,
А два сини в степах лежать.

ОМО.

Срібна Земля

Пять місяців державного життя українського Закарпаття прикули до себе думки і почування цілого українства. Завершення цього періоду проголошенням повної незалежності Карпато-Української Держави і великі криваві події, що його супроводили, стрясли всім українським народом і стали для нього, завдяки поставі Карпатської Січі, джерелом глибокої віри і почуття гордості.

Карпатська Україна, як Сфедерована Українська Держава, народилася восени 1938 року серед брязкоту зброї і великого міжнароднього напруження, що грозило кожної хвилини вибухом світової заварюхи. До державницького зриву причинився багато український рух на Закарпатті, що хоч переслідуваний чеською владою вже з самого початку і мало підтримуваний із загрозиці, захоплював чимраз ширші верстви українського населення, і поборював москвофільство та мадярофільство.

Він набирав щораз більшого розмаху, аж доки не став на решті 1937 р. до рішучої офензиви, що закінчилася 1938 р. великою перемогою українства на Закарпатті. Клич: Чия мо-лодь — того майбутність!, найкраще потвердився тут в українському русі, де вона бу-

ла головним чинником і рушієм.

У вересні, 1938 чеський уряд відступив таки Німеччині Судети і попав у тяжке положення, з чого користають словаки й українці й 6. жовтня на зїзді в Жіліні домагаються якнайбільшої територіяльної автономії. Чехи мусіли піти на уступки. Ось важніші дати із боротьби за свободу й незалежне життя Карпатської України:

8. жовтня представники двох рад ("руської" і української) порозумівшись між собою, утворили в Ужгороді, на взір словаків, перший уряд автономного Закарпаття. Він був затверджений 10. жовтня празьким центральним урядом. Преміером першого уряду був мадярофіл А. Бродій. Та на 26. жовтня чеський преміер ген. Сирови усуває Бродія й на його місце іменує о. д-ра А. Волошина. В два дні пізніше Шкільний Реферат перетворено в Міністерство Освіти.

2. листопада радили у Відні арбітри відносно гряниць Закарпаття. Мадярам признано міста: Ужгород, Мукачів і Берегово з околицями. 22. листопада празький уряд затверджує конституцію Карпатської України. Тому, що русофіли ставили урядові перешкоди, уряд К. У. розпустив 13

січня всі політичні партії. Створено Українське Національне Об'єднання. Чехи мішаються і далі у внутрішні порядки. 17. січня президент д-р. Гаха без порозуміння з прем'єром К. У. іменує на пост третього міністра чеського генерала Прхалу.

12. лютого відбулися вибори до першого сойму Карпатської України, на яких віддано 94 відсотків голосів на УНО. Зближається березень. Події чергуються зі шаленою швидкістю. 6. березня д-р Гаха усуває мін. Ревая. В краю гуляють малярські та польські диверсійні банди. До помочі урядові стає молода військова організація Карпатська Січ, заснована в грудні 1938 р.

Непомітно наближаються славні дні Карпатської України. 13. березня надходять тривозні вісті: малярські війська концентруються здовж кордонів К. У. Штаб К. Січі працює напружено, Січ готується вирушити на фронт. Проти неї виступає 14 березня ще й чеське військо. Ген. Прхала має на меті військову диктатуру. Помимо чеської переваги та старих реакційних намагань Січ продовжує своє існування. Того ж дня Прхала капітулював, але тріумфували маляри, що зайняли три укр. села в Мучаківщині.

Вечором 14. березня уряд К. У. проголосив святочно незалежність країни. 15. березня затверджено першим соймом повну самостійність К. У., пре-

зидентом обрано о. д-ра А. Волошина. На фронтах ведуться завзяті бої. Це ставить молодода укр. армія малярам героїчний відпір. 16. березня бої на Копанському Полі, під Хустом і вечором паде Хуст. Бої тривають ще в багатьох місцях до 23. березня, а партизанка тягнулася ще довгий час потім.

Карпатська Україна була переможена в бою з 15 разів більшою силою, але не зреклася свого права й бажання жити вільним життям. Останні дні державного існування К. У. були легендою. Заговорила мечами земляє що, здавалося, загубивши свідомість своєї духовної істоти, довгі століття лежала на світовім роздоріжжі.

Діло березня — вінець довгих і трудних зусиль, було дійсним свідоцтвом живучості українського духа.

Карпато-Українська Держава впала — врятувати її було понад сили. Проте не впали її прапори. Духово вона перемогла. Держава Срібної Землі була може останньою перевіркою сил перед великим наступом, що веде до воріт Столиці.

За тими, що полягли, не плачемо! Пишаємося їхньою славою, віримо в безсмертність людського життя і знаємо, що кожний поляглий за Батьківщину буде в день радості з тими, що стануть живими на Софійській площі.

Український Артист

Родився в “Чіпчику”! . . . Був Викрадений! . . . Мусів
Змінити Своє Імя з Маріяна на Михася . . . Мусів
Скоротити Своє Назвисько з Мазуркевича на “Мазуркі”

Позвольте мені, дорогі читачі, представити вам стареньку маму нашого славного борця і фільмового артиста Михася Мазуркі — паню Мазуркевич.

Думаю, що не треба ані слова більше додавати від себе до того всього, що розповіла вона мені про себе і про свого сина. Саме її оповідання найкраще змалює, хто вона, ось та бідна — колись — українська селянка! Від себе хіба можу сказати: Дай нам Боже, більше таких мамів, а всім мамам таких синів!

Сидить собі старенька бабуса в дуже пишній хатині — їй мабуть ніколи не снилось жити в такій палаті. Вона дуже любить розказувати про все те, що вона пережила із своїм сином. Та щоб щось довідатись від неї про її сина, то треба зайти до неї, коли її сина немає в хаті, бо він дуже скромний і не любить, щоб мати хвалила його за ту всю доброту, яку він дав їй на старші літа.

Вже три роки, майже на кожних зборах Української Централі в Галівуді, стрічаю її разом з своїм сином Михасем. Говорили ми на різні теми, а якось ніколи не мав я відваги спи-

тати про її приватне життя. Аж одного разу, коли Михася не було вдома, я таки “закрався” до них і почав стареньку бабусю випитувати . . . Цікавий був довідатись, як її Михась добився до галівудських фільмових студій, бо різні листи діставав від нашої молоді з Америки і Канади, в яких запитували мене, як їм дістатись до того фільмового “царства”.

Постараюсь передати її розмову зо мною так точно, як вона говорила мені про своє життя. Ось послухаймо: “Та це було ось так, чуєте: ми обое зо старим, коли пібрались, то працювали на лані в пана, в селі Купчинці, Західна Україна. Не було в нас маєтку по родичах. Три тижні нім Михась народився, мій старий захотів їхати в Америку. Я не сперечала йому, бо в краю була біда — думала, що як поїде в Америку, то колись й мене візьме з дитиною, буде нам краще жити на тому світі. Та не було грошей на дорогу, треба було позичити у вітчима. Так й зробили ми, позичили \$150 і старий не міг сплатити того довгу, що взяли ми у вітчима. Вітчим почав гризти маму, що його гро-

ші пропали, мама плачуть, а я нічого не знаю, бо мама не говорили мені про той клопіт в хаті. Аж одного разу моя сестра, що жила з ними, сказала мені, що мама плаче, бі вітчим гризе її за ті гроші. Ой падоньку, що я зроблю? . . . дитина маленька, заробити немає де, немає як, бо те, що зароблю в пана на лані, то вистарчить тільки, щоб сяк-так прожити з дитиною. Аж тут чую, дівчата з нашого села збираються їхати до Прус на роботу — кажуть, що там добре платять. Поїхала б, щоб бодай той довг вітчимові сплатити, але як? Як поїхати, коли дитині тільки рочок минув? Гризуся, чуєте! Почала я говорити в селі, що хотіла б поїхати до Прус на роботу, але не маю з ким дитини лишити. Довідалась про це одна бездітна родина — гарна родина! Прийшли обоє до мене і кажуть: дай нам Маріяна, ми його виховаємо, ми багаті люди — ми приймемо його за свого. Кажу я до них: Ой ні, не можу того зробити, прошу вас, — це мое щастя, я не можу віддати вам його на все! Прощу вас! Заопікуйтеся ним поки я верну з Прус. Там я зароблю гроші, віддам довг і дитину назад притулю до себе . . . розплакалась я так сильно, що й вони обоє почали сильно плакати. Коли вихлипались з плачу ми всі трое, стали вони мене успокоювати, почали розраджувати, потішати, що вони

зроблять так, як я бажаю. Я поцілувала їх так щиро, що здається мені нікого ще в житті так щиро не цілувала! Боже, я щаслива! Вони заопікуються моєю дитиною . . . вони стануть рідними мені до смерті! Боже, — мій Маріяна “в чіпчику родився” — подумала я собі. Моя рідна мама не могла заопікуватися моєю дитиною, бо вітчим не хотів — боялась, щоб і за це не гриз її.

Відірвала я Маріяна від своїх грудей, передала його тим добрим людям, а сама з розбитим серцем виїхала до Прус на роботу. І хоч в Прусах я також на лані працювала, то вже принаймні мала надію, що скоро щось зароблю, бо незле платили там. За пару місяців дістала я листа від мами, що вітчим змінився і хотів би, щоб я написала до тих людей, щоб ті люди передали мою дитину до мами. Та я не могла зробити цього, бо мала жаль, що вітчим аж по пару місяцях згодився прийняти дитину, а ті добрі люди прийняли з великою втіхою — я рішила не передавати дитини. Та в селі різні люде робили своє — пішла погана слава про вітчима, що не хотів жіночної дочки дитини прийняти: почали люде судити, обмовляти і т. д., старому прикро стало і він рішився піти просити тих людей, щоб дали йому дитину, а ті сказали, що ніяк не віддадуть дитини аж поки

Славний український борець і фільмовий артист
М. Мазуркевич (Мазуркі) з дружиною.

я з Прус не поверну. Погана слава далі ходила про вітчима . . . про цілу мою родину. Аж одного разу брат мій рішився рятувати цілу ту прикру подію — він рішився викрасти Маріяна (невинний "кіднепінг" — замітка авто-

ра цих стрічок). Одного разу сів на коня і поїхав до тих людей викрадати Маріяна. Вліз через вікно до хати, коли ті люде спали, взяв Маріяна на руки і тихенько дверми вийшов на подвір'я, залишивши в хаті карточку, на якій

було написано, що він забрав Маріяна, бо вдома немає спокою — всі плачуть за Маріяном. І хоч аж таке сталось, то ті люде не гнівались на мою родину, бо розуміли трагедію бідної родини. Майже що другий день приходили ті люде бавитись з Маріяном в нашій хаті.

За 9 місяців я вернулася з Прус, заробила собі гарні центи, бо віддала \$150 вітчимові і мала на дорогу до Америки. А тому, що не мала дуже потішаючих листів від чоловіка про зарібки в Америці, то рішила їхати до Америки сама без дитини. Сказала в родині, що заберу Маріяна до Америки так скоро, як зможу наладнати своє життя в Америці, щоб й дитину спровадити.

Приїхала до Америки, найшла працю у фабриці і за рік часу зложили ми обое зо старим досить центів на спровадження дитини до Америки.

Мати моя не вмiла читати і писати, то треба було писати до вітчима. Пишу листи до дому, що я хочу забрати Маріяна до Америки, що заплачу подорож кому небудь в селі, хто згодивбися привезти дитину до Америки. Вітчим відписує мені, що ніхто із села не хоче виїзджати до Америки — що може колись хтось трапиться, то він ту справу полагодить. Я чекаю і далі висилаю кожного місяця по \$20

на удержання дитини. Три роки минає, а мій вітчим пише мені, що ніхто не хоче їхати до Америки. Тоді я додумалася, що щось не тее — впадо підозріння, що вітчим не читає листів мамі і не хоче дати дитини, бо йому краще діставати по \$20 кожного місяця і дитину тримати, чим позбутись такого приходу на господарці. Написала я в тій справі до одних сусідів, щоб вони написали мені, чи з нашого села не хотів би хто виїхати до Америки? За 8 тижнів дістала відповідь, що ціле село виїхало б до тієї Америки, коли б хто шифкарти вислав. І тоді я упевнилась у своїх здогадах — мій вітчим, ось той, який колись не хотів до своєї хати моєї дитини, тепер не хоче віддати її мені. Післала я одним людам шифкарти, гроші на дорогу і написала, щоб привезли мені сина за це. Вітчим не міг вже нічого перечити в тому, бо ціла справа була вияснена в мойому листі до нього.

Маріян мав 4 рочки, як приїхав до Когус, Н. Й. Як тішилась я ним по такім часі... по тих клопотах. Ой, Боже! Мое щастя вернулось до мене! За якийсь час післала я Маріяна до школи, не тільки до американської, але й до української — я дуже високо цінила науку, бо сама не вмiла читати і писати. Маріян ходить до школи, нераз й

плаче. Питаю його, що тобі сину, чого ти плачеш? А він каже: “Мамо, я нічого не хотів вам говорити, але . . . з мене діти сміються, що я називаюся Маріян, — всі говорять, що я дівчина. Всі говорять, що Маріян, а Миріян, то одно й то саме, — що я мушу бути дівчина, коли так називаюсь. Кличте мене, як хочете, а тільки не Маріян.” Добре сину, я піду до учителів і скажу їм, що твое ім’я Михась. Так і було, за якийсь час діти перестали дорікати йому дівчиною, бо з Маріяна перезвала я його на Михася.

Коли ходив до української школи в Когус, Н. Й., то любив грати представлення, деклямувати — нераз принесе зі школи якусь деклямацію тай каже: “Мамо, допоможіть мені, бо деяких слів я не розумію.” А я кажу: “Та прочитай сину, читай кілька разів, а я буду слухати . . .” І так чуєте, коли він перечитав кілька разів, я собі добре слово в слово запам’ятала, беру книжку від нього і кажу: “говори сину, а я буду слухати, чи ти говориш так, як є в книжці написано.” А він каже: “Але ж мамо, ви ж читати не знаєте, то як будете мене справляти?” “Нічого, нічого, сину, я маю добру пам’ять і все запам’ятала, так як там є написано.” І так чуєте, неодну українську деклямацію навчився Михась зо мною. А коли вела його на концерт, то го-

ворила йому: “уважай, сину, не помилися в тій деклямації, бо я буду сидіти напереді, то буду добре слухати тебе, а коли б ти забув яке слово, то я тобі шепну по тихенько.”

О, мій Михась дуже добре вчився . . . скінчив “гайскул” з великими відзначеннями! дістав “сколаршип” на 4 роки до університету в Нью Йорку. Відзначався він не тільки в науці, але й різних спортивних дружинах він все був перший. Ось й в тих різних змаганнях спорту провідники тих змагань назвали його “Майк Мазуркі” — все газети писали, що Майк Мазуркі є перший у всіх спортивних змаганнях. Ой, Боже! Скільки то разів я наплакалась, коли побачила в газетах різних “рангутанів” (борців), з якими мій Михась мусів боротись. І хоч мій Михась також був дуже сильної будови, то був ще замолоденький до тих всіх страшних борців. Нераз ті “ведміді” покрутили йому ноги, руки, так що він мусів іти до шпиталю, а мені написав листа, що він поїхав до другого міста боротись.

Ніколи не йшла я дивитись на його борінку — мій старий ходив, а я не могла дивитись на це.

Коли скінчив науку в університеті, дістав гарну посаду, добре заробляв, але не міг лишити борінки — все щось його туди тягнуло. В Когус, Н. Й. мав дуже гарну, бага-

ту українську дівчину, мали женитися. Та Михась хотів більше грошей заробити для молодой — порадилися вони обоє, що він поїде до Галівуд боротись, бо тоді тут добре платили, а звідти поверне і поженяться. Але Михась вже більше ніколи не вернув до Когус, Н. Й. Написав нам старим, щоб ми приїхали до Галівуд доживати свого віку, бо він вже не верне до Когус. Тут Михась пережив страшну любовну трагедію — його дівчина згинула в автомобілевім випадку.

З тієї борінки Михась дістався до галівудських фільмів. І хоч він ще так багато не заробляє, як другі артисти, то все, що тільки може віддає нам старим, щоб якнайкраще відвдячитись нам за його виховання. Ось збудував нову хату, неначе палату. Коли будував, то нічого не говорив, що це для нас він її буде. А коли збудував, то сам з дружиною лишився в старій хаті, а нам дав нову. Скільки ми не просили його, щоб він перейшов жити до нової хати, нічого не помагало — “це для вас, я збудував і прошу жити в ній!” Немає такого дня, щоб він не спитав нас, що нам треба і т. д., все віддавби нам. Ну, і невісточ-

ку маємо добру, хоч чужинка, але дуже добра до нас і до нього — мови української вчиться, багато речень вже може вимовляти по українськи. Десь біля Нового Року Михась сподіється сина—це перша дитина буде в них. Як Бог позовить, то буду бабцею, а мій старий дідом — закінчила пані Мазуркевич. А я сидів і дуже довго думав . . . Який чудовий край, ось та славна Америка! Які великі можливості вона дає людині . . . Що може дати держава людині, коли вона не є в неволі. Чим гірша була б українська держава, колиб не була в неволі? Не було б в нас таких бідаків, якими були родичі Михася! Михась це знає і тому так високо цінить своїх родичів. Михась знає, що Україна в тому не винна, що його родичі так тяжко бідували в ній.

Михасю, Дорогий! Ти маєш чудовий сюжет до фільми з свого життя і з життя Твоїх родичів! Випродукуй фільму з себе і скажи цілому світові — за що карались Твої милі родичі в золотистій Україні! Фільма з життя Твоєго і Твоїх родичів буде дуже цікава — принесе Тобі велику користь і Україні славу!

Микола Новак,
Галівуд, Каліф.

МИХАЙЛО БРИК

ПОВСТАНЦІ

Човги врізувалися в золотисті лани, мняли пшеницю, стріляючи з гармат і кулеметів вогнем та залізом.

Багряніли від крові поля. Палали села. Зпоза них з'явилися ряди в сірих шоломах. Ішли слідом за відступаючим ворогом, несучи на багнетах — смерть.

Загорілися села. Заплакала нещасна Україна, виражаючи своїх дітей на далеку чужину.

Минали дні . . . Жовтіло листя, опадало і знов зеленіло. Таксамо відроджувалися села, які повставали за свою кривду.

* * *

Коли ви вмірали,
Вам дзвони не грали,
Ніхто не заплакав за Вами . . .
(Пісня)

Матове небо розкинулося над полями. Соняшне проміння осипалося з нього і золотило тополі. Там серед них, наче втомлена спекою людина, дрімив хутор.

І виднілись у саду прив'язані до ясенів осідлані коні. На одному з них легкий ручний скоростріл.

Трое запилених, зарослих вояків сиділо під деревом. На обличчях в них помітна була втома. І невідомо, хто вони.

На покритих курявою шапках ледве помітні тризуби.

Це одні з повстанців, що почали нерівну боротьбу з окупантами.

Посеред них вирізняється один низький, білявий. На трохи флегматичному обличчі відбивається суворість, та глибокі мрійливі очі говорять про його лагідну вдачу.

То був молодший хорунжий Недоля. Але сьогодні щось дуже задуманий.

Враз гримнув постріл і повстанці схопилися.

Але було запізно. І захиталися жита зелені, як шинелі наступаючих.

Недоля скочив до коня, здійняв з нього скоростріла і всі побратими відступили до хати. За ними посвистали кулі, немилосердно вдаряючи по стінах.

Побратими почали відповідати кулями на кулі. Для них тепер залишалось одне — загинути тут, у бою.

Гукнув міномет і під вікном розірвалася міна. Задзвеніло розбите скло пересипане штукатуркою.

Недоля глянув — друзі лежали важко поранені. Рятунку їм не було.

Висунувся під прикриттям куряви надвір. За ним затріщала стеля, покриваючи вогнем і полум'ям друзів.

Ти мусиш дати вістку до

штабу, — мигнуло у голові Недолі.

І він зірвався з місця, шпурнувши гранату на ворогів. Кільце ворогів розірвалося там, де вона впала. Зробилася на хвилину прірва, і він побіг туди. Навздогін понеслися кулі. Щось гаряче впалося в його тіло.

Спотикнувся.

Упав. Почав повзати на животі в зелену пшеницю. А далі утратив свідомість.

І коли повіяв вітрець, він розплющив очі. Осмалене волосся, попечені руки, запухлі уста, а ще до того біль під лівою лопаткою. Відбірали йому останню снагу.

Вгорі кружляв чорний ворон, чуючи поживу.

— Не крич, вороне. Ще маєш час випити мої очі . . .

Притишений гомін. Невже ж це вони?

Наводить у бік гомону підстоль та замість ворогів побачив невинні сині очі хлопчика.

— Пити! — простягнув поранений.

Синьоокий наблизився і він почув на губах цілющу вологу.

Кришталева вода вносила в тіло пораненого свіжість і силу.

* * *

Серед пахучого сіна в повітці лежав стрілець. Над ним схилялась молода дівчина. Обвивала його розбиту голову мокрою китайкою. Його попечені уста ледве шепотіли якісь

незрозумілі слова. Та коли чув на своєму чолі руку дівчини, заспокоювався. Повіки відхилилися; і він дивився у її смагляве личко.

Так проминув тиждень. Рани загоювалися, прибували нові сили.

Часто приходив до повітки молодий селянин, у якого на скранях сріблилася рання сивина. Як виявилось з розмови був він батьком смаглявої дівчини Оленки.

— Богу дякувати, що Ви вирвалися з того пекла, — говорив він часто.

Німаки лютували, шукаючи вас.

Ну і наклали ви їм там нівроку.

Вони тішилися, що мають цілу бригаду в своїх руках. А замість того спіймали птаха в небі

Недоля схилив голову, згадуючи про своїх друзів, які знайшли смерть серед полум'я.

Дядько був дуже балакучий. Розказував про свої пригоди підчас Чортківської офензиви та боїв за Львів.

— Ех! — зітхнув з тугою. — Пригасли були наші вогнища, але ось тепер починають знова розгоратися. Бачу, що наші діти не гірші нас.

Поранений піднімав голову і оповідав дядькові про повстанські напади.

Слухаючи оповідання хорунжого, селянин стискував кулаки і гнівно говорив:

— Піду і я! Єй Богу піду!
Радо умру в боротьбі за волю.
А то вже не сила слухати ні-
мецького цькування. Бандити,
наволоч, погань! Ух, подушив
би я їх!

Очі тоді горіли в нього, мов
у вовка.

Скреготів зубами з люті. Та
приходила Оленка і кликала
його вечеряти.

* * *

— Я сирота. У мене немає
матері. Ще була маленькою, як
вона покинула нас назавжди.
Виховував мене батько й тіт-
ка. Нераз мріяла стати слав-
ною. Допомогати рідному кра-
йові. Не жаліти життя, ні кро-
ви на службу нашому народо-
ві.

І Недоля тоді, беручи її за
руку, говорив:

— Ти уже славно! Бо ж не
жалієш себе, рятуючи і пере-
ховуючи пораненого стрільця.
Хіба ж це не святість піклува-
тися раненим?

При тім спиняв погляд на
ній.

Соняшний промінь, що падав
крізь щілину, м'якко лягав на
округлені груди, які ніжно
круглилися під сукнею, наче
два стиглі яблука.

— А в мене були батько,
мати й дві сестрі. Та їх по-
стріляли. Я запрягнув пом-
ститися.

— Кріпиться, друже! І я до-
поможу вам, — промовляла
Оленка.

— Правда?

— Так!

І вона стиснула йому по дру-
жньому руку.

* * *

“Дарма! Село обступлене

Гдовкола.

З усіх сторін кати”.

(пісня)

Туман напливав на село. Чі-
плявся кущиків і скошеного сі-
на. Над річкою почали свій ве-
чірний танок комарі. Став пе-
ремінявся в одно кипуче озе-
ро білої пінистої мряки.

Було тихо. — Лише квакан-
ня жаб долітало з висохло-
го очерету. Якись темні поста-
ті підсувались, наче привиди.
В руках держали наготові
зброю.

Стали. Щераз почувалась тиха
команда.

— Увага! Хто втікати,
стріляти. Не щадити ні жінок,
ні дітей. Хай пропадуть —
вони всі собаки!

Рушили далі. Підійшли до
першої хати. Оточили її. Кіль-
ка увірвалися до середини. По-
чулася метушня, блиснуло сві-
тло. Німаки почали перешуку-
вати хату.

Господар хати Семен Візний
в самій білизні стояв перед
німцями.

— Біст ду бандіт?

— Хто? Я бандит? Ні, я
чесний газда, — посміхаючись
відповів Семен.

— Ду ферфлюхтер гунд,
загст ду варгайт одер ніхт?

— Не розумію, — відповів
Семен.

— Ну, нех пан пове правдем, чи тутай билі бандиці?

— Не було жадних...

Лусь! Із розбитої губи Семена потекла кров.

— А, Бог би вас скарав, — зашепотів Семен, випльовуючи кров і зуби з нею.

— Бензеш мувиць правдем? Мовчав Семен.

— Ой, пає..., а чого ви так причепилися до чоловіка? — лементіла жінка.

— Рує! — кричав рудий фельдфебель.

Семен розглянувся. На лавці перед ним лежала маглівниця.

Ну, вмірати, як баран, не буду — подумав Семен.

— Мусіш мувиць — крикнув знова білявий фольксдойчер.

— Лусь! — шовнув в лице пістолем.

Семен поставився до лави.

Мент, і важка маглівниця гримнула в голову фольксдойчера. Махнув удруге і рудий фельдфебель присів.

Секунда, і Семен, ухопивши його автомат, кинувся до дверей, за ним жінка.

Сипнув першу серію на стоячих вояків. Вони здивовані розскачилися. Ще одна серія і Семен пропав поміж деревами саду.

* * *

Почувши стріли в селі, Оленка побігла до Недолі.

— Пане Хорунжий! Ви спите?

Недоля відкрив очі.

— Вороги в селі! Чуєте стрілянину?

Він рукою намацав пістолю.

— Ходіть! Я Вас сховаю якнайскорше.

Мовчки пішов за нею. Під стодолю був невеликий льох, куди привела вона його. Сидіть спокійно. Але коли б було погано, маєте вихід до річки в лози. А там думайте, як самі знаєте.

— Бувайте! — промовила щераз і зникла.

Чув стріли, накликування батька Оленки. Потім на мент все притихло, Аж врешті почув розпачливий жіночий крик.

— Рятунку!!!!...

Прислухався. — Рятунку!!!!... — почулося щераз. Відхилив двері і скочив на тік.

Дивна картина. На току осяяна загравою лежала Оленка з худорлявим німцем.

— Падлюко! — скипів Недоля.

Плигнув і ручкою пістоля вдарив ворога в голову. Той забився конвульсивно і затих...

— Оленко! За мною! — скомандував Недоля. Вона скочила, поправляючи блюзочку.

Недоля узяв німців автомат і, тарахнувши ворога щераз по голові, скочив до стодолі.

Оленка ішла слухняно за ним. А в селі гуляв червоний півень.

* * *

Добрий вечір тобі, зелена ді-

[брово,

Переночуй хоч ніченьку мене

[молодого.

(пісня)

Дрімав ліс. Поміж кущами павутинням чіплявся туман. Спокійно стояли стрункі смереки. Тихо, тихенько, не ворухачи гілками, дрімала діброва — мати повстанців. Нічого, здається, не було тут.

Так лише здавалось. Нічний птах залопотів крилами. Закричав сич. До лісу підходили обережно дві постаті. Одна вища, а друга нища. Ішли спільною ходою, наближаючись до кущиків ліщини.

— Стій! Руки вгору!

Дорогу загородили рушниці.

— Ви хто? — запитався дзвінкий голос.

— Це ти, Перепелице? Свої...

— Недоля! Брате! — вискочив низький партизан з кор-

чів і кинувся Недолі на шию.

— А то думав уже кістки в огні згоріли.

— А це хто? — запитав, позакуючи на Оленку.

— Моя рятівниця — сказав Недоля. — Гарна бойова дівчина.

— Гарзд! Ідемо до табору.

Провадив їх лише йому знайомими стежками. Терня дряпало руки й лице. Та вони йшли все далі й далі. Врешті між деревами заблищали перші таборіві вогні.

— Весна! — почувось з темноти.

— Верховина! — відповів Перепелиця.

— Проходь!

Увійшли в сонний табор.

ECO EXPLORATION CO. LTD.

ВЕРТИМО ДІЯМАНТОВИМ СВЕРЛИКОМ І
І ЗАРЯДЖУЄМО ВЛАСНІСТЮ
ЗА УГОДОЮ

Новий Виряд і Вповні Досвідчені Челядники в
Нашому Розпорядженні на Коротке
Попередження

711 McArthur Bldg. — Winnipeg, Manitoba

Telephone 92 431

Польовий управитель: ПИЛИП СМЕРЧАНСЬКИЙ

На землі лежали люде, сплю-
чи сном блаженних. Коло во-
гну стояли два новенькі ско-
ростріли. Похилившись над
картою, сидів русявий моло-
дий чоловік.

— Це наш командир, Скоб,
— промовив Перепелиця.

— Пане отамане, доповідаю
слухняно, що приводжу двох
людей.

— Сюди їх!

— Хорунжий Недоля з сотні
Морського і Оленка — ви-
струнчившись проказав Недо-
ля.

— Ах! Це ви, побратиме. Ну,
що там, говоріть. А то вже
вас вважають за пропащого.

— Так. Горів у вогні. Але
Бог живу дальше.

— А що там у селі?

Хорунжий розказав у кількох
словах про все.

Вислухавши, отаман видав
наказ: Приготовтесь і рушай-
те!

Не минуло й пару хвилин, як
лісовики стояли уже готові до
походу. Командир радився з
чотовими, видаючи накази.

Наче привиди виривалися з

лісу. Здалека біла — розлива-
лась на них заграва. Руки сти-
скали зброю. Вийшли і впірну-
ли в росисті жита.

* * *

Палахотіло село. Горіли ха-
ти, тріщали крокви під ревін-
ня худоби. Поміж хатами сну-
вали німецькі салдати. Ванта-
жили на авта худобу та хатній
скарб. На інші авта зганяли
зв'язаних людей. Були це 15-
17 літні підростки. В них вба-
чали "бандитів". Заводили роз-
патлані жінки, благаючи в неба
помсти.

Підхмелені сідали на авта
німаки. Колона рушила вперед.
Зближалися до урочища Те-
решківці. Передній ряд коло-
ни всунувся поміж корчі.

І що ж це?

Загарчали скоростріли й ав-
томати. Полетіли гранати. Спо-
лохано позіскакували німці з
авт і почали лаштуватись до
бою. Та уже половина з них
лежала перебита.

— Ферфлюхте бандітен —
викрикнув лисий майор і пова-
лився на землю з простріленою
шиєю.

WEST HOTEL

Европейський План — денно \$1.00 й вище.

One Block North of the C.P.R. Station

Cor. Main & Sutherland
Phone 54 122

П. С. Флечер, власник

— Слава! — загреміло в корчах і на залишок колони кинулися лісовики. Бії травав коротко і решта гнобителів була перебита до ноги.

Побідно поверталися в село Недоля і Оленка. Перед ними гнали підростки товар. Неодна мати втерла сльози, побачивши поміж лісовиками і свого сина.

Сонце піднялося високо. Згар чувся в повітрі. Люде витягали трупи з руїн, ховали їх.

Цвітуче село перестало існувати. Стоячи на Ставиську поміж народом, промовляв отаман Скоб.

— Громадяни! Ненаситний німецький молох вліз хижаком до нас. Він забірає все, що

найкраще. Нищить нашу молодь. Вивозить їх на примусові роботи. А тих, які не хочуть їхати, карає на місці.

Отож! Хто не бажає гинути на печі? До нас! Широка наша воля! Мати Діброва прийме нас усіх! Годі сидіти і вмірати овечою смертю! Усі до нас! Хай живе воля України!

Хай живе Українська Повстанча Армія!

Гурток озброєної молоді слухав. Поміж них стояли Оленка, її батько, Семен Візний та інші.

— Усі ми готові, усі ідемо! — гукнув молодняк.

— Отож гаразд! Вперед!

**ГУРТОВИЙ СКЛАД
ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ**

—Скора й чемна услуга—
Пишіть по катальог

WILLIAM GROSS & CO.

322 Main Street,

WINNIPEG, MAN.

В. Левицький, упр.

**McMURRAY, GRESCHUK,
WALSH, MICAÿ, MOL-
LOY, DENABURG
& McDONALD**

Адвокати, Повновласники,
і т. д.

707 McArthur Bldg.

Winnipeg

Bus. Ph. 92 431

Співаючи, рушила колона в сторону лісу.

Нам братів на очах мордували
І знущалися тут німаки,
Ми повстанем ударом навали
Так не встане вже ворог лихий.

Ішли твердо. Молоді русяві
хлопці, червонощокі дівчата та
найтвердше ішов Семен Візний
і батько Оленки.

Заходяче сонце вітало лісо-
вників у лісі.

* * *

Чуеш грім на Сході,
Там народ в поході,
Небо у заграві,
По землі кривавій
Чути брязкіт сталі.

(Суч. поезія).

Греміла земля і біла грома-

ми. Народ гуртується, ки-
шать поліські болота. Гордо
держать прапор зелені Кар-
пати. А на сході іде боротьба.
Змагається дві потуги. Гітле-
рівські війська котяться на за-
хід. Нищать усе по дорозі. Та
зустрінувшись з месниками-
лісовиками, бліднуть і блага-
ють пощади. Та немає мило-
сердя для них. Їх убивають
месники лісу, мов цуценят.
Око око за око, зуб за зуб.
Оце прислів'я перейшло в дій-
сність.

Загін отамана Скоба гуляв
в трикутнику річки Боберки
і срібносинього Дністра.

Численні зудари з німцями
принесли жертви в загоні.

Office 96 725 Res. 26 108

Теодор Стефанік

Нотар і Повновласник

Загальний Агент
Реальностей
й Асекурації

673 Main St., Winnipeg

Для Свогого Здоровля
Вживайте

Молока — Масла — Сме-
тани — Маслянки —
Сира — Шоколя-
дового Молока
від

Central Dairies Ltd.

121 Salter St., Winnipeg

Ph. 57 237

M. W. Horbay

Union Insurance Agencies

Зичимо Гроші на 4½%

290 Garry St. — Winnipeg

Ph. 96 626 — Res. 38 409

PRAGUE CAFE

Ph. 57 403

899 Main St., Winnipeg

Добрі Страви

Ввічлива Обслуга

На місце убитих приходили нові і загін гуляв, гуляв на волі.

* * *

Ми поляжем, щоб славу
І волю, і честь,
Рідний Краю, здобути Тобі!
(пісня)

Доспівали жита.

Важко гупали гармати.
Фронт зближався. Загін не був
уже малим загonom. Він зріс
у численну бригаду. В селі зібрався на нараду.

Отаман говорить:

— Фронт зближається. Та ми зброї не зложимо. На місце

одного окупанта приходить другий. Важка буде боротьба з ним. Але ми віримо, що переможемо!

Сумно хилили голови лісовики. Вони знали, що завдання перед ними тяжке.

— Відходимо в Карпати, — продовжував отаман. — Не випустимо зброї аж до перемоги.

— Вперед! — упав наказ.

Лісовики рушили. Тільки курява покрила їх.

А гармати гули й гули безперестанку.

* * *

ЧИ ХОЧЕТЕ ВИГЛЯДАТИ МОЛОДО?

ПОЗБУДЬТЕСЬ ТОВСТІННЯ І НАБУДЬТЕ ЗДОРОВЛЯ!

Так Чи Так

Зільна Гербата має одинадцять різних зел. Кожне зело виконує своє завдання: одні усувають товщ, другі допомагають в переміні поживи в силу, замість наростання товщу, а інші втворюють нову енергію.

ЯК ХОЧЕТЕ ВИГЛЯДАТИ?

Для зменшення ваги й молодого вигляду пийте зільну гербату ч. 5.

Ціна **\$2.00**

ГЕРБАТА НА ШЛУНОК — Усуває кваси, гази, відриги і помагає травленні.

Ціна **\$2.00**

УСУВАЄ З ОРГАНІЗМУ — флегму, очищує кров і взагалі все тіло. Зільна гербата.

Ціна **\$2.00**

РЕВМАТИЗМ — Проти корчення, ревматичних болів. Ціна **\$2.00**

НА ПРОСТУДУ — Грудей, на кашель, бронхіт і коклюш зела. Ціна **\$2.00**

Витніть це оголошення й долучіть \$1.00, а дістанете одну з вище-поданих зільних гербат. Адресуйте:

ALPHIAN HERB COMPANY

P.O. Box 3753, Station B. Winnipeg, Man., Canada.

З люті піниться кат,
Не здобув він Карпат!
(Суч. поезія)

Зима. Сніговий пух окутав землю і мороз скував поверхню озер. Деревата дрімають у пуху, мов гори в снігах, які ховалися в хмарах. Прут шумить по камінні. Здається тишина. Де-не-де в долині і по сугорбах стоять гуцульські хати.

Ось до одної з них прямує дві озброєні постаті. В одній з них пізнаємо хорунжого Недолію. Хто ж другий? Злегка горбатий носик, дає пізнати в ній нашу знайому Оленку. Вона тепер нерозлучна приятелька Недолію, вірний його побратим.

Тут у “Республіці” свої права, своя влада. Гори наші, гори, ви колиска нашої свободи.

— Оленко! Чи щаслива ти?

— Як дуже! Ті прекрасні ночі при вогнищах у товаристві повстанців. І воля, воля понад усе. Криваві бої. Яка я

горда, коли даю першу допомогу пораненим друзям.

Ех, Україно, наша Україно, страдальна мати, стільки крові просякнув твій чорнозем, а ми усе ще не можемо зажити, як інші, у колі вільних народів.

Увійшли до хати. На них глянула смаглява гуцулка, просяючи сидати.

— Мой газдику пишненький, угостіться в нас. Та вповіжте, що там чувати у вас.

— Все добре, газдине, все добре.

— Ай, та і газдинька з вами, коби здоровенька була.

— Так. Це наша медична сестра.

— Та й мій Митро пішов і залишив мене саму. Але Богу дякувати, наші вояки не дадуть пропасти.

В кутку гралися маленькі діти, хлопчик держав у руках паличку і ступав твердо по військовому.

— Як виросту, піду в повстанці.

— А я також не зостану-

Заощаджуйте Гроші — подорожуючи автобусом до:

Нароль, Лакпорт, Іст Воклейбург, Лібав,

Тиндал, Босежур, Лак ду Бонет,

Грейт Фалс і Пайн Фалс.

Потелефонуйте до Президента П. Гоменюка.

RED RIVER MOTOR COACH LINES LTD.

UNION BUS DEPOT: Ph. 97 274

165 Garry Street

Winnipeg, Manitoba

Ph. 92 885

Empire Hotel

171 MAIN STREET Phone 96 928 WINNIPEG, MAN.

КОЛО С.Н.Р. СТАЦІЇ

•
Першорядна Ідальня

•
Готель -- Власність Української Спілки

Г. МАРІАН, Управитель

ся вдома, буду медичною сестрою, — говорила сестричка.

Недоля усміхнувся. — Росте наша надія, не пропаде Батьківщина.

На дворі почувлися кроки. До хати ввійшов високий, як ялиця гуцул.

— Митре, і ти вернись.

Охопила його руками за шию, покрила лице поцілунками.

— Неньо вернись, неньо! — закликали діти, чіпляючись одежі.

Побачивши Недолю, гуцул виструнчився.

— Здоров, здоров. Та ми навіть трохи знайомі.

— Так, пане хорунжий, пі-

до Львовом ми разом розбрили курінь мадярів.

— Ах, так! І дружно покляпав його по плечі.

— Єлено, а давай но їсти, гостоньки ж бо в нас.

Заметушилася гуцулка, просячи до столу. Сіли всі четверо за столом і їли вечерю. На землю сходила тиха ніч. Місячне сяйво блищало по снігу.

Десь у далині гримнув стріл, і луна розкотилася тисячоголосо по горах.

А там усе стихло. Здавалося, життя йшло спокійним руслом.

* * *

Десь перед Різдом почався

Bus. Ph. 95 075 Res. 52 502

V. F. Bachynski,
M.D., L.M.C.C.

Лікар і Хірург

X-Ray

506 McArthur Bldg.
Winnipeg, Man.

Bus. Ph. 55 414 Res. 53 953

Dr. L. W. Reznowski

Лікар і Хірург

X-Ray

Канцеларія й Помешкання
346 Selkirk Ave., Winnipeg

North End Furniture Co.

843 Main St., Winnipeg

Найбільша Крамниця Хатної Обстанови в Північному Виніпегу

Y. O. Masciuch, L.L.B.

Адвокат і Повновласник

8 Main St., — Just North
of Portage Ave.
Winnipeg, Man.

Ph. 25 345

в “Республіці” рух. Над нею з'явилися ворожі літаки.

Здалеку почулися постріли.

До хорунжого прибіг звязковий з новою вісткою, що ворог прочищує ліси.

З хат вибігали озброєні лісовики.

Готувались до бою в затишку ялиць і корчів, лише ними знаним.

Хмарою насувалися вороги.

Підійшовши під ліс, стали. Мала групка відділилася і ввійшла в корчі.

— Не стріляти, брати їх живими, — дав тихо наказ Недоля.

Принишки лісовики. У маленькій розстрільні зближають-

ся до них група ворога, поглядаючи то на корчі, то на землю.

Перепилиця і Метелик ждали.

На них іде старший сержант із двома вояками, зближаючись до куша.

Ще мент, і здивованим ворогам перед носом блиснули автомати.

— Стій! Ні кроку далі!

Сержант хотів щось крикнути, та Метелик тарахнув його автоматом по голові.

Солдати ж, радо кинувши зброю, перейшли до лісовиків. Перед Недолею стало кілька полонених.

— Ви хто? Яка сила у вас?

FINKLEMAN

Оптометристи і Оптики

Екзамінування Очей

2-ий поверх

Kensington Bldg.,
275 Portage Ave.,
Winnipeg, Man.

Personal Stationery

Особисті канцелярійні прибори, з надрукованим вашим імям та адресою
“Зразковий Дарунок”

Legion Stationery Sales
Mail Order Dept.

Ph. 52 591
406 Selkirk Ave., Winnipeg

ALBERTA HOTEL

Тепер Під Новим Зарядом

Гаряча й Холодна Вода Зпід Чопа в Усіх Кімнатах

\$1.00 денно; знижена оплата на тижні чи місяці

PHONE 91 059

717 Main Street

Just South of C.P.R. Hotel

Вигідне місце на постійнку авт позаду готелю

Харність і Чемність

Виступив смаглявий чернігівець.

— Нас сорок тисяч. Ми зайняли весь край від горішнього Дністра по Буковину. Маємо перевести чистку й тут.

— Так, голубе, а ти будеш з нами, чи проти нас?

— А де ж мені вертатися назад. Досить морили голодом і на фронтах. Я остаюся тут.

— І ми! — підхопили інші.

Лісовики прийняли ще нових друзів.

Ніч пройшла спокійно: мовчав бір. Лісовики відтягнулися далі назад, заняли кращі позиції для бою.

Зранку грімливий вогонь артилерії струснув сонним лісом.

Завили розжарені стрільна, перелітаючи над оборонцями, і падали далеко поза ними, від яких валилися столітні кедрі, і ломалися стрункі смереки. А повітрям нісся зов смертоносних стрілен. Одно стрільно влучило в скорострільне гніздо. Почувся стогін.

Оленка побігла до місця.

На землі валялися безладні купи людського мяса, перемішаного із залізом, кровю і землею.

Рятунку не було для них.

Перехрестилася Оленка. Підняла запорошений автомат і

M. Chomiak and Son

РОБИТНЯ ЗАГАЛЬНОЇ НАПРАВИ Й СТАЛЕВАРНЯ

Постачання Автових Частих
Вугільні Спуски — Помпи
Направки

Кисне-Ацетиленове й електричне спювання

849 Main St., Winnipeg
Ph. 55 870

Ph. 51 500

ZAWIDOSKI FUNERAL HOME LTD.

Похоронне Заведення

561 Selkirk Ave., Winnipeg

Royal Shoe Store

814½ Main St., Winnipeg

Cor. Jarvis & Main

Добреякісний Крам по
вміркованій ціні

THE

NEW FOX CAFE

667 Main St., Winnipeg

Ph. 91 126

H. Danchuk, Proprietor

стала поруч Недолі, мов грізна амазонка.

З гукотом рушили човги вперід, ламаючи корчі ялівцю. За деревами принишкло кілька стрільців. Вони держали в руках зброю подібну до булав, яку здобули у відступаючого німецького війська.

Підпустили до двадцяти кроків. Натиснули стопки. І грізна експлозія сколихнула повітря. Горіли панцерні нетвори — гордість ворогів.

На захмурених обличчях лісовиків зявилася усмішка. Во-

ни взяли решту ворогів у перехресний вогонь.

Вісім разів наступали вороги.

І вісім разів, наче насміхуючись, передражнявали їх автоматами.

Під прикриттям ночі повів Недоля свій загін і зручним маршом проскочив ворожі лінії.

І коли на другий день ранком ворожі частини перейшли знова до наступу, то надиво застали лише трупи своїх і лісовиків.

Авгсбург, січень - лючень, 1946

СТАРІСТЬ

Занедбання Здоровля Приносить Скорє Старіння

Де многі ліки недописали, зєла принєсли добрий наслідок. Зєла сягають початків людського існування. Це найстарший лік.

БІЛЬ ГОЛОВИ, що повстає у многих случаях через слабу циркуляцію крови, а нераз відбивається в заворотах голови, нервовості, умученні, нехіті до праці, — лікує гербата число 9; з різних 9 зел. **\$2.00**

ДЛЯ ЖЕНЩИН — Болі в часі період причиняють біль крижей, безсонність, тягар і тиснення в голові. Гербата 14 зел. Ч. 7: **\$2.00**

ГЕМОРОЇДИ — Причина слабого травлення, збігла кров у відходових жилах. Гербата з зел. Ч. 11: Ціна **\$2.00**

БІЛЬ В НИРКАХ, пертя, біль у виданні мочі, біль крижей, заворот голови, нервовість. Гербата з 8 зел. Ч. 8: Ціна **\$2.00**

СПЕЦІАЛЬНА ОФЕРТА: Витніть це оголошення і залучіть \$3.00, а отримаєте дві пакки з повище оголошєнних зел. Адресуйте:

ALPHIAN HERB COMPANY

P.O. Box 3753, Station B.

Winnipeg, Man., Canada.

Друга Світова Війна

Друга світова війна, що почалась 1 вересня 1939 року, була собою найбільше коштовною в історії світу. Вона немилосердно й жорстоко проковтнула життя 22,060,000 людей й 34,400,000 оставила каліками. Саме озброєння коштувало \$1,154,000,000,000, а знищення майна оцінюють на \$230,900,000,000. Сполучені Держави Америки стратили в цій війні 248,161 убитих, 47,222 пропавших без вісті і 546,134 ранених. Англія мала вбитих 233,042, 57,472 пропавших без вісті і 275,975 ранених. Світська Росія втратила 12,000,000 людей вбитих, з того майже половина цивільного населення, Україна сама втратила около 8,000,000 людей вбитих большевиками й німцями. По відвороті німців спід Сталінграду зникло знову около мільйон немилосердно знищених німцями, тисячі були вивезені на примусові роботи в Німеччині і там багато їх погинуло від авіантських налетів, голоду, холоду й німецьких побойв. Тисячі знову погинули в концентраційних таборах червоної Москви і Німеччини перед її розпадом.

Війна 1 вересня 1939 року почалась нападом Гітлера на Польщу і тривала 2,075 днів. Другою світовою війною був загорівся майже цілий світ. Війна провадилась на кожному

океані і суходолі від Африки почавши а скінчивши аж на Арктику. Провадилась вона на воді, суші і в повітрі. Провадилась вона навіть в неприступних нетрах і джунглях, де перед тим ніколи ще не була нога білої людини. Проти себе були поставлені мільйони людей, озброєні в найновішу зброю, послуговувались найновішими винаходами знищення, як літаючі бомби, ракетові нищительні бомби, великанські деструктивні стрільна так звані "блэк-бастерс", величезні 70 тонові човги, безліч нових субмарин і літаків, спадаючі з повітря цілі армії парашутистів, а на кінець атомна бомба. Уже в часі війни винайдено було протиохоронні винаходи як радар, що був дуже великим помічником альянтам в війні проти ворога. Завдяки цьому винаході, сотні тисяч людей сьогодні знаходяться при житті.

Війна почалась без жадного формального вивідження. Дперва в два дні пізніше вивідали війну Німеччині Англія і Франція. В цей час вже німецькі перші стежі добирались до польської ріки Висли перетинаючи на дві часті так дуже прославлену польську кавалерію. Дві польські армії були окружені німцями коло Варшави і видержали облогу около трьох тижнів а відтак скапі-

тулювали. В день капітуляції польських двох армій у Варшаві, Йоахім фон Рібентроп підписав зо Сталіном договір в Москві і тим наступив четвертий розбір Польщі а в тім і Західної України, яку сейчас окупували червоні війська і почали основну чистку серед українців. Розстрілами і Сибіром закріплювала червона армія “визволення братів українців”.

Военні операції набрали повного розмаху щойно в році 1940. Дня 9 квітня німці вдерлися до Норвегії і забрали портове місто Осло. 10 травня німці спрямували свій фронт на Голяндію, Бельгію і Люксембург а відтак Францію. Німці вели завсіди свій “бліц” мотоциклевими частинами, які в повному розгоні і часто несподівано впадали на ворога. Це сталось в Бельгії, де німці наскочили 28 травня на Ченел Ебевіл і 300,000 бельгійська армія зложила зброю. В кілька днів пізніше була висадка англійських військ в Данкірк, де брали участь також і канадійські частини. Висадка не пове-

лась і аліянти мусли покидати Данкірк 4 червня, забираючи на 900 різного роду кораблів армію зложену з 337,000. По закінченні кампанії в Данкірк, німці вдарили на Францію, де ген. Максим Вейган наложив так звані “мишачі лапки” на німців. Ці одначе виминули цю засідку і обійшли Мажіно Лінію з боку. 10 червня французський уряд залишив місце осідку Париж і того самого дня, коли Франція переживала страшні і чорні дні, Мусоліні виповів їй війну та вислав свої війська на південний бік проти Франції. Дня 21 червня Маршал Петейн підписав перемирія з Гітлером.

По капітуляції Франції, Англія лишилась одинокою остоею проти Гітлера. Невдачна й коштвна в людях і майні висадка в Данкірк лягла чорною тінню на британський народ. Британія осталась була в цей час з кількома човгами й літаками і здавалось, що надійшли вже останні дні для колишньої могутньої й величної Бритійської Імперії. Німці підбадьорені ус-

Phone 202 911

The Rolling Pin

“BETTER THINGS TO EAT”

Медяники ●

Тісточка

Солодоші ●

Тютюн

268 Tache Ave.

Norwood

Е. ВАСИЛИШИН, властитель

піхами на всіх фронтах і значучи силу Британії, не дуже поспішались здобувати її будучи певними, що з таким ворогом вони справляться таксамо скоро, як і з сильною Францією. Але вони дуже завелись. Бритійський народ очолюваний таким генієм, як Вінстон Чорчил думав цілком інакше, ні на хвилину не думав капітулювати. Зо затисненими зубами й кулаками слухав британійський народ свого великого провідника Вінстона Чорчила, який не обіцював своєму народові в тій тяжкій і чорній годині нічого доброго. Промовляючи до британійців, говорив:

“... ми будемо воювати на березі моря, на летунських майданах, на полі, на вулиці, на горах. Надійшов час для нас, британійці, і він приніс нам кров, піт і сльози...”

Німці захлистувались успіхами і поволи приготовлялись до наїзду на Британію. Вони згромадили інвазію флоту зложеною з 3,000 кораблів. Британія тоді мала залишки літаків в числі 700. Ця маленька

повітряна флота в порівнянні з великанською німецькою летунською силою, мала ставити чоло проти німецького наїзду. І якраз цих 700 британійських літаків вирішили долю свого і других країв. Від травня 1940 року до вересня 1941 британійці втратили 50,000 жертв від німецьких налетів. Гинули одні, а на їх місця ставали другі готові на все. Де забракло мушчин, жінки забірали їх місця. Тисячі жінок і дівчат таксамо добре підстрілювали німецьких летунів, як і мушчини. 15 вересня британійці “стягнули” 187 німецьких літаків. Від тоді німці вже ніколи не показувались днем, а лише ніччю.

Німці остаточно підготовлялись до наїзду на Британію. 3,000 кораблів докінчували підготовку і мали рушити до висадки. Про це донесли члени підземної організації британійцям і британійська летунська влада дала приказ знищити ці кораблі. Кинено тоді на цю виправу все, що британійці мали, всі літаки. Виправа була така

Phone 57 681

Obee's

Russian Steambaths

Під Новим Зарядом

Свіжо виложена чирепицею
та прикрашена

Manitoba and McGregor

З Поздоровленням,

CORONA HOTEL

189 Notre Dame Ave., East

С. Дж. Баркер, управитель.

ГОЛОВНІ АКТОРИ КРИВАВОЇ ДРАМИ

Винстон Чорчил

Френклин Д. Рузвелт

Адольф Гітлер

Беніто Муссоліні

вдачна, що німцям з цих кораблів майже нічого не осталось. Цей британський налет врятував Британію від остаточної загибелі.

В цей самий час Італія робиться дуже активною. Мусо-

ліні зарядив висадку своїх військ на Грецію зі сторони Альбанії. Але виправа не вдалася. Грецькі війська заховані в скритках, сіяли смертоносним вогнем на італійців, а пізніше повели протинаступ і від-

Йосип Сталін

Шарль де Голь

кинули італійців. Гітлер повів свій фронт на Югославію 6 квітня 1941 зо сторони Болгарії через Вардар леваду, перетяв фронт на дві частини і аж тоді заняв Салонікі в Греції. Мала британська сила була вислана на поміч Греції з Африки, яка одначе не могла багато помогти. Німці мали сильні моторові дивізії й під Термопіями цю малу горстку британців засипано барабанним вогнем. 27 квітня впали Атени. Відтак німецькі війська забра-

ли Крету і тим самим цей острів був згублений для альянтів.

В липні, 1940 року британці почали атакувати в Мерс-ел-Кебір французьку флоту, що находилась тоді в північній Африці. Це роблено з розми-слоу, щоби не дати нагоди німцям забрати цієї флоти для себе по капітуляції французької армії. В листопаді британці почали наступ в Етіопії в Сиді Барані і здобули Тобрук. В 1942, 21 червня німецькі ча-

CITY TIRE SERVICE

Вулканізація
Опон і тюбів, Автові
Припаси — Батерії

907½ Main St., Winnipeg
Phone 55 811

Ми Маємо На Складі

Жіночі і діточі плащі
(ковти) — зимові і
літні — і робимо
до міри.

— ПРИСТУПНІ ЦІНИ —

Josephine's

275½ Selkirk Ave.,
Winnipeg, Man.

И. Луцків, властитель.

стини під проводом славного ген. Ервіна Ромеля відібрали Тобрук і британські частини відступили аж під Александрію. Здавалось, що африканський фронт пропаде, але вже 23 жовтня ген. Монтгомері веде вдачний наступ, відкидає ворога, визволюється з вузького перстня і здобуває Ел Елемейн. З Ел Елемейн починається триумфальний похід британських військ вперед, щоби злучитись з американськими силами ген. Айзенгавера, що висадив свої війська сегого листопада в Мароко і Альжирії. 12 травня, 1943 року американці і британці оточили італійців і німців в Кейп Бовн. Так закінчилась війна в

Тунісії, яка коштувала Італію і Німеччину 341,000 людей й мільйони майна.

Російсько - німецьке побратимство не видержало й два роки часу, бо вже 22 червня, 1941 року Гітлер вдарив на Росію. З Гітлером пішли також Румунія, Мадярщина і Італія. В вірі повної перемоги, Гітлер розвинув фронт найбільший в історії світу, бо аж на 2,000 миль, починаючи від Арктику аж до Чорного моря. Край за крайом падали під боєм Німеччини. Десятки совітських дивізій піддавались перед наглими німецькими наскоками. Нарешті в серпні, 1943 року німецькі війська опинились перед Сталінградом, від-

THE RED & WHITE STORES

Це Крамниці, що На-
лежать до Цілої
Громади

Їх властители є членами великого товариства "RED & WHITE", через котре спільно закупають товар враз з тисячами других склепарів і тим ошаджують. А коли вони щадять на закупні, то й Вам можуть танше продати.

КОРИСТАЙТЕ З УСЛУГ НАШИХ КРАМНИЦЬ

даленим 1300 миль від Німеччини, а 2200 від західного фронту. Сильні німецькі дивізії залізним перстеном оточили Сталінград і Совітам приходив кінець. Аліанти на своїх фронтах справлялись з ворогом по своєму і воєнне щастя дуже часто перехилювалось в одну то другу сторону. Америка воювала в додатку й з Японією. Аліантське цивільне населення заповадливо взяло собі за ціль працювати скільки сил, щоби якнайскорше перемогти ворога. Побудовано тисячі воєнних фабрик і почато продукувати все, що потрібне до війни на велику скалю. Мимо великого свого запотребування, аліан-

ти оточеними дорогами висилають мільйони тон воєнного знаряддя Совітам. Тисячі авт-троків, човгів, локомотив, авт-троків, танків, локомотив, амуніції, літаків, гармат, поживи, одягу, медикаментів, фахівців і воєнних мужів, висилають аліанти на поміч Совітам. Помимо великих втрат з приводу затоплювань кораблів німецькими субмаринами, аліантів це не здержує. Вони дальше шлють свою поміч Совітам. На своїх фронтах аліанти починають наступ і німецька воєнська команда мусить відтягати свої найкращі частини з під Сталінграду, щоби охоронити собі "плечі".

SUTHERLAND HOTEL

785 Main St. — Ph. 51 685

власники:

Томас і Людовик Завацькі
Н. О. В. Вавриків

І. Г. Боячек

ROYAL REALTY CO.

Інформації в справі міських реальностей — фармів ренту — догляду й управи майна — асекурації від вогню, автомобілів й життєвої
608 Confederation Life Bldg., Winnipeg, Man.

IDEAL PRODUCE

WHOLESALE PRODUCE

J. FEDORUK & SONS

Яйця, масло, дріб

976 Main St., Winnipeg
Phone 55 427

Stella Grocery Store

737 Stella Ave., Winnipeg
Phone 57 869

Е. Калужняцька, власт.

Така посилена і планова акція Британії і Америки приводить до того, що німці починають свій відступ з під Сталінграду. Скорим темпом подаються блище свого дому німецькі частини. Починаються летунські налети британців і американців і починає горіти та розсипатись в груз гордий колись Берлін, що мав охоту стати столицею цілого світу, а так безславно гине. Плановий наїзд на Сицилію і Нормандію, капітуляція Італії і поміч Аліантів Світській Росії, пише Німеччині кінець, який незабаром і прийшов.

7 травня, 1945 р. о годині 2.41 вранці, в місті Рейм у Франції підписана була капітуляція Німеччини, а 8 травня ця капітуляція була ще раз підписана в Берліні і цим закінчилась війна, що принесла стільки нужди, жертв і нещастя людям, а в тому найбільше українському народові.

Сьогодні на терені Європи сотні таборів, обведені колю-

чими дротами. В цих таборах живуть тисячі українців, старих і малых, муштин, жінок і дітей . . . Це наші скитальці. Одні були забрані большевиками з рідних земель і виселені на Сибір, другі були забрані до совітської армії, попали в полон і зазнавши совітського "раю" перед тим, не хочуть вертатись домів. Тисячі були забрані німцями на примусові невольничі роботи і визволені американськими, чи канадійськими або британськими частинами, не хочуть вертатись домів, знаючи, що там їх не жде життя . . . Вони страждають, мучаться, терплять. Терплять і ці, що доживають свого віку на Сибіру, працюючи на невольничих роботах, терплять і ці, що остались на місці . . . Таку "благодать" принесла українському народові друга світова війна.

Великий провідник британського народу Винстон Чорчил в найчорніших днях британської історії говорив до свого народу, не обіцяючи йому нічого іншого, як "кров, піт і сльози". І британський народ переміг . . . ,

Нічого не може сподіватись і наш народ, кірм крови, поту і сліз. Але кров, піт і сльози приносять волю. Прийде час і то недалекий, що й нашому народові на його землях засіяє та довго ожидана Воля.

**Winnipeg Wholesale
Grocery & Confectionery
Limited**

24-26-28 Derby St.

Ph. 51 926 Winnipeg, Man.

Михайло Брик

Червоні Маки

Широкі, безмежні лани золотистої пшениці тягнуться у безкраю далечинь, ген, аж там, де небо зближається з землею.

Сонце пече немилосердно.

Блакитно-сталеве небо розкинуло свої шати над ланами.

Колоски шелестять, торкаються вусиками — цілуються.

Засоромлено глядять червоні маки. Ясніють сині волошки.

Зпоміж золотистого колосу пшениці видніється березовий хрест — могила Незнаного Героя.

* * *

Стежкою в пшениці іде молода жінка. За нею біжать її діти. Хлопчик десяти років і п'ятилітня дівчинка, яка держить в руках гарну китицю цвітів.

— Мамо, чому тут так багато маків? — питається Івась.

Мати не відповіла.

Підійшли до могили.

З уст вилетіла молитва:

— Боже, Отче, пошли йому Царство Небесне . . . Дай спокій життя його душі . . .

Гануся поклала китицю цвітів і запитала:

— Що це за могила тут стоїть?

— Довга то історія, діточки, але розкажу вам дещо. Тут, де тепер хвилюються широкі лани золотистої пшениці, лютував колись запеклий бій.

Гуркотіли гармати, цокотіли кулемети, чулися бойові оклики. Серед розпалу бою, на тому місці, де тепер могила, упав поранений молодий січовий стрілець. Кров струїлась йому з уст і грудей. Руки безсило опали, але очима повними завзяття глядів на наступаючу ворожу лаву.

— Мені всеодно вмірати, — подумав собі. — Коли вмірати, то за славою.

Ворог наближався. Стрілець останками сил ухопив ручну гранату і підложив під себе. Тремтячою рукою держав за шнурок.

Ворог щораз то ближче.

Ще десять ступнів, ще п'ять, і гремить граната.

Стихло . . .

Лише окривавлені шматки тіла лежали у пшениці.

Схилили свої голівки волошки, похилила колоски пшениця, віддаючи останній поклін героєві. Лан притих. Діти схилили голівки.

— Прийде час і наші переможні війська заткнуть державні прапори на вежах золотоговерхого Києва і Львова.

— І віде лицар - побідоносець на білому коні у столицю під урочистими звуками Софійських дзвонів і гарматних салів.

— І повстане могутня від
Попраду по Каспій, від Полісся
по Чорноморські береги Укра-
їна.

* * *

Тихо Принишкли во-

лошки.

Золотосоняшне проміння ці-
лувало задумані дитячі голів-
ки.

А вони схилялися у святоч-
ній пошані.

Б. Бора

ДЕ ЗОРІ ГОРЯТЬ ЯНТАРЯМИ

Там тільки рідний мій край,
Де зорі горять янтарями,
Де пекло, а був колись рай,
Де мариво смерти летить над
[полями.

Там, де багатства, скарби,
Де золото й меди розливом,
Де брат мій збирає торби
І ходить бурлакою за проше-
[ним хлібом.

Там, де могили ростуть,
Де кості білють у травах,
Де городи й села несуть
Пекольнії зойки до неба в
[загровах.

Тамто! Там рідний мій край,
Де зорі горять янтарями,
Де моря хлібів у безкраї,
А люди голодні блукають
[вовками.

Там, де цвіте все весна,
Де хліба і меду достатком,
Там, де мільйони кона',
Де діти вмирають під тинами
[з батьком.

Там же вітчизна моя,
Де маки цвітуть пурпурові,
Де кожне, найменше життя
Зродилось, зросло й виростає
[із крові.

ROSEN AGENCIES

Реальности

Позички — Асекурація всіх
Родів

522 Main St., Phone 28 155
Winnipeg, Man.

Василь Череватий

Grocer and Butcher

651 Ritson Rd. S.
Oshawa, Ont.

ПОКЛИКУЙТЕСЬ ПРИ ВСЯКИХ НАГОДАХ НА ОГОЛОШЕННЯ
В КАЛЕНДАРІ НОВОГО ШЛЯХУ

Шевченко й Молодь

Аналізуючи творчість Шевченка, побачимо, що в своїх творах торкається Шевченко загально суспільно-політичних проблем, де велику увагу звертає він на молодь народу. Заки передемо до тих ідей, що їх видвигає поет у своїх творах, призначених особливо для молоді, пригадаймо собі обставини, серед яких він творив.

Народ стогнав під канчуком дідичів-вельможів, що використовували його де і як тільки могли. Панщина була причиною безпросвітньої тьми, про національну свідомість населення не могло бути й мови. Вельможі, переважно чужинці, знали, що тільки темний нарід є тією безвільною масою, якою можна буде кермувати, як цього вони самі бажать, і свідомо зберігали такий стан. Наша свідоміша верства скакала під московську дудку, стараючись усюди догодити загарбникові. Серед таких обставин появляється національний пророк, що сам перейшов пекло кріпацтва. Його болить недоля України. Він, хоч уже на волі, страждає разом з нещасним народом.

Шевченко розумів, що тяжко вже нагинати старе дерево. Тому він закликає батьків, щоб не вціплювали облудних ідей у молоді душі, щоб виховували молодь на справжніх громадян Української Нації. І

саме в своїх творах дає він вираз своїх почувань, своїх наук; змальовує картини, що були повседневним явищем на славній колись Україні. Опухла дитина мре під тином, бо нікому нею опікуватись. Злиднена доля матері-кріпачки, що йде на панщину, беручи зі собою дитину. Вражає поета незavidна доля дівчат — молоді, що гуляючи з “москалями”, приводять байстрюків на світ, і нужденне життя оцих дітей — байстрюків. Молодих хлопців, що їх пан не терпить у селі із-за сміливости, кують у кайдани й відсилають у москалі, звідки мало котрий вертається, або приходить по роках старим калікою до хати.

Шевченка ранив глибоко те, що батьки посилають своїх дітей на науку до москалів, де вони стають перевертнями, забувають своє рідне й лають опісля батьків, що не навчили їх ще більше, через що вони мусять тепер киснути в чорнілі. Вони не дивляться, що може батько останню корову продав, щоб вивести сина в люди, їм байдужі всякі національні обовязки, як і сама Україна, бо понад усе в них хабарі. Шевченко називає їх “мерзенними каламарями, налитими московською блекотою, заглушеними в німецьких теплинях”. Він скрикує з розпуки: “Україно,

оце Твої діти, Твої квіти молодії! Плач, Україно, бездітна вдовице.”

Як глибоко лежала в серці поета справа молоді, свідчить і те що він сам зложив буквар для шкіл. Поет остерігає старшу генерацію перед наслідками злого виховання молоді і дає вказівні ідеї, на яких повинен зростати квіт Нації. Він хоче ідейної молоді, яка б знала “хто ми, ким і за що закуті.” “Не шукати на чужині того, що й на небі не можна дістати”, бо з чужого поля принесуть тільки “великих слів велику силу і більш нічого.” “Не вчити дітей своїх, що вони тільки на те на світі, щоб панувати, бо пізніше невчене

мужицьке око загляне в їх душі і “премудрих, немудрі одурять”.

Як потече кров дітей-перекінчиків сторіками, отоді ті діти прокленуть батьків своїх за їхнє виховання. У своєму рідному шукати мудрости, бо виходить, що навчений по-чужому не знає навіть, хто він такий! Не чванитися тим, що вміємо добре у ярмі ходити! Наука підійме тільки нарід до рівня інших народів. Єдність, братання дадуть силу в боротьбі. До кого, як не до молоді головно звертається поет, щоб не цуратися свого рідного, щоб полюбити велику Руїну. Хай сам Геній буде тут прикладом, який каже, що “віддав би сво-

- ЧИСТОТА
- УСЛУГА
- ОЩАДНІСТЬ

Уживайте наших услуг з повним довірям

143 Euclid Ave

Winnipeg, Man.

Phone 57 418

І. ЧАЙКОВСЬКИЙ, властитель

го віку половину, щоб забути важкі діла, (діла, що ведуть до занепаду народу.) Та всеж-таки Шевченко висловлює вкінці надію, що “встануть недолітки на ворога”, що діла предків не підуть на марне.

Ці ідеї, що їх видвигає поет, так сильні змістом, пересичені такою вірою в щасливе майбутнє, надією, що скінчиться

таки тернистий шлях поневоленого народу, і любов'ю до України, що вони житимуть вічно серед українського народу, не страять навіть тоді на вартості, коли Україна стане вільною, і коли:

“Оживе добра слава,
Слава Україні,
І світ ясний, невечерній,
Новий засіє ...”

БАЗАР

Вже погасав вогонь.

Ще тільки блимав, тлів,
жарився.

Конав...

Бо сил
Отих, що іскру Зриву
Роздули у ясне полум'я Волі
Не стало вже.

Козацьким,
Буйним трупом вкрили
Борці безмежних піль простори.

Із Сходу плили,
Як море — Все свіжі орди,
Щоб знищити чуже.
Диміли села.
Стогнав замучений народ.
Вогонь конав....

Ще тільки іскра мала
Жевріла; Надії іскра.

Слаба,
Химерна.

І нова,
Одчаєм зроджена, могутня
Роздула іскру у пожар.
На чорних хмарах виписала

слово

Криваве луна:

— БАЗАР !

Як блискавка: - на мент і згасла
Роздерла
Хмари чорні. Тільки гомін
Подав ордам кривавим визов
[гордий:
— “ЩЕ НЕ ВМЕРЛА !...”

МИКОЛА РОМАНЮК

Будівельний Контрактор.

635 Albert St.

Oshawa, Ont.

В. ВАЦКО

Grocer and Butcher

186 Conant St.

Ph. 1171 R

Oshawa, Ont.

На Могилі Героїв Базару

(Короткий Спомин)

Я перебував тоді в Житомері, як багато інших молодих, обвіяних найчистішим бажанням віддати свої сили для рідного краю; повнив зі святістю своїй обов'язок. Мені довелося провадити при Обласному Правлінні Житомира пропагандивний відділ та редагувати часопис "Голос Волині".

Одного разу покликав мене шеф політичного відділу при Райхскомісаріяті України та засипав мене рядом питань, які торкались моєї особи, а відтак напрямних пропагандивної праці. Я відповів йому досить загально і зазначив, що ми Я звернув його увагу на поверх 20-літню працю большевизму на українських східних землях та підчеркнув безумовну потребу відсвяткувати річницю Базару, що багато могло причинитися до зменшення большевицьких впливів на житомирському ґрунті.

— Зрештою ви теж поборюєте комунізм, тому вам на руку — говорив я йому і точно пояснив, що таке Базар та просив офіційної згоди на переведення Свята. Керівник політичного відділу заявив, що на це покищо не може згодитися, але просив прислати його приготуємо Свято Базару. му програму Академії і пана-

хид в житомирській області та на самому місці трагедії.

Підготовка до Свята велася всіма силами. До Базару виїхала група людей, яка мала завданням ствердити місце братньої могили, висипати її, навязати контакт з громадянами Коростеня—Базару й околиці та з українським місцевим духовенством, зібрати перекази, оповідання очевидців подій 1921 року та підготувати саме Свято, не забуваючи про масову участь на ньому місцевого населення. Друга група поїхала на Радомишль і мала зорганізувати штафетове передання чаші наповненої землею з могили Поляглих та перенести через Радомишль до Києва. Чаша мала бути наповнена землею в день Свята, а відтак після передання до Києва, вмурована в мур Софійського Собору.

Житомирське громадянство зложило прохання до архієпископа Іларіона, що під той час перебував у Холмі, щоб він прибув особисто на це Свято і відправив Богослуження на місці трагедії.

Іншим разом, покликавши мене до себе, референт політичного відділу рішуче мені заборонив провести свято в самому Базарі.

Однак вже було запізно, зі

свята вже не можна було зрештувати хочби тому, що його підготовка була вже добре відома в області. Зрештою події 1921 року були одними з найбільше маркантних фактів, які говорили про “заслуги” большевиків для України та помагали в боротьбі з опричниками комунізму за українську душу. Я вже тоді, розіславши всякі обіжники та оголошення про Свято в Базарі та про його суть, набрав певності, що велика частина громадянства розуміла, чому це Свято мимо всього треба перевести. Крім того я пригадував собі, з якою побожністю проводили кожного року це

Свято в Західній Україні. Тим більше в 1941 році, на яке припадала 20-та річниця Базару, належало склонити голову перед могилою Героїв.

До Житомира наспіли перші повідомлення з Базару, що Свято підготовляється. Очевидців події знайшли мало, але вони підтверджували відомі факти.

Прийшов четвер, 21. листопада. До Базару відїхали автотом деякі представники громадянства Житомира і священник. Друга частина мала виїхати слїдуючим автотом, 22. листопада. Вже в четвер наднягли до Базару юрби селян, переважно з околиць Базару.

Луй Рудий
BRICKLAYER
МУЛЯР

251 Bloor St., E.
Oshawa, Ont.

BARONS
Radio and Electric

Продаємо Радїя і Машини
до Праня нові і направ-
ляємо старі

426 Simcoe St., S.
Phone 249
Oshawa, Ont.

MAPLE LEAF BAKERY

183 Bloor St. E.,
Phone 383
Oshawa, Ont.

А. ПОЛОЗ, Властитель.

А. Музика
SHOE REPAIRER

Направляємо черевики і
робим нові.

635 Albert St.,
Oshawa, Ont.

Ранком, 22, надїзджали безнастанно вози з людьми, йшли піші до Базару. В обличчях їхніх можна було відчитати загадковість самого приїзду та цікавість, з якою тоді слухали вони оповідання про українські визвольні змагання. А тут ішло про звеличення чину — 359-ох.

Саме Свято в Базарі відбулося величаво. Зачалось 22 листопада коло 9. години. Довкруги висипаної могили з хрестом та українським прапором і терновим вінком, зібралися великі юрби українських громадян різних станів, різного віку. Підчас Богослуження панувала весь час гро-

бова тиша. Було чути тільки голос священика та хору; очі всіх були звернені на могилу, а думки напевно кружляли коло тих рідних, яким не довелося взяти участі у святі. Богослуження кінчалось, а ще все напливали нові хвилі людей. Це приїзджали ще представники різних районів Житомірщини, що не могли приїхати на час через комунікаційні труднощі. Після панакхиди посипались палкі промови. Промовляв священик, представники від місцевого українського громадянства, від української молоді та ОУН. Всі промовці нагадували визвольні змагання українського наро-

SAM COOPER

**BARBER
& CONFECTIONERY**

95 Simcoe St., S.
Oshawa, Ont.

Одинокий Український DRY GOODS STORE

Ladies', Men's
and Children's Wear
Phone 3663 M
290 Albert St.,
Oshawa, Ont.

ПЕТРО САБАТ, власт.

Стефан Мандрик TAILOR

528 Simcoe St., S.
Phone 3217 W
Oshawa, Ont.

Г. Лисак COAL - COKE - WOOD

177 Bloor St., E.
Phone 1617 M
Oshawa, Ont.

ду, повстанські рухи в Україні, Зимові Походи та вкінці про Базарську трагедію. З найбільшою рішучістю підчеркувалось, що в боротьбі з большевизмом Україна зложила великі жертви, але народ жив, і героїствами, як під Базарем, висловлював свою волю на самостійне, державне життя.

Слова промовців переривали безнастанні оклики на честь українського народу, українського війська та самостійної, соборної держави. Хто бачив цю масу людей, з очей яких текли сльози, а з грудей вилітали оклики, цей згадуватиме завжди цю подію, як один з

найкращих моментів свого життя.

Ввечорі на місці трагедії відбулася, за старо-українським звичаєм, тризна. Крім різних звичаєвих церемоній, оповідали очевидці деякі епізоди трагедії.

У 20-ті роковини Базару прибуло на Свято около 12000 людей, а хто знає тодішні відносини, цей оцінить це своєрідне досягнення.

Саме передання чаші з землею відбулося, хоч коротко, перед 22. листопадом. З групи, що мала це zorganizувати, арештовано було в Радомишлі Гештапом і негайно розстріляно багато людей. Між

L. CROUT

PAINTER & PAPER-
HANGER

227 Bloor St. E.

Oshawa, Ont.

M. Малашовський

Grocer and Butcher

110 Conant St.

Oshawa, Ont.

Phone 1577 W

First Class Shoe Repair

138 Simcoe St. S.

OSHAWA, ONT.

I. КУЦЬ, Властитель

A. Фурик

Plastering — Repairing

Stucco Works

281 Ritson Rd., S.

Phone 3865 W

Oshawa, Ont.

іншими розстріляно тоді Романа Городиського (Радимно) з двома карпато - українцями, Ілина, інших собі не пригадую. Також після свята в Базарі німецька поліція перевела арешти і розстріли, що набрали масового характеру в цілій Україні. Так перше свято в Базарі також було освячене кровю . . .

Чаші ж з землею не вдалося передати штафетою. однак

вона дійшла до Києва. Її принесено на Академію в честь Базару, що відбулася в одній великій залі при Королівській єулиці. На ній були присутні представники всіх сторін України, київська Міська Управа, Українська Національна Рада, що саме тоді створилася та велике число українського громадянства. Присутність чаші з базарською землею збільшила величавість Академії.

Мук.

МІЙ КРАЮ РІДНИЙ

Не сумом, а посвистом стрілів
Співають десь пісню ліси,
П'ють снігу пелюсточки білі
Багряної каплі роси.

Не сльози, а поклики смілі
І пісня вояцька, грімка,
І зброя лицарська на тілі
Грізного біійця-юнака.

Це — в нас так. Це так — в
[Україні,

Де наші батьки і діди.

Так! Ждіть нас! Ми прийдемо,
[рідні,

Поповнювать Ваші ряди!

Не просьба нікчемна про ласку,
Не жалі й каяття рабів:
Гармати десь гупають важко
І кулі брязчать з-між дубів.

При зброї сталевій брязку.
Про воїв абсурду полки,
[Онацтву розказують казку
Лісні рівчаки і балки.

JOY CARTAGE

M. JOY

Bloor St. E.

Oshawa, Ont.

Свій До Свого

OSHAWA
MARKETERIA

539 Albert St.,
Phone 3588
Oshawa, Ont.

Пані А. Мачинська,
Властителька

Перебувають українці в Канаді недавно. З'явилися вони тут, як незнані люди сходу Європи. Їх тут не знали, і вони нікого не знали. Опинилися на порожніх і ще ніким перед тим незаселених пушах. Опушені, самотні, бідні, і в іншому підсонні, далеко від до-ріг до культурних осель — українці були віддані самі собі. Їх витревалість, працьовитість та вміння пристосуватися в найгіршій біді спричинилися до того, що вивели українських поселенців із пуш в світ і примусили недовірливе оточення інших громадян поставитися до них з пошаною. Українці перебороли найбільші труднощі з дикою тоді природою і з пралісів та цілинних степів створили зразкові господарства. Колись самотні й бідні, вони своїх дітей післали до середніх і високих шкіл. Витворили свої кадри професіоналістів і разом з робітництвом почали заселювати місточки й міста. Українці зажили новим і задовільним життям, яке дає вільна, прогресивна й демократична Канада.

Українці побудували церкви

та просвітні установи. При них почало кристалізуватися життя. Повстають різних напрямків товариства, релігійні групи і всі вони розвивають культурно-освітнє життя.

З бігом часу те життя набірало ширших і загальніших форм. З'явилися в українців стремління до глибшого пізнання української культури і для того закладаються курси, бурси, виховничі інститути.

З усіх чинів виявились потреби й іншої натури. Життя розросталось, воно ставало різноматнішим. Для скоординовання всієї культурної праці була вже потрібна якась установа загального характеру. Така установа повинна б була стати на єдиний і можливий для всіх ґрунт, бути понад-груповою та поза впливами релігійних груп.

Ще перед другою світовою війною виникла гостра необхідність виховання в Канаді культурних працівників для українських освітніх товариств. Це особливо відчувалося вже підчас війни. Для заспокоєння потреб практичного характеру засновані Вищі Освітні Курси, які відбулися вже

сім разів. Ці курси угромаднились, стали необхідністю та послужили прикладом для за-снування й інших курсів.

З того всього виходило, що в Канаді назрів час до створення **всеукраїнської культурної** установи, яка служила б для (всіх громадських угруповань та церков, будучи одночасно поза їхніми ідеологічними впливами.

В 1943 році у Виніпегу повстав **Громадський Комітет**, щоб таку установу створити і тоді ж він видав заклик до Українського Громадянства.

В заклику писалось, що при-спів час до створення загаль-

но-української інституції, яка дбала б про “згромадження всіх українських сил на аме-риканському континенті до-вкола всім їм доброї і для всіх однаково важної справи — збереження, піднесення й роз-витку української культури й освіти.”

Так повстав **ОСЕРЕДОК УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ Й ОСВІТИ**. Громадянство пові-тало його одушевлено й під-тримало морально й матеріяль-но. Одначе існування Осеред-ку залежатиме й надалі від до-брої волі й глибокої народо-правної свідомості громадян-ства та його жертвенності. О-

OSHAWA CABINET MAKERS

Двері — Футрини — Вікна
Модерні кухонні обста-
новки — Одинокий
деревно - виробничий
центр.

473 Ritson Rd., S.
Oshawa, Ont. Phone 489
GEO. МАСКО

W. ELIZUK and SONS GROCER & BUTCHER

155 Bloor St. E.
Oshawa, Ont.

Дмитро Калинка Painter and Decorator

358 Ritson Rd., S.
Phone 1987 W
Oshawa, Ont.

BLUE BIRD CONFECTIONERY

589 Albert St.
Oshawa, Ont.
**ПАВЛО ВИСОЦКИЙ,
Властитель.**

середок — всеукраїнська установа. Членом Осередку може бути кожний український громадянин і громадянка. Всі вони можуть бути вибрані на провідні становища установи й нею керувати. Осередок відбув вже два зїзди, на яких усталились напрямні для праці. Вони в головних ризах такі:

1. Збирати й зберігати культурні надбання горожан українського походження на американському континенті.

2. Удержувати українську книгарню - бібліотеку й музей та архів для переховання важ-

них українських документів, рукописів і др.

3. Видавати наукові й популярні книжки.

4. Вести Вищі Освітні Курси, курси для учителів Р. Шкіл та другі фахові курси.

5. Давати поміч здібній молоді для осягнення й завершення освіти.

6. Вдержувати Студентський Дім.

7. Гуртувати при Осередку українських науковців і культурно-громадських діячів (заснування наукової інституції).

8. Обзнакомлювати не-українське громадянство з культурою української нації.

Захарій Полоз
CABINET MAKER

Виробляє шафи
всілякого рода.

213 Ritson Rd., S.
Oshawa, Ont.

COLLEGE BAKERY

73 Mill St.,
Oshawa, Ont.

Н. Коханський, Власт.

LAKESHORE
AUTO
WRECKERS

515 Ritson Rd., S.
Phone 3362
Oshawa, Ont.

JACOBS
Grocer and Butcher

583 Albert St.,
Oshawa, Ont.

Я. МАЛАХОВСЬКИЙ
Властитель.

9. Бути в звязку з українськими культурними організаціями в Європі.

Осередок виконав до цього часу таку працю: **На видавничім полі:** заснувано видавництво "Культура й Освіта" й видано 5 популярних книжечок для масового поширення, пристосований до канадійських обставин "Кобзар" Т. Шевченка, "Українські народні танці" (для піяна) І. Мельника, Третю Читанку Матвійчука, "О. Кошиць в українській музиці" (в англ. мові) проф. Симпсона, "Про генетичний звязок народніх пісень . . ." О. Кошиця, "Шкільні Хори для Рідних

Шкіл" — 2-й десяток, О. Кошиця, "На роздоріжжі" (комедія на 3 дії) П. Хомляка та пять інших книжечок, виданих на засоби різних установ.

Друкується I том "Спогади О. Кошиця".

Готуються до друку сценічні образки Л. Цегельського й пані Т. Кошиць та підручники для Рідної Школи.

До Бібліотеки придбано по-важне число книг, а між ними й рідкісні книги (унікати). Осередок книги купує та приймає в дар книги й бібліотеки.

До Архіву-Музею передані великої вартості матеріали на-

СЕМЕН КУЗАН

КОНТРАКТОР ПЛЕЙСТРОВАННЯ Й
МОДЕРНОГО ДЕКОРОВАННЯ

292 Bloor St. E.

Oshawa, Ont.

South End Bar

Simcoe and Bloor Sts.

Specialist in

Soda Ice Cream and Lunches

Phone 2216

Oshawa, Ont.

Василь Грицишин

властитель

укового й громадського значення та бібліотека сл. п. О. Кошиця. Надсилаються збірки матеріалів з різних таборів скитальців в Європі, праці учених (рукописи для використання й переховання), збірки грошей, поштових значків та інші цінні речі.

Осередок утримує контакт з науковцями й громадськими діячами українських та інших народів, як також з установами Канади, Америки північної й південної та Європи.

Осередок перебрав від Українського Національного Об'єднання ведення Вищих Освітніх Курсів і з успіхом перевів їх два рази. Тепер ідуть приготування до слідуючих — 8 курсів. Студенти походять з Канади та Америки. Перейшло до тепер через курси 400 душ молоді й старших осіб. Куплено для потреб Осередку перший Дім та збирається пожертви на будову великого будинку.

Українське громадянство Північно-Американського континенту та добродії й члени Осередку напевно не відступлять від раз повзятого рішення: дати можливість, щоб виконати великі завдання, існувати й розвиватись загально-українській інституції Осередку Української Культури й Освіти.

**ПРОВІД ОСЕРЕДКУ, ЩО
ВИБРАНИЙ ПІ ЗІЗДОМ**
Головна Дирекція Осередку:

Инж. Вол. Коссар

Инж. Вол. Коссар, Виннипег — президент; п. Василь Гультай, Торонто — заступник президента; д-р Т. К. Павличенко (проф. Саскачеванського Університету), Саскатун — 1. секретар; д-р Павло Маценко, Виннипег — 2. секретар; п. О. Тарновецький, Виннипег — скарбник; члени: п. О. Івах і п. П. Божок з Гамільтону, Онт.

Ukrainian Cultural and
Educational Centre

P.O. Box 3113

Winnipeg, Man., Canada

Парафраза - Сатира на Творчість Рильського

Провиджу все, далекозорий маг,
В безоднях повних зір, у медя-
 [нім спокою . . .
Віддай. Віддай усе. Щасливий
 [ти і так,
Бо тут усе твоє: машини і
 [левкої. Росте звізда над овидом рах-
 [манним,
 Червонобагрена, в зеніт і у
 [надір.
 Коли ж то нічого вже відда-
 [вати стане,
 Поглянь на все від злотиx піль
 [до гір.
 |
 Хліб золотий віддай і вуголь
 [чорний теж,
І нафту — кров землі, і буряки,
 [і дині. Все обійми, щасливий,
 [супокійний,
Коли твоє, — віддай. Давати
 [мушиш нині, І шествуй, мій народе
 [добродійний,
І завтра, і позавтра. Так усе
 [без меж. У братній край, у дорогий
 [Сибір.
 |
 Подав: В. Ш.

Semenchuk Thos.

Тесля й Будівничий
Перерібка й Модернізація
Двері (Комбінація Сторм Сеш)
Кухонні Кабінети

Все, що Входить у Будівництво

15 Bloor St. W.

Phone 3860 W.

Oshawa, Ontario

Dr. E. Humeniuk ДЕНТИСТ

веде свою канцелярію
під числом

567 Bathurst St.

Телефон: RA. 8303

Toronto, Ont,

Ф. Стрельчук Grocer and Butcher

140 Conant St., Ph. 18 31W

OSHAWA, ONT.

Шевченко Суспільник

Вісімдесят п'ять років минає з цієї хвилини, як перестало битися серце найбільшого українця, Тараса Шевченка.

Відійшов від нас, залишаючи могутнє слово “Кобзаря”, якого гостротою громив тодішні соціально-політичні обставини, в яких стогнав український народ.

Абсолютизм російської монархії утвердив був значення одної тільки суспільної верстви, верстви поміщиків, що з неї рекрутувалися найвищі державні мужі, урядовці, військові старшини. Одночасно з цим вирізненням поміщицької верстви, імперіялістичні тенденції російської держави, що змагали до закріплення сильної влади серед поневолених собою народів та до здобуття щораз нових теренів, ломили кожную вільну думку усіх підбитих народів, а зокрема України, яка тут і там жила традиціями княжої й козацької волі та гайдамацької пімсти. Хоч уже вчасніше від Шевченка наші поети та письменники у своїх творах виступили немов з протестом проти цілості тодішніх обставин, то однак Шевченкове слово перевищило своєю висотою все у нас дотеперішнє. У його творах відзеркалене все українське життя, весь народ з усіма його стремліннями та бажаннями, підмічені всі добрі та злі сторони української

психіки, подані ради, як зреалізувати народні стремління. Панщина з її привязанням кріпака до землі, зухвальством та знущаннями поміщиків над людською гідністю селянина, в першу чергу знайшла протест у творах Шевченка:

“Ой, глянь у тім раю, що ти
[покидаєш,
Латану свитину з каліки знімають;
З шкурою знімають, бо нічим
[обуть,
Панят недорослих,
А он розпинають.
Вдову за подушне, а сина ку-
[ють,
Єдиного сина, єдину дитину,
Єдину надію в військо оддають.
А онде під тином
Опухла дитина голодная мре,
А мати пшеницю на панщині
[жне.”

Він заглянув теж глибоко в душу українського селянина-кріпака та висунув на денне світло такі моменти селянського життя, що яскраво вказують, як прикре було життя того ж селянина. Такі постаті, як скривджені дідичами та московськими старшинами дівчата, безпомічність вдови, якої сина забрали на довголітню військову службу, сирітство — це найчастіші теми його лірики, це одночасно протест проти кріпацького ладу.

Розуміючи, що поміщиками,

які багато дошкулили народіві, були сини того ж самого народу, боліє з того приводу та взиває їх поєднатись з народом, бо народ може теж проти них піднятися.

Знаючи, що безрадне соціалне життя є впливом політичної залежності від Росії, дорікає творцеві цього обєднання, Богданові Хмельницькому а зі співчуттям висловлюється про невдачу Мазепи, після якої страшне діялось в Україні.

“Що ж діялось по Шведчині,

То й ляхи б злякались,
Онімили б з переляку,
П'яні небораки.
Оттак її воеводи,
Петрові собаки,
Рвали, гризли.”

Поет знаходить теж ради на це, щоб вибавити Україну з цього невідрадного положення. Треба “потомкам гайдамаків” визбутися байдужності, треба сконсолідувати народні сили, всім станути проти того

стану, не числити на нічію ласку:

“Щоб збудить химерну волю,
Треба миром, громадою
Обуха сталить
Та добре вигострить сокиру,
Та заходиться вже будить,
А то проспить собі небога
До суду Божого страшного.”

Розумів теж поет, що народній здвиг може увінчатись успіхом тоді, коли ним покерує якийсь здібний провідник, і вірить, що такого ми діждемося:

“Чи діждемося ми Вашинг-
[тона,
З новим і праведним законом?
А діждемося таки колись!”

Майбутню Україну уявляє собі з ладом, опертим на засадах християнської моралі, що забезпечував би рівні права для всіх.

Хоч кількадесять років ділить уже нас від цієї хвилини,

A. N. DROZWIK
Shoe Repair

212 Bloor St., E.
Oshawa, Ont.

STAR PHOTO STUDIO

Одиноке українське фотографічне заведення

439 Simpson St.

Phone 2784, S.

Fort William, Ontario

Павло Андрус, властитель

коли були засіяні золоті слова
“Кобзаря”, то вони не переста-
ють бути актуальні, бо обста-
вини, серед яких живе наш на-
род, схожі з тодішніми, з тими,
що зродили потребу Шевчен-
кового слова. Ми й сьогодні мо-
жемо повтаряти за ним:

“Мій краю прекрасний,
Розкішний, багатий!

Хто тебе не нищив?

А за що сердешну мою Укра-
[їну?

Що вона зробила? За що во-
[на гине?

За що її діти в кайданах мов-
[чать?

І сьогодні його слова наси-
чують нас надією, що ми “діж-
демося таки колись.”

Quality
MEATS

SCOTIA PROVISION COMPANY

Різник і Гросерник

438 Oxford Street

Telephone L 1517

Halifax, N. S.

N. BRYCK

Крамниця Мішаних Товарів

41 Betts Ave.

Yorkton, Sask.

Американський Українець Визначився на Полі Науки

В 1907 році приїхав до Канади самотній український молоденький імігрант Роман Р. Гонсет. Було йому тоді 16 літ і він був першим, що виїхав з села в далекі світи.

Маючи вроджені здібності і велику охоту до наукової праці, почав він свої дослідження в 1912 році і продовжує їх до

електричний грамофон та електро - терапевтичний інструмент. Причинився багато він своїми винаходами до поліпшення радія, телефону і радару та в многих інших ділянках наукового світу поніс чимало заслуг, що в цьому короткому описі не дасться охопити.

Роман Р. Гонсет

сьогодні. Робив він дослідження головно на полі електрики й механіки та багато із своїх винаходів опатентував. Найбільше значення мали такі його патенти, як кінематографічний апарат, перший справний

В 1916 р. переїхав Р. Р. Гонсет зі своєю дружиною і сином до Зл. Держав. Його син сьогодні трудиться також в ділянці електрики, скермувавши всю свою увагу на поле радія.

Роман Р. Гонсет заслужився дуже багато в продукції стратегічного виряду в другій світовій війні, виконуючи спеціальні досліди в ділянці комунікації й радару. За цей науковий причинок до перемоги відзначило його міністерство Маринарки ЗДА спеціальним

орденом.

Сьогодні проживає Р. Р. Гонсет з своєю родиною в Лос Ангелес в Каліфорнії. Тут продовж останніх 23 літ він все живо цікавився українськими громадськими справами і тепер є діяльним членом Української Централі в Галівуд.

ЩО ВАРТО ЗНАТИ?

1945 року виносило населення Канади 12,119,000.

Населення земської кулі виносило 2,085 мільйонів: Європа — 625 міл., Азія — 1,130 міл., Америка — 175 міл., Африка — 145 міл. і Австралія — 10 міл.

Послухайте Співу України

Українські пісні й мелодії, які наспівав Український Хор під диригентурою Найбільшого Мистця,
Д-ра Олександра Кошиця.

В піснях цих — багатство мотивів. Краса й глибоке значення, фантазія й мрія, тисячелітня культура українського народу, туга за свободою, смуток, радість — передані нам по мистецьки на рекордах.

Повний Альбум, гарно оправлений 27 пісень.
— 10 рекордів. — Ціна \$12.50 —

SURMA

11 EAST - 7th ST.

NEW YORK 3, N.Y., U.S.A.

Прокіп Моркотун — (Віля Україна, Куритиба)

БРАЗИЛІЯ

Бразилія була, є і ще довгі десятки літ буде предметом живого інтересу для дійсного хлібороба, чесного купця і підприємчого пошукувача підземних багатств. Це дійсно край цікавий, край необчислених можливостей, край невичерпаних багатств, що в переважаючій більшості ще навіть не відкриті.

Зо всіх країв, які мені довелося в моїй скитальській мандрівці відвідати, Бразилія чи не є найліпшою країною, де чесна людина за короткий час може собі забезпечити скромну будучність. Тут хлібороб, який не боїться праці, за п'ять літ стане господарем. Купець з порівнюючи малим капіталом за три-чотири роки обертає сотнями тисяч. Пошукувач підземних багатств, коли він вдійсності вчений гірник, робить собі світлу фортуна.

Знаю хліборобів українців-емігрантів, які нічого не мали, крім сокири, сапи і фойси (пікач) на метровім держаку — до вирубування зел і дрібних дерев. За чотири або п'ять років я їх зустрічав самовдоволеними, заможними господарями. Їх будучність вже була забезпечена і старість для них уже не була страшна. Знаю українських купців і промисловців, що починали з малого, а тепер обертають мільйонами. На жаль, не знаю ні одного дійсного вченого геолога-українця, що відкрив би якийсь підземне багатство. Зустрічав лише аматорів від геології, які керовані вірою в своє щастя, йшли шукати золота і діамантів. Звичайно такі аматори або гинули в пралісах від диких звірів, вмірала від малейти - пропасниці, або набули ревматизму та інших хворіб і потім покутували ціле життя. А лише деяким одиницям усміхнулась діамантова фортуна.

Знаю робітників - українців, простих і кваліфікованих, як техніків різних фахів, які за п'ять-десять літ своєї чесної праці придбали собі хатини і маленькі господарства. Українське робітництво Бразилії трактоване нарівні з другими і забезпечене всіми робітничими правами. Мають робітничу касу, мають синдикати, мають допомогу на випадок покалічення, користуються що-року 15 день феріями і, головне, без причини господар чї фабрикант не може відмовити роботи. А коли робітник захворіє, то отримує щоденну платню тільки за шість го-

дин. На випадок нещастя і втрати життя, то родина отримує одноразову виплату на забезпечення. По десяти роках праці робітника не вільно відправити з роботи, а коли відправляється, то господар оплачує всі приписані відшкодування залеглості. В останніх роках багато робітництва покинуло колонії-фарми і переїхало до міст на різні фабрики. Там працюють вісім годин, а умови життя кращі як на колонії.

Українці, це нація хліборобів, де вони не були, то скрізь шукають за землею. В Бразилії таксамо переважаюча більшість українців — це добрі хлібороби. Добробут хлібороба залежить від трьох головних чинників: працьоздатність, уміння вибрати добру землю і транспорт. Коли ці три чинники задовольняючі, то хлібороб почуває себе добре.

Повища Світлина Представляє Членів Бразилійського Українського Допомогового Комітету в Куритибі в Часі Приготування Посилок для Висилки Українським Скитальцям в Європу.

Господарська праця в Бразилії є зовсім відмінна від європейської. Вона є більше примітивна. Хліборобська машинерія тут майже не знана. Навіть плуг і борони уживаються не всюди.

Бразилійська господарка у великій мірі подібна на московську господарку в Уральських горах. Тут таксамо перше рубають ліс (не корчують), а за 2-3 місяці його палять. Поміж обгорілими пнями і колодами садять ручними машинками все

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ.

Чи Ви Є Вже Членом Українського Народнього Союзу?

Якщо ні, то зробіть це негайно! Забезпечіть себе і свою рідню, що скоріше в Українськiм Народнiм Союзi!

Бо Союз — це найбільша й найсильніша українська запомогова організація на всьому американському континенті.

Близько П'ЯТЬДЕСЯТЬ ТИСЯЧ ЧЛЕНІВ та ДЕВ'ЯТЬ МІЛЬЙОНОВЕ МАЙНО Українського Народнього Союзу — це наш власний доробок, наша сила, це наші гордощі.

Бо Союз — це наша рідна, не тільки бизнесова, але рівночасно й народня, високопатріотична та ідейна установа, що об'єднує американських і канадійських українців в одну, велику, спільну родину.

Бо в Союзі, кожна членка, кожний член мають рівні права, без різниці, в яким краю і в яким місті вони не жилиб.

Тому ставайте в ряди членів Українського Народнього Союзу, щоб спільними зусиллями канадійських і американських українців збудувати ще більшу Союзову силу для збільшеної праці в користь членства, в користь усього нашого загалу та в користь і для помочі поневоленого українського народу.

По ближчі інформації в справі Вашого членства звертайтеся до головного контрольора й організатора У. Н. Союзу на таку адресу:

Walter Hirniak, 1 Craik Avenue. Kingsway, Toronto 9, Ontario.

або на адресу Головної Канцелярії У. Н. Союзу:

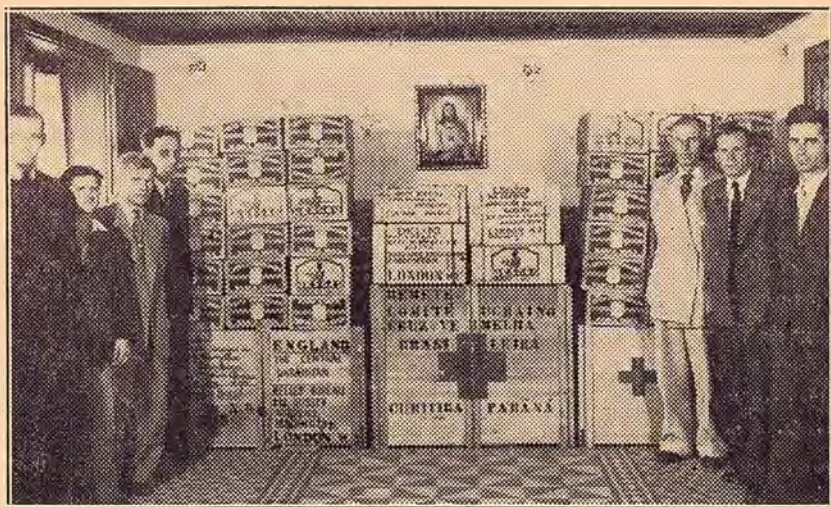
Ukrainian National Association,

81-83 Grand Street,

Jersey City 3, N.J.

те, чого хлібороб потребує для свого вжитку і переважно на такому згорілім лісі земля родить добре. Не треба її нічим перевертати. Треба лише чистити сапою, щоб відростаючий від пнів чагарник та буряни не глушили плантації. Треба сказати, що рубати ліс то не легка праця. Тут треба сили, вміння та обережності. На щастя, це не вічна праця. Вона триває кілька початкових літ, аж хлібороб відвоює собі від хмурого діда-праліса потрібну кількість алкейрів (алкейр це два і пів гектара). Найбільш поплатна господарка є комбінована, коли господар попри хліборобські плантації розводить худобу, свині і т. ін.

Не ціла Бразилія надається для життя європейців. Для нас українців є найбільше відповідні три штати: Ріо-Гранде де Сул,

Посилки Бразилійського УДК, Призначені для Українських Скитальців

Санта Катарина і Парана. Ще може відповідати Сан Павло і південна частина штату Мато Гросса. Решта штатів загаряча і не здорова. В Ріо Гранде і Санта Катарині вдаються майже всі європейські рослини, до пишних садків включно. В Парані дещо з європейських, дещо з бразилійських. В Сан Павло і частині Мато Гросса майже виключно бразилійські рослини (кава, помаранчі, бавовна і т. п.). Бразилія заселена різними народами. Основне населення — португальці, але чистих португальців лишилося мало. Більшість їх замішалася з червоною і чорною расою. Еміграція ішла сюди головно з Італії, Іспанії, Німеччини, Польщі, Ніпону, України та інших. Бажання Бразилії є, щоб національності не творили своїх окремих груп, а вимішувалися між собою і бразилійцями. Це є лише таке бажання, а

не закон. Пануючою мовою в Бразилії є португальська. Всі інші мови горожанських прав не мають. В Бразилії скрізь помітна національна тенденція. Лише діти європейців, роджені тут у Бразилії, вважаються повними горожанами Бразилії. Найбільше бажаною еміграцією для Бразилії є еміграція латинського походження, менше бажаною словянського походження, а ще менше німецького походження. Для нас українців, що ніколи не висували гостро своїх національних тенденцій, Бразилія є добрим краєм, а для наших нещасних скитальців у ці дні великого горя, в цю апокаліптичну добу, вона просто є тією бажаною тихою пристанню, що її так прагне душа скитальця.

ЩО ВАРТО ЗНАТИ?

Що одна “кінська сила”, якою міряться силу моторів, літаків, кораблів — це не сила живого коня, але така подумана сила, яка може 75 кг. ваги за одну секунду піднести на 1 метр високо.

ПЕРШОРЯДНА УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

ВИПКАЄ РІЗНОГО РОДА ХЛІБ

NORTHERN CANADA BAKERY

109 Pollack Ave.,

Phone 534

KIRKLAND LAKE, ONT.

Піддержуйте своїх бізнесменів

МИХАЙЛО РЕШЕТИЛО і ВАСИЛЬ СКАЛІЙ, власники

Українська Крамниця

Під Назвою

ROYAL GROCETERIA

Cor. Lebel & Taylor Ave.

Phone 404

KIRKLAND LAKE, ONT.

Гросерня • Мясні вироби • Торгівля мішаних товарів

КУПУЙТЕ В НАС І ЩАДІТЬ ГРОШІ!

ДМИТРО ГАВРИЛЮК, властитель

Інж. В. Топольницький

Кооперація в Манітобі і Українці

Вступ

Кооперативні товариства займають видне місце в Канаді — головню в збуті рільничих продуктів та при закупні фармерської машинерії. Вони являються важним чинником в національному житті Канади, коли зважити, що понад 5,000 кооперативних товариств усього населення т. є 8 % або 1/12 усього населення Канади. Найбільші й найкраще зорганізовані кооперативи — це Пшеничні Пули, Кооперативи Живого Скоту й Овочеві Кооперативи. Та крім того існують тисячі малих кооперативних товариств льокального значення по містах, як і по фармерських округах, що займаються продажем споживчих товарів, одіння, домашньої обстановки і т. п.

В якому розмірі беруть ці товариства участь в господарському житті країни, показують понижчі урядові цифри. За господарський рік, що скінчився 31 липня, 1944, продали вони:

Збіжжя на суму \$264,000,000	
живого скоту	82,000,000
молочарських прод.	52,500,000
овочів і ярини	21,000,000
дробу	15,000,000
Разом	\$434,500,000

Щоб збільшити видатність поля й продукцію живого скота, 803 фармерських кооператив закупило самої паші й штучних навозів і т. п. на суму 25 міл. дол. Включивши інші продукти, торгівля кооперативних товариств в Канаді в згаданім році виносила 525 міл. доларів. Та не всі кооперативи подають до уряду звіти. Кооператив, що подали свої звіти в 1944 р., було 1792, а в них зорганізовано 690,967 членів.

Крім кооператив збуту, виробничих, споживчих, мешканевих й кооператив різних услуг, ще один рід кооператив сильно поширився в Канаді, а це **щадничо-кредитові спілки**. З кінцем 1944 р. було таких спілок в Канаді 2,006, а в них зорганізовано 474,841 членів. Майно всіх цих спілок виносило \$106,832,636. За один тільки рік (1944) позичили вони своїм членам \$36,109,929.

Так кооперативи, як і кредитові спілки зорганізовані в кожній провінції в Союзи. Провінційальні Союзи мають свої домініяльні осередні, а це: Кооперативний Союз Канади й Крайовий Союз Кредитових Спілок.

Маючи перед собою загальний начерк стану кооперації в Канаді, можемо тепер лекше

усвідомити собі, яку роль відіграє кооперація на услугах населення пров. Манітоби.

Господарська Скрута 1932-1939

Розріст кооперації в провінції Манітоби припадає на роки 1932-1939, т. є в часі великої господарської кризи. Фармері діставали дуже низькі ціни за свої продукти, не було на них ринку. Не маючи змоги звести кінців до купи, стали вони оглядатись на самопоміч. Почали спрягати свої сили в кооперативних товариствах, зпочатку для наладнання збуту, а згодом поступили крок вперед й почали спрацьовувати свої продукти (пр. молочарні, фабрики сира, олійні і т. п.).

Продуктивні Кооперативи

Продуктивні кооперативи в Манітобі найчисленніші. Майже в кожній важнішій ділянці фармерської діяльності існують кооперативні спілки. Найбільшою з них це Манітобські Збіжеві Елевейтори (Пул), які мають, крім централі у Виніпегу, 180 філій на провінції.

Через Пул переходить 36.5% зерна цілої провінції. Важне місце займає молочарська кооперація. Манітобські Кооперативні Молочарні, що започаткували свою діяльність ще 1921 р., зросли до того ступня, що в червні, 1946, мали 15,000 членів та 7 філій по провінції: Виніпег, Гленела, Давфин, Еріксон, Мініота, Елггорн і Брендон. В двох місцевостях — Брендон і Давфин — заложили вони для вигоди своїх членів холодільні, в котрих за невеликою оплатою можуть фармері передержувати мясо. Крім того існує в провінції ще 5 інших кооперативних молочарень. Продажі Манітобського Кооп. Т-ва для збуту дробу виносили в 1944 р. два й пів міль. доларів, а Кооператива Продуцентів Меду мала в тім самім році продажів на суму \$534,409. Гарно розвиваються й роблять добрий поступ кооперативи для збуту живого скоту, яець, огородничі, фабрики сира (усіх 18) і т. п.

Піддержуйте Вашу

КООПЕРАТИВНУ МОЛОЧАРНЮ

Чи можемо чогось кращого в життю шукати або сподіватись як доброго трактування від нашого ближнього? Нема певнішого способу добитись цього як кооперативним шляхом.

**THE THUNDER BAY CO-OPERATIVE DAIRY
Limited**

Phone 275 North

Port Arthur, Ont.

Споживчі Кооперативи

Споживчі кооперативи, яких з днем 1 червня, 1946, начисляється 132, це в більшості крамниці споживчих товарів й газолінові стації. Крім того є в Манітобі 4 опалові кооперативи (усі у Виніпегу), одна книгарня й одна пекарня та 9 філій Канадійської Кооперативи Фармерської Машинерії, яка щойно недавно зорганізована в Канаді і вже почала свою діяльність.

Кредитові Спілки

Для поліпшення фінансового стану населення — так по містах, як і в фермерських околицях, почали організуватись кредитові спілки. Закон про ці

спілки вийшов в пров. Манітобі 1 вересня, 1937 р. Перша така спілка заіснувала в Ст. Мало між французами ще перед виходом закону, а з кінцем 1944 р. мала вона вже \$94,000 майна і тільки за той один рік уділила своїм членам позичок на суму \$136,000. Продовж слідуєчих років кредитові спілки дуже скоро прийнялись. До кінця 1940 р. було їх вже 35, а з кінцем 1945 число їх зросло до 101. В тому числі самих французських 33, а тільки 5 українських. Спільне майно усіх цих спілок в Манітобі виносило \$1,419,972, а зорганізовано в них 16,616 членів. За 1945 рік уділили вони позичок на загальну суму \$1,303,575.

Усіх трьох видів кооператив начисляється в Манітобі з днем 1 червня, 1946, 504, а це:

Споживчих	132,	членів	34,000
Вирібничих	232,	членів	98,000
Різних	29,	членів	3,500
Кредитівок	111,	членів	16,700
Разом	504	Разом	152,200

Тому, що багато осіб є членами двох або й більше кооператив, треба припускати, що лише около 47,000 осіб є членами кооперативних товариств.

Торгівельні обороти вище поданих кооператив виносили разом в 1945 році около сто мільйонів дол.

Організація Кооператив

Так кооперативи, як і кредитові спілки мають свої орга-

нізації в провінції — окружні й провінційальні. Важну ролю в поширенні кооперації сповняє Манітобський Союз Рільництва й Кооперації (Manitoba Federation of Agriculture and Co-operation, в скороченні М. Ф.А.С.). Як сама назва вказує, в цьому Союзі об'єднані вдійсності дві організації, а це Союз Рільництва, що впрочім є доміняльною організацією фермерів і Кооперативний Союз

Манітоби (лише в Манітобі ці дві організації становлять одно тіло, в других провінціях обі ці організації мають окремі осередні, які тільки співпрацюють між собою). З кінцем червня, 1946, до Ман. Союзу Рільництва й Кооп. належало 13 кооперативних організацій, між ними пр. Манітобські Збіжіві Елевейтори зо своїми філіями, Манітобська Кооперативна Гуртівня, де об'єднано 74 місцевих кооператив і др.

Рівнож кредитові спілки за-репрезентовані в М.С.Р.К. через провінціальний Союз Кредитових Спілок, який там є членом.

Про скорий зріст кооперативної діяльності в Манітобі найкраще свідчать ці цифри: коли в 1933 р. продукція кооперативним шляхом оцінювалась на \$6,731,000, в 1944 р. вона зросла до \$61,014,000. В тій самій порі вартість закупів через кооперативні товариства зросла з 518,000 на 3,749,000. Коли в 1933 р. число кооператив (продуктивних і споживчих) в провінції виносило 257, в р. 1945 було їх вже 364 (приріст 41%).

Для організаційних цілей поділена провінція Манітоба на 7 округ, а у всіх округах було в 1946 р. 331 місцевостей, де є один або другий рід кооператив.

Кредитові спілки мають крім того свій центральник банк в

NORMAN H. LITTLE,
President, Manitoba Central
Credit Union Society Ltd.

провінції під назвою Manitoba Central Credit Union Society Limited, де складають надвишки своїх ощадностей й позичають гроші вразі потреби.

Усі центральні союзи мають свій осідок у Виніпегу.

**WALKO FURRIERS
and TAILORS**

**206 Ave. K South,
Saskatoon, Sask.**

УЧАСТЬ УКРАЇНЦІВ В КООПЕРАЦІ МАНІТОБИ

Кооперативний рух між українцями в Манітобі (як взагалі і в цілій Канаді) датується від р. 1930. Якщо перше й були які кооперативні спілки між українцями, про що можна подибати згадки в річниках преси або в календарях, то були це радше кооперативи по назві чим по суті. Вже сам факт, що ні одна з таких спілок довше не встоялась, свідчить про це, що не було в них кооперативного духа. Зрештою і в цій новішій добі були випадки невдачних спроб та всетаки маємо сьогодні дві кооперативи, що проіснували повних 16 літ і далі діють.

Українських кооператив в Манітобі небагато та й про ті, що існують, тяжко зібрати відомості. Одначе заступлені в них усі три важніші роди кооперації — продуктивна, споживча й кредитова.

В порівнянні до числа українського населення в цій про-

вінції і наших потреб, участь наша в кооперації дуже незначна. Брак повного кооперативного життя не можна приписувати низькому культурному уровневі нашого населення. Виною тут радше брак в кооперативному рухові зусиль провідних одиниць, що хотіли б посвятити себе в цій ділянці і помогти українському населенні стати принайменше на рівні з нашими співгромадянами — англійцями й французами.

ВИНИПЕГ

На першому місці, як зовсім природно, під оглядом кооперації стоїть Винипег, осередок українського культурного життя в Канаді. Існує тут п'ять наших кооператив й дві кредитові спілки, а в них разом біля 1,600 членів. Це доволі сильна організація й могла б грати поважну роль в громадському житті. Коли так наразі не є, причина в тім, що з одної сторони замало звя-

Ukr. Co-op. ZHODA

Grocery and Meat

гросерня, м'ясні вироби, торгівля мішаних товарів

ТЕЛЕФОН 695

147 Pine St. West

— Thorold, Ont.

Упр. Сверлик Роман

зків між поодинокими кооперативами, а з другої — замало ще провідних людей зацікавлених в розвиванні кооперації, а вслід за тим й замало кооперативно - освітньої праці. Що воно так є, свідчать про це найкраще проби спільної праці в минулих літах. В рр. 1940 і 1941 відбуто спільними силами два кооперативні фестивали в Ривер Парку й оба були успішні. Особливо другий з них, в яким взяли участь 6 кооператив, стягнув понад дві тисячі людей. Та в останніх літах спільних нарад і спільної участі в вічах, річницях і зборах абсолютно замало.

Українські кооперативи м. Виннипегу є зарепрезентовані в Кооперативній Раді Виннипегу, яка об'єднує около 15 місцевих кооператив. Рівнож обі українські кредитівки мають своїх представників в Окружнім Союзі Кредитівок Великого Виннипегу. Більшість наших ко-

оператив у Виннипегу є також зарепрезентована в Манітобській Федерації Рільництва й Кооперації.

Українська Кооператива “Калина”

Гурток людей — переважно членів Української Стр. Громади, що взявся за організацію кооперативи, мав в першу чергу на меті спроваджувати видання “Червоної Калини” зі Львова. Так воно і було в початках. 1. липня 1930 р. відбулись перші кооперативні сходи, на котрих вибрано Тимчасовий Комітет в складі — В. Топольницький, голова, С. Цибульський, секретар й Павло Шульга, скарбник. Цей Комітет виконав всю підготовчу працю й вже 25. серпня того року отримала “Калина” чартер ч. 325. Від того дня почала вона свою діяльність, з початку під ч. 382 Селкірк, з весною 1931 р. перенеслась під ч. 153 МекГрегор вул., а від

ПАМ'ЯТАЙТЕ НА КООПЕРАТИВНІ ЗАСАДИ —

Не особистий інтерес — а спільне добро
Не зиск — а услуга

Не конкуренція — а кооперація для досягнення спільної
мети

Посилайте до нас Ваші Замовлення на:
книжки, музичні інструменти, театральні прибори,
музичні ноти і пр.

“Kalyna” Ukrainian Co-operative Ltd.

872 Main St.

Winnipeg, Man.

Phone 57 643

1. травня 1933 під ч. 872 Мейн Ст., де й до тепер льокується.

Діяльність “Калини” протягом перших 3-х літ була дуже незначна а при тім різно-родна. Ще з кінцем 1932 р. мала вона всего 29 членів й лише \$361.50 уділового капіталу. Щойно від заг. зборів 1933 р. почало більше членів прибувати, а враз з тим й уділовий капітал та торги стали зростати. Крім торгівлі книжками, впроваджувано поступенно другі відділи, як **музичні інструменти, шкільні прибори, вироби мистецтва** і т. п., та різні услуги, як — **продаж корабельних карт, пересилка грошей, продаж грошових переказів (моней ордерс), інформаційний відділ.** Та головним предметом торгівлі всетаки остала українська книжка, особливо після того, як навязано було тривалі звязки з українськими видавництвами в краю і в других країнах Європи та на американському континенті.

Матеріяльні здобутки “Калини” за 16 літ невеликі, коли зважити, що самі торги за весь той час до кінця грудня 1945 виносять всего \$90,840. (Крім того мала кооператива около \$100,000 оборотів з продажі корабельних карт, пересилки грошей і продажі грошових переказів). Та головна вартість й заслуга цієї установи спочиває в тім, що вона: **1)** впровадила добру книжку

на ринок в Канаді, на місце тандити, яку перед тим поширювано між українським загалом (а робили це навіть чужинці); **2)** крім служби своїм членам, стала вона на услуги українського загалу в Канаді; **3)** була весь час носієм кооперативної ідеї і чимало причинилася до поширення кооперативного руху серед українців в Канаді; **4)** була через довгі літа посередником між краєм і українським суспільством в Канаді, удержуючи звязки з великим числом просвітних і торгівельно-кооперативних установ та видавництв в краю і подібних установ на цілому американському континенті. Вкінці вже й це є заслугою членства “Калини”, що воно зуміло вдержати її нераз серед найтяжчих матеріяльних труднощів через стільки літ.

Першим головою Дирекції “Калини” був д-р. Іван Гуляй. Опісля майже щороку голови мінялися. Від загальних зборів 1944 р. справує цей обовязок Омелян Тарновецький, а секретарем на 1946 є Іван Байрак.

Управителями “Калини” були: В. Рурик рр. 1930-32 (18 міс.), д-р І. Гуляй р. 1932 (4 міс.), С. Кутний рр. 1932-33 (10 міс.), В. Топольницький рр. 1933-35 і 1939-46 (9 літ.), М. Бабій рр. 1936-39 (3 р. і 8 міс.). Від 11 березня 1946: Пилип Семака. Він має найдовший рекорд між працівниками

в “Калині”. Вступив на практику в травні 1934 р. і від тої пори, за малими перервами (з приводу недуги), працює до сьогодні.

З кінцем 1945 р. начисля-

В. Топольницький і П. Семака перед крамницею.

лось в “Калині” 284 членів, з чого тільки 94 у Виннипегу, решта по цілій Канаді, а навіть в Європі (проф. Боберський). Загальне майно в тій самій порі виносило \$5,596. Та ситуація під оглядом маєтковим значно змінилась, коли то 30. серпня 1946 р. набула “Калина” власний будинок під ч. 862-4 Мейн Ст. за \$19,250. З цієї нагоди прибуло більше число членів, особливо у Виннипегу, як також уділовий капітал, а тимсамим й загальне майно значно зросло.

З набуттям власного будинку вступає наша установа в новий період життя, з надіями на скорший розвиток. Це тимбільше можливе, що й загал наш сьогодні в Канаді більше кооперативно освідомлений і краще піддєржує свої установи, чим у минулому.

Норт Виннипег Кооператива

7. листопада 1942 р. святкувала Норт Виннипег Кооператива 10-літній ювілей свого існування в Інституті “Прогресу”. Почала вона діяльність 12. листопада, 1932, коли то гурток перших її членів перекупив від одного українського торговця опалову ярду з устаткуванням за суму \$5,000.00. В Канаді зима дуже довга й цей рід кооперативи має дуже широке поле діяльності. Не дивниця тому, що так членство кооперативи, як і торгові обо-

роти дуже скоро зросли.

Уділ в кооперативі виносив оригінально \$25.00, та на заг. зборах 1943 р. знижено висоту уділу на \$5.00, що також чимало причинилось до зросту числа членів.

Останні загальні збори відбулись 17 червня, 1946. Звіти за мин. діловий рік виказують стан членів 586. Річні обороти \$158,966.18, а стан маєтковий \$82,772.24. За час свого існування виплатила кооператива членам і покупцям зворотів

на загальну суму \$10,559.44.

На чолі Спільки стоїть Рада Директорів, котрої головою є С. Скобляк. Д. Будка, що був вибраний секретарем Спільки на перших загальних зборах, справує цей уряд без перерви до нинішнього дня. Управитель М. Бреліс справує свій уряд від 1933 р., рівнож продавець, молодий чоловік Михайло Колодій працює в підприємстві від самого заложення. Це без сумніву гарний рекорд в українській кооперації.

М. Бреліс, управитель опалової кооперації і пекарні.

Кооператива старається поширити услуги для своїх членів і в інших ділянках: продає й доставляє будівельний матеріал, удержує на складі фарби до малювання будинків, в липні 1946 започаткувала продаж газоліни. Останнє діло — це викінчення просторого ново-

го гаражу, що служитиме не тільки для власних грузовиків, але й для винайму членам.

Канцелярія Норт Виніпег Кооперативи.

Кооператива має весь потрібний виряд, м. і. два тягорові авта (грузовики) й один віз з кіньми. В сезоні крім того винаймає більше підвод і в доставі працює тоді звичайно 6 грузовиків та три вози.

В кооперативі працює стало 5 робітників, а 4 сезонних.

Норт Виніпег кооператива не тільки одна з найсильніших українських кооператив, вона має за собою також цікаву історію. Дирекція її виявила зрозуміння кооперації не тільки зглядом своїх членів, але й супроти других кооператив. І так в жовтні, 1939 р., рятує від упадку "Вестерн Кооперативу" тим, що фінансує її агенди й перебірає на себе налаштовання її дальшого ведення. 1940 р. була помічною в ліквідації Опалової Кооперативи в Елмвуд тим, що перебрала її виряд та охоронила членів тієї кооперативи від можливих страт. За ініціативою членства

Норт Винипег Кооперативи організується в липні, 1943 р. кредитова спілка у Винипегу під тією самою назвою, а з початком 1946 р. Кооперативна Пекарня.

В розбудові кооперативного руху між українцями м. Винипегу займає Норт Винипег Кооператива видне місце. Вона має запевнену будучність.

Народна Кооператива

117 Юклид Аве.

Основана в серпні, 1937 року. Почала свою діяльність з уділовим капіталом приблизно \$500.00. Мимо того цифри показують, що торги її постійно зростали й аж у воєнних тяжких роках дещо змаліли. Вони виносили:

1937 :	878.00
1938 :	37,105.34
1939 :	48,583.52
1940 :	59,405.58
1941 :	80,656.58
1942 :	83,830.33
1943 :	66,706.14
1944 :	60,303.45
1945 :	60,973.83
	<hr/>
	498,442.77

Пів мільйону дол. торгів за вісім й пів року це гарний рекорд. В початках були деякі труднощі з веденням кооперативи, та згодом Дирекція набула досвіду й усе як слід наладжано.

Останні загальні річні збори відбулись 27. січня, 1946. Кооператива мала за рік \$7,731.81 грубої надвишки. По відчисленні коштів завідування в сумі \$7,042.80, й відписів в сумі \$272.51, осталося чистої надвишки 416.50. Випла-

чено членам 7% дивіденди. Майно з кінцем 1945 вносить \$7,347.85, а уділовий капітал враз із запасним фондом \$6,688.78. Стан членів 227.

Ф. Башак
управитель Нар. Кооперативи

Через кілька літ провадив успішно кооперативу управитель П. Матвійчина. Після його уступлення в 1943 р., управителі частіше мінялись, як Д. Гіджак, Д. Демчук, М. Коваль, В. Запісоцький. Теперішній управитель Ф. П. Башак пере-

брав ведення крамниці 2. червня, 1946. Він ще замолоду брав активну участь в кооперативних організаціях в околицях Давфину. Приїхавши до Виннипегу, дальше цікавився кооперацією й вже від парулїт є членом Народної Кооперативи.

В кооперативі працює постійно 5 робітників, м. ін. книговдчик Олекса Мушій занять від 1943 року.

Від часу оснування кооперативи аж до кінця 1945 р. був головою Дирекції Петро Гаврисишин. На 1946 р. прийшов йому на зміну Роман Медведчук. Секретарем є Степан Кучма. Для вихови членів влаштовує Дирекція час від часу віча, річниці й відчити, що у великій мірі причинюється до зросту кооперативного духа.

— «•» —

Вестерн Кооператива

Не маючи жадного заняття, 5 українських робітників зорганізував у Виннипегу невеличку робітню для виробу рукавиць. Було це весною 1937 р. Не маючи звязків, а головно ізза браку капіталу, стали вони оглядатись за піддержкою ширших кругів. Найшлися люди зацікавлені таким ділом і з весною 1938 р. покликано до життя Вестерн Кооперативу для ведення цього підприємства. Біля 300 членів викупили уділи (один уділ \$5.00) й кооператива перебрала в посідання згаданий варстат wraz з робітниками. Але добра воля загалу й справність робітників не вистарчали. Кооператива опинилась за рік у такому прикрому положенні, що грозила ліквідація, а з тим і цілковита страта всього майна кооперативи. На виручку прийшла Норт Виннипег Кооператива, що також дала була пердше позичку \$500.00. В жовт

ні, 1939 р. на загальних зборах членства Вестерн Кооперативи рішено було віддати всі справи кооперативи без застереження у руки Норт Ви-

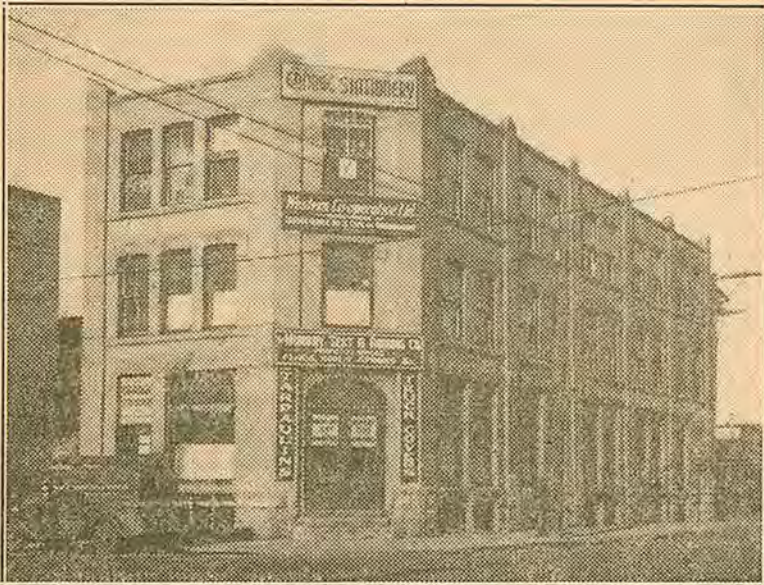
Д. Будка

нипег Кооперативи. Від цієї пори починається зворот до кращого. Управу кооперативи перебрав Д. Будка, а управи-

телем робітні став П. Кметь. Наладнано операцію і збут, а й фінанси рік від року стали поправлятись.

Останні річні загальні збори Вестерн Кооперативи відбулись в грудні, 1945. Звіт за цей рік виявив, що кооператива вповні покрила попередні страти у висоті \$6,000.00, уділи набрали знова повної вар-

оперативи, та моргедж на будинку. Решта, це вірителі й нерозділена надвишка. Стан уділового капіталу \$4,420.00. Членів 361. Річні торги кооперативи виносили \$55,151.97. Всіх робітників зайнятих при варстатах й в канцелярії було 15. Виплати для них виносили \$12,519.00. По відтягненні всіх видатків полу-

Власний Будинок Вестерн Кооперативи

тості, а навіть зібрався малий запасний фонд. Майно кооперативи з кінцем листопаду, 1945 виносило \$25,911.07, на що складаються: будинок закуплений в 1944 р. за \$14,000, виряд-машинерія около \$5,000.00, бонди \$3,500.00 й довжники та готові продукти й сирівці на складі. Між пасивами найбільшу позицію займають позички від членів і Норт Виніпег Ко-

чених прямо з виробництвом, як й коштів завідування, мала кооператива \$2,416.30 чистої надвишки.

Продовж останніх літ було дещо труднощів з набуттям сирівців, та при повороті до нормальних обставин можна сподіватись кращого розвитку, тимбільше, що підприємство здобуло собі вже на ринку добру марку своїми солідними

виробами.

До управи на 1946 належать: М. Бреліс, голова, Д. Будка, секретар (й управи-

тель), С. Скобляк, Й. Рій, В. Несторович, М. Сорокула, Ф. Крайчак, Р. Калинюк, І. Сафіян й І. Кулинич.

Кооперативна Пекарня Півн. Виннипегу

Виходячи з заложення, що кооперація повинна якнайбільше услуг давати своїм членам, Дирекція Норт Виннипег Кооперативи перекупила в листопаді, 1945 р. пекарню під ч. 1069 Селкірк Евню. Трапилась для цього добра нагода, бо згадане підприємство знаходиться в близькім сусідстві, тільки через дорогу від опалової ярди. За будинок враз з вирядом заплачено \$4,500.00.

Кооперативна Пекарня діє під чартером Норт Виннипег Ко-

оперативи. Її управитель М. Бреліс справує також обовязки управителя пекарні. Хоч це ділянка нова, після налагодження всіх агенд, сьогодні вже можна зауважити добрий поступ — збут на печиво постійно зростає. Коли в початках випік не доходив пів тисячки денно, в липні, 1946 виносить пересічно 1,800 бохонців. Одно доставове авто й підводу з конем закупила кооператива враз з будинком. Пізніше докупле-

North Winnipeg Co-operative Limited

Основана в 1932 р. — Членство \$5.00

ВУГЛЯ, ДРОВА, ФАРБИ, ХЛІБ

Робочі Шкіряні Рукавиці — Виробу Вестерн Кооперативи

ЯРДА: 1042 СЕЛКИРК

ПЕКАРНЯ: 1069 СЕЛКИРК

ТЕЛЕФОН: 55 919

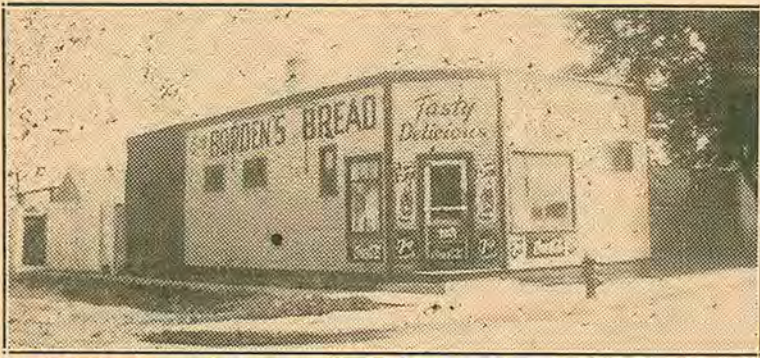
но ще одно доставове авто, а третє авто доставляє хліб на комісовій базі.

Кооператива доставляє хліб не тільки членам й симпатикам кооперації, але й ресторанам та крамницям.

Не вчисляючи управителя, в пекарні стало заняті 10 осіб, а це: 4 пекарі, три помічники

й три візники. Праця в пекарні поділена на три "шифті", починається в 7 год. рано й триває до 1 год. ночі.

В початках провадилось діловодство пекарні управою Норт Винипег Кооперативи. Від 1 травня 1946 функціонує пекарня, як вповні окрема одиниця.

Будинок Кооперативної Пекарні

Щадничо - Кредитова Спілка "Карпатія"

Зацікавлений фінансовими справами гурток людей у Винипегу, — переважно членів Української Кооперативи "Калина", зорганізував в початках вересня 1939 р. кружок для студій кредитової кооперації. Лекції відбувались раз в тиждень і в часі від 20. вересня 1939 до 10. січня 1940 було їх 16. Учащало на лекції 25 — 30 осіб — чоловіків і жінок. Після одержання чартеру від уряду, відбуто 16. лютого основні загальні збори і з тим днем почала "Карпатія" свою діяльність. На зборах вписалось 34 членів, котрі разом зло

жили \$92.50. До першої Дирекції входили: М. Коваль, голова, В. Гапанович, містогова, П. Семака, скарбник-секретар, С. Ухач й І. Чайковський — члени. Чартер "Карпатії" і його реєстрація коштували \$8.00.

З кінцем того року мала Спілка 99 членів, 3,950.07 майна, уділила за той рік 53 позички на суму \$3,630.50 та виплатила за перший рік дивіденду 5%.

Добрий початок — це половина успіху. Другий рік і слідує значилися в діяльності "Карпатії" постійним ростом:

зростала кооперативна свідомість членів, стало прибували нові члени, майно з року на рік майже подвоювалось. Більше членів — більше позичок, а вслід за тим й більше доходів та ощадностей для членів.

Та не був це випадок ані сліпе щастя, що “Карпатія” так успішно діяла і діє. Першусього Дирекція відбуває правильно щомісяця свої засідання та у всіх справах кермується кооперативними засадами. Дирекція постійно інформує членів про хід справ в кредитівці — місячними звітами, пресою, на сходах а особливо на річних зборах — видачею вичерпуючих друкованих звітів з кінцем кожного року. У великій мірі причинилась до успіху “Карпатії” та обставина, що канцелярія її міститься під ч. 872 Мейн Ст. (в льокалі Кооп. Калини) і члени мають услугу через повних 9 годин кожного дня.

“Карпатія” ніколи не зміняла управителя. Пилип Семака, що перебрав цей обовязок на основних зборах, повнить його досі. Лише в часі його слабості мусіла Дирекція підшукувати заступника на деякий час. Хоч П. Семака ніколи переше в житті банкіром не був, він за 7 літ зріс враз з установою і так обзнакомився з банковими справами, що може сьогодні входити за одного з найкращих експертів в справах кредитової кооперації.

“Карпатія” має між своїми членами також кооперативи й світські та церковні товариства, бо Дирекція її виходить з заложення, що кредитівка має служити інтересам цілої громади.

Пилип Семака

Про повний успіх “Карпатії” свідчать статистичні дані по кінець серпня 1946. Ось вони: стан членів 535, маєтковий стан \$77,470. За час свого існування уділила “Карпатія” 565 позичок на суму \$196,155. Пересічна ощадність на одного члена на рахунку уділів і вкладів виносить \$137.58. Загальні обороти по кінець серпня 1946 виносили \$605,376, а доходи за перших 6 літ \$5,452.71. Щороку дотепер платила “Карпатія” своїм членам дивіденду 4-5% а 2% від вкладів. Че-

**Українці Великого Виннипегу, гуртуйтеся в
Кооперації для взаємної співпраці під
гаслом: один за всіх, всі за одного**

Ставайте й Ви в ряди нашої кооперативної родини й спільно з нами щадіть та користуйтеся вигодами нашої Спілки!

**Уділяємо позички — на догідні сплати — довірочно
Уміркована стопа процентів**

Світлина із Заг. Річних Зборів 1946

В “Карпатії” обєднано вже 553 друзів-кооператорів й поверх \$77,000.00 ошадностей в уділах і вкладах. За час нашої діяльності (від лютня, 1940) уділили ми своїм членам 583 позичок на суму \$200,000.00 (стан 31. жовтня, 1946).

Урядові години від 9 рано до 6 ввечорі

**Щадничо Кредитова Спілка
“Карпатія”**

872 Main St.

**І. Чайковський,
президент**

Winnipeg

**П. Семака,
управитель**

Phone 57 643

**Д. Ріпак,
секретар**

рез два роки, 1944 і 45, виплачувала також звороти на відсотки від позичок.

Коли зважити ще, якто лихварі використовують людей, можемо сміло твердити, що "Карпатія" заощадила своїм членам кільканадцять тисяч доларів.

В Дирекції на 1946 рік є:

І. Чайковський, президент, С. Будзан, заст. през., П. Семанка, скарбник - управитель, Д. Ріпак, секретар, М. Яремій, директор. Кредитовий Комітет: Д. Корнило, голова, І. Вахняк й О. Рубич — члени. Ревізійна Комісія: інж В. Топольницький, голова, Павло Коваль й Сильв. Ухач — члени.

Кредитова Спілка Північного Вінніпегу

Зорганізована в першій половині 1943 р. — переважно членами опалової кооперативи та Інституту Просвіти. Петицію за чартером підписали такі особи: Ів. Мороз, П. Гайовський, П. Кметь, А. Ямнюк, С. Скобляк, А. Смолій, М. Бреліс,

Й. Івасенко, Д. Будка й І. Мараз.

Чартер отримано 4. червня, а основні збори відбулись 23. липня. На початок вписалось 19 членів.

Останні загальні збори кредитівки відбулись 14. березня

ПОЛІСА ЖИТТЄВОЇ АСЕКУРАЦІЇ
в Українському Товаристві Взаємної Помочі
це все одно, що готівка в банку

ВСЯКІ РОДИ ПОЛІС, ВІДПОВІДНІ ДО ОБСТАВИН

Розвідайте, яка найліпша для Вас, і впишіться до
Товариства негайно.

Пишіть за bliщими інформаціями до:

Ukrainian Fraternal Society of Canada

Box 3611

Winnipeg, Man.

1946. Майно кредитівки з кінцем 1945 р. вносить \$1,464.23. Число членів 50. За час свого існування уділила кредитівка позичок на суму \$2,450.00. До Дирекції на 1946 належать: М.

Бреліс, Д. Будка, Р. Калинюк, С. Скобляк, Й. Івасенко.

Канцелярія кредитівки міститься під ч. 1042 Селкірк Евню.

СТ. БОНІФАС, МАН.

Українське Кооперативне Об'єднання

Ще в січні, 1936 почав тут гуток людей продумували над способами, якби то zorganizувати на кооперативний лад закуп опалового матеріалу. З кінцем того року отримано чартер та тяжко було почати операції зогляду на брак площі. В початках 1937 р. почала Спілка свою діяльність на ви-наймленій площі, та вже в липні т. р. закуплено на власність площу під ч. 613 Меріон Ст. Вскорі побудовано на ній кооперативний будинок і 31 жовтня відбуто кооперативне свято з тієї нагоди.

Початки були доволі трудні, особливо зогляду на невелике число членів й малий уділовий капітал. Ще з кінцем 1938 р.

виносив він всього \$600.00, а торги за тойже рік мало що більше, як \$7,000.00.

Першим управителем кооперативи був Ів. Юзвшин, місцевий крамар, а після нього через деякий час Мих. Стефанишин. В 1939 р. перебрав у праву Марко Харків, що виконує цей обов'язок до нинішнього дня.

Набираючи щораз більше досвіду й приглядаючись потребам місцевого й дооколичного населення, провід кооперативи з року на рік старався за її поширення під кожним оглядом. Крім опалового матеріалу, вдержує кооператива на складі пашу для худоби, продає газоліну, оливу й другі

Українське Кооперативне Об'єднання

Ст. Бонифас, Ман.

має на складі

ВСЯКОГО РОДУ ДРОВА Й ВУГЛЯ,
СІНО, СОЛОМУ, ТА ВСЯКУ ОЖИВУ ДЛЯ ХУДОБИ Й
ДОМАШНЬОЇ ПТИЦІ

613 MARION STREET

ST. BONIFACE, MAN.

Phone 202 918

смари та деякі частини до авт і тракторів. Докуплено ще частину реальності й поширено площу, яка має тепер получення з залізничним тором. Кооператива має сьогодні два будинки й весь потрібний виряд. В підприємстві працює стало двох робітників, а в сезоні 3 або й 4.

М. Харків

Звіт за 1945 р. виказує, що торги кооперативи виносили \$33,173.11. Груба надвишка за той рік виносила \$5,682.71, а кошти завідування \$5,580.63 (найбільша позиція — платня робітників \$2,426.50), так що чистої надвишки **осталось** \$102.08. Уділовий капітал враз з резервою виносив \$1,342.85, а загальний стан маєтковий \$6,804.09. За рр. 1936 — 1940 включно, виплачувано членам 5% дивіденди від уділів, в пі-

зніших роках стопа процентова змінялась.

Один уділ в кооперативі вносить \$10.00, а вписове \$1.00. З кінцем 1945 стан членів 114. Останні загальні збори відбулись 4 березня, 1946. Іван Яворський вибраний головою 4 рік під ряд, секретар Ів. Копінський, Й. Стебницький, скарбник.

Зваживши моральні вартості кооперації — вихова членів, кооперативна солідарність, поміч в потребі і др. — можна сміло твердити, що Кооперативне Об'єднання, яке вступає в 10-ий рік діяльності, виконує свою працю успішно.

— «●» —

Згадка про Кооперативу “Зорю”

Була в Ст. Бонифас спроба заложити кооперативну крамницю споживчих товарів. Основано її 1938 р. на скору руку й без належної підготовки, а почала вона діяльність 1 липня того року. Як звичайно, в початках було троха зацікавлення серед членів, та цього було замало. З кінцем того року мала вона всього \$260.00 уділового капіталу, а торги за піврік не дійшли навіть до \$5,000.00. Не багато краще представлялась справа й в слідуючих двох роках. Коли ще до того додати брак відповідного управителя, зовсім ясне, що кооператива не могла встоятись і в 1941 р. мусіла зліквідуватись.

ВАЙТА, МАН. Кооперативна Молочарня

Вайта — це чисто українське містечко в південній Манітобі, недалеко американської границі, 31 миль на схід від містечка Летеліє над рікою Ред Ривер. Кругом фермерська околиця. Кресент Крімери, велика молочарська компанія, мала там свою філію. Та знайшовся тут гурт свідомих українських фермерів, які по зрілій розвазі прийшли до переконання, що немає рації віддавати свій продукт комусь іншому до перерібки, коли вони самі можуть це робити. Задумали й zorganizували кооперативну спілку 1939 р., купили будинки враз з вирядом від компанії за \$7,000.00 й самі стали виробляти масло.

В початках було чимало труднощів до поборення, та сьогодні спілка так закріпилась, що члени мають радість

з неї й горді зі своїх здобутків. Гарний будинок, модерна машинерія, вишколений персонал, першої якості масло, за

Будинок Кооп. Молочарні

яке кооператива дістала нагороду на виставі — це вкортці здобутки кооперативної праці. В кооперативі zorganizовані около 450 членів. На чолі її стоїть Дирекція із 7 членів,

ФІНАНСОВІ РЕКОРДИ

Кожний успішний управитель якогобудь підприємства знає, що в теперішних часах необхідна річ є точні фінансові рекорди. Він вимагає фінансових звітів, з котрих він може робити конструктивні рішення й котрі йому показують ясно чи він вповні використовує своє підприємство і чи обминає непотрібні страти. Коли Вам треба зачати, провадити чи поліпшити Ваші фінансові рекорди або коли Вам треба приготувати фінансовий звіт, пишійть на слідуючу адресу:

N. J. HUNCHAK, B.Sc. B.Acc.
501 McIntyre Bldg. Telephone 96 806
Winnipeg, Manitoba

котрої Ів. Пробіжанський (зо Стюартборн) є президентом, а Гр. Миськів секретарем.

Персонал молочарні складається із 5 осіб: молодий, енергійний чоловік з торгівельною освітою Е. Кулачковський є управителем. Сам з Вайти, де одружився й де живуть його родичі; отже добре обзнакомлений з обставинами в околиці. Михайло Сторожук, експерт у виробі масла й знаменитий механік, відвічальний за технічну сторінку підприємства. Він занятий в молочарні від 1941 р. і мешкає з родиною в будинку, який є власністю кооперативи, зараз побіч молочарні. Крім того заняті ще два робітники й дівчина в канцелярії. Для доставки сметани й розвоження масла має кооператива 4 грузовики. Крім того для услуги громади удержує кооператива окреме тягарове авто-транспортційне (перевозове) й чоловіка, що веде цей відділ (Public Service Vehicle).

Молочарня продукує 400,000 фунтів масла річно, при чім

члени відбірають безплатно ма-слянку для годувлі безрог. Лі-том продукція більше ожив-лена, зимою доставка сметани дещо зменшується. Масло збу-вають на вільнім ринку. Між

Е. Кулачковський

відборцями є також 3 спожив-чі кооперативи з дооколичних місцевостей Ст. Джін, Ст. Ма-ло й Летеліе, — усі три фран-цуські.

Найкращої якості grosері,
мясні вироби і мішані
товари можна набути в

**K-I-R-K-L-A-N-D
MEAT MARKET**

49 Prospect Ave. Ph. 756
Kirkland Lake, Ont.

—Скора і чесна обслуга—
ДМИТРО ПЕХ, властитель

УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ
під назвою

**KOSTECKY GROCERY
and Confectionery**

144 Pollack Avenue,
PHONE 601

Kirkland Lake, Ont.

СТЕПАН КОСТЕЦЬКИЙ,
властитель

Останні річні загальні збори кооперативної молочної відбулись 29 травня ц. р. Звіти за 1945 рік виказують такі цифри: продажі за рік \$125,690.-87. По відчисленні коштів продукції осталося \$6,802.70 грубої надвишки. А що кошти завідування виносили \$4,493.46, осталося чистої надвишки в молочної \$2,309.24. Включивши до цього надвишки з відділу транспортації в сумі \$218.81, це дає разом надвишку \$2,528.05. З цієї суми рішено на зборах виплатити членам зворот на суму \$1,574.00, а решту приписати до загальної резерви. Уділовий капітал враз з загальною надвишкою виносить \$10,597.81, а загаль-

ний маєток кооперативи \$21,011.07. Кооперативна молочарня — це важний чинник в житті української громади у Вайті та околиці.

Є в Манітобі багато околиць, заселених українцями, де така кооператива, як у Вайта, могла б віддати неоцінені прислуги нашим фермерам. Варто над цим застановитися й брати примір від фермерів у Вайті. Українські агрономи, кооператори, священники, вчителі та всі прочі провідні люди, які заінтересовані долею нашого фермерського населення, повинні почувати це своїм обов'язком стати до услуг фермерам в тім напрямі, — це правдива служба народові.

Українська Торговля Має На Складі

різні українські книжки, музичні твори, музичні інструменти, грамофони і рекорди до грамофонів, радія, перстені, шлюбні обручки і кульчики. Старокрайові коси, бритви, запальнички і ін.

**В НАС Є НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР
СТІННИХ КАЛЕНДАРІВ**

Для бизнесовців виробляємо календарі з їх фірмою. Агентам, які розпродують календарі, даємо добрий опуст

Ukrainska Torhowla

806 Main Street

Winnipeg, Man.

Western United Traders Ltd.

HAFFORD, — SASK.

Phone 42

КРАМНИЦЯ МІШАНИХ ТОВАРІВ

У нас можете стрінуги своїх знайомих. Також у теперішні часи ми стараємося по можності діставати для вас ті речі, котрих в часі війни не можливо було дістати.

Наше мотто: умірковані ціни, добра і чесна обслуга для всіх покупців.

ОНУФРІЙ і ОЛЬГА СОКІЛ

власителі.

КРЕДИТОВА СПІЛКА В ПОПЛАРФІЛД

Попларфілд, це фермерська околиця, заселена українцями, около 80 миль на північ від Виннипегу. Почин до заложення кредитової спілки в цій околиці дали місцеві провідні люди: парох о. Я. Головатий, учителі Лев і Марія Михальчуки й управитель школи Михайло Р. Фірман. Перші сходи в тій справі відбулись 28 січня, 1945. Опісля влаштовано було ряд лекцій й по належній підготовці та по одержанні чартеру, 29 квітня, відбули перші загальні збори, на котрих кредитівку основано й вона почала з тим днем свою діяльність.

На початок вписалось 23 члени, що зложили разом \$136.75. Та вже до кінця 1945 року зросло число членів до 47, а майно до суми \$3,610.00. За 8 місяців уділила Спілка своїм членам 16 позичок на суму \$1,650.00. На других загальних зборах, що відбулись 3

Михайло Р. Фірман

Найкраща Українська
Крамниця Мішаних і М'ясних Товарів у Трансконі під Назвою

RIPAK'S

Groceries and Meats

20 Oxford St. Ph. 122

Transcona, Man.

Грис для Коров, Телят і Курят. Мука на Хліб завжди свіжа. Зайдіть до нас, а не пожалуйте.

ДМИТРО РІПАК, власт.

лютня, 1946, ввійшли в склад Дирекції: Юрко Кловак, президент; П. Торб'як, заст. президента; М. Р. Фірман, секретар-скарбник; П. Сокульський й В. Картушин, директори. Кредитовий Комітет: П. Торб'як, М. Белей й П. Белей. Ревізійна Комісія: П. Кловак, М. Торб'як і Л. Михальчук. Просвітна Комісія: С. Леочко, Лев Михальчук й М. Савчук.

Душею Кредитівки є Михайло Р. Фірман, який поза своїми обов'язками учителя, не жалує часу й труду, взірцево провадить агенди кредитівки від часу її заложення. У великій мірі завдяки його старанням проявила кредитівка в другому році життя свою повну життєздатність під кожним оглядом, як це можна бачити з цифер з кінцем липня, 1946. А то: стан членів піднісся до 78, а майно зросло до загаль-

ної суми \$5,617.90. (Пересічна ощадність на одного члена \$72.00). За 7 місяців в тім році уділено 16 позичок на суму \$2,680.00 або разом за весь час 32 позички на суму \$4,330. І так з малого почину за короткий протяг часу, завдяки гурткові людей доброї волі, фермері в Попларфілд, злучивши свої сили, мають сьогодні фінасову установу, та при її допоміжній скріплюють свій господарський стан.

ФІШЕР БРЕНЧ

Українська Фермерська Кооператива

Початки організації цієї кооперативи сягають до р. 1928, та операції свої почала вона 1930 р. Уділ в кооперативі виносить \$25.00. Від 1935 р. міститься кооператива у власнім будинку, де над крамницею находиться зала для членських сходів і зборів.

З кінцем 1939 р. мала ко-

оператива понад 100 членів, річні торги виносили понад \$22,000, а майно около \$7,000. Вона й досьогодні проводить успішно свою діяльність та, на жаль, не маємо новіщих дат про її поступ. Відомо тільки, що річні торги її виносять в цій порі около 70 тисяч доларів.

Кредитова Спілка

Як тільки заіснувала кредитівка в сусідньому містечку Попларфілд, українці в Фішер Бренч не хотіли остатись позаду й почали в себе підготовку до заложення кредитівки. Для них було це остільки легше, що тут існує вже 16 літ споживча кооператива, отже члени розуміли вагу кооперації. В додатку Лев Михальчук,

що був одним із ініціаторів кредитівки в Попларфілд, перенісся в тій порі до Фішер Бренч, отже й в цьому ділі був дуже помічним.

По відбутті потрібних лекцій й відповідній підготовці, отримала кредитівка чартер осінню 1945 р. й зараз після основних зборів почала свою діяльність. На початок вписа-

лось 30 членів, які зложили приблизно \$250.00.

З кінцем серпня 1946 майно кредитівки виносить понад \$1,500.00. Головою кредитівки є Лев Михальчук, а скарбником Андрій Малофій.

СЕНДІ ЛЕЙК

В цьому містечку існує споживча кооператива від ряду літ. Членство кооперативи становлять переважно українці. Кооператива грає важну роль в житті дооколичних фермерів. Її обороти за останній рік виносили около \$120,000. В Сенді Лейк є також збіжевий елеватор Манітобського Пулу та філія Кооперативи Дробу і Станиця грейдування яєць.

БРАЙТСТОН, МАН.

Це є фермерська околиця яких 6 миль на захід від Лак ди Бонет. Заселена переважно українцями, є дещо й поляків. Українці мають тут свою греко-кат. парохію.

JOHN YAREMKO, B.A.

Barrister, Solicitor,
Notary

305 Manning Chambers
414 Bay Street, Toronto
Office: Ad. 0630
Res: Me. 5828
Evenings —
468½ Queen St. W.
Wa. 5232

За почином М. Поцілуйка зорганізовано тут споживчу кооперативу десь около 1938 р. Після його виїзду з місцевості, трудно було довідатись про поступ цієї кооперативи. Є одначе відомості, що вона скріпилась й продовжує свою діяльність досьогодні. Одним з активніших членів має там бути Йосип Морський.

БРОД ВЕЛЕЙ

Фармерська Кооператива в цьому містечку існує від 1935 року. В р. 1944 стала вона членом Манітобської Кооперативної Гуртівні. Секретарем Т-ва був в тій порі М. А. Костинюк.

СТІННІ КАЛЕНДАРИ

різних прекрасних малюнків, виконані найліпшими артистами. 15x20 цалів. Календаріом український, польський або англійський

РІЗДВЯНІ і ВЕЛИКОДНІ ЖЕЛАННЯ

у формі книжечки, прегарні малюнки й відповідно друковані желання по 10 ц.—При більшим замовленні відповідний опуст.

ГРАМОФОННІ КРУЖКИ

(рекорди) марки ВІКТОР маємо завжди на складі у довільному виборі.

Ukrainian Booksellers.
"Prosvita"

324 Queen St. W., Toronto

Н. Хабаль, власник.

Найбільша Українська Мясарня в Торонто, Онт.

Властитель: ІВ. КУРОСАД

Питайте за **Master Brand** продуктами
найкращої якості, старокраєвих виробів, як шинки,
ковбаси і т. п., все смачні, здорові і гігієнічні,
у своїм склепі

виробу

YORK PACKING CO. LIMITED

Tel. JUnction 2794

507 CLENDONAN

TORONTO, ONT.

КРЕДИТОВА СПІЛКА НА УСЛУГАХ ІНДУСТРІЇ МІСТЕЧКА СИФТОН

Яких 20 миль на північ від Давфину лежить містечко Сифтон. Пересічному українцеві, що троха цікавиться громадським життям, відомо про нього тільки, що Сифтон околиця заселена українцями й що там багато церков (аж 5) й монастир. Та для людей, що вміють глядіти на життя з господарського становища, околиця Сифтону одна з найцікавіших в Манітобі. А цікава вона ось чим: мимо того, що це фермерська околиця, на біля 350 мешканців, переважно українців, більше, як 50 занято в домашній індустрії. Це тим цікавіше, що в місцевості немає ще електрики й до погону варстатів вживають там люди машин Дізеля.

Найбільшу ролю в індустріялізації місцевості відіграв старокрайовий коваль Іван Веселовський. Кільканадцять літ тому спровадив він з краю машину до пряжі (машинову ку-

делю), уліпшив той модель й приспособив до пряжі вовни й згодом почав сам виробляти такі машини в більшій кількості — фабрикувати. Сьогодні фабрика цих машинових кудель виробляє їх річно около 500 й вони розходяться не тільки в Канаді, а й на цілому американському континенті, а навіть в Європі є на них запотребування.

Біда вчить людей попиту. Коли в часі передвоєнної кризи зубожіле населення околиці не могло купити нічого з одіжі за тяжко запрацьований гріш, одиниці стали оглядатися на власні сили й робити щось для поліпшення буття. Люде в околиці плекали багато овець, та вовну збували за безцін. Прийшли вкінці до висновку, чому самим не виробляти з неї одіння, яке так тяжко дістати. Оце й було товчком для І. Веселовського виробляти машини до пряжі. Маючи такі

Office LL. 2727

Res. MU. 6958

T. ZOLA

Real Estate and Business Broker
ПРОДАЄМО, КУПУЄМО І МІНЯЄМО
РЕАЛЬНОСТІ І БИЗНЕСИ
1724A Queen St. W., Toronto

Т. ЗОЛОТУХА, власт.

Т. ГУМЕНЮК, репр.

Похоронне Заведення, що Десятками літ
Обслуговує Українське Громадянство
Торонта й Околиць

Harry R. Ranks Company

FUNERAL DIRECTORS

WAverly 5370

455 QUEEN ST. W.,

TORONTO, ONT.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА
в Торонто, Онт.

Industrial Coating Co.

Manufacturers of

INDUSTRIAL LACQUERS
VARNISHES, SYNTHETIC ENAMELS and PAINTS

T. M. Boyer

838 - 840 Eastern Avenue

Res. GR. 0535

HA. 3634

машини, господині вневдовзі почали прясти вовну та виробляти з неї речі, яких вони не були в стані купити.

Слідуючим підприємством, до якого дав почин і присвятив свої спосібності наш коваль, була прядільня й ткальня. Його то ділом було придумати й збудувати для цієї фабрики машинерію для прання й сушення вовни. Такі машини ним збудовані були в стані мити й сушити від 5 до 10 тисяч фунтів вовни денно. Сама ж фабрика спрацьовує сьогодні вовну від сирівцю аж до викінчених продуктів. А виробляє панчохи, светри й другі вовняні речі та споріднені з ними продукти. Занято в фабриці від 15 до 25 осіб, в залежності від сезону.

Та вже воно в світі так буває, що коли хтось щось доброго зробить, то й другі люди в оточенні починають й собі братися за діло. Тому, що до чищення вовни потрібно дергівок, Дмитро Лозинський,

що передше працював в робітні Весоловського, прийшов на думку виробляти дергівки (кар дерс). Він з цього зробив нове підприємство й виробляє дуже добрі машини-дергівки, яких тепер з його фабрики виходить около 1000 річно й розходяться по цілому світу. Помагає йому в праці його дружина Марія. При влаштуванні його фабрики поміг дуже багато І. Веселовський своїми помислами.

Брат Івана, Михайло Весоловський, задумав розбудувати й інші галузі промислу. Наразі виробляє вже кухонні крісла. Почав їх виробу в курнику й продукує сьогодні около 500 штук в місяць та заміряє це підприємство поширити й виробляти всякі інші меблі. Вже буде дво-поверховий будинок й машинерія в дорозі. Матеріал закупає прямо з тартаків в Манітобі.

Бувша вчителька, пані Ольга Фаріон провадить в Сифтоні великий млин, при яким є

PINE HOTEL

J. Kociulym, prop.

141 Pine Street South
THOROLD

Comfortable Rooms
Friendly Service

Phone 355

The Holota Real Estate

Продаємо всякого рода
бизнеси та реальности

GENERAL BROKERS

468¹/₂ Queen St. W. (near

Augusta) Toronto

Office WA. 5232

DENNIS HOLOTA

Manager

Перше Українське Підприємство в Торонті, Ont.

— під назвою —

J. K. Hand Embroidery

**МИ ВИРОБЛЯЄМО ВСЯКІ НАЙКРАЩІ ПРИКРАСИ ДО
ЖІНОЧИХ СУКЕНОК І РІЗНІ ВИШИВКИ КОРАЛИ-
КАМИ ТА МЕРЕЖКАМИ, і т. д.**

Маємо десятилітній досвід в цім фаху.

**1 MASSON PLACE — RIVERSIDE DRIVE
TORONTO, ONTARIO**

І. КОХАН, влaститель

**M. MALASHOWSKY
GROCER & BUTCHER**

**110 Conant St.
Oshawa, Ont.**

Office: AD. 9323
Res. MO. 3000

**М. О. Данкович
(DUNCAN)**

**Room 603, Temple Bldg.
Bay and Richmond St.
Toronto, Ont.**

Telephones: 35 and 117

FORT HOTEL

**FRONT STREET
Port Dalhousie, Ont.**

●
Чисті, вигідні, кімнати
до винайму.

Гостей з провінції радо
витаємо.

●
**Д. ЧАЙКІВСЬКИЙ,
влaститель.**

також пекарня, що засобляє печивом около 12 дооколичних місцевостей.

Михайло Царук з синами виробляє нагробні пам'ятники, а І. Ксьонжик почав виробляти металеві черпаки збіжжя для грузовиків та елеваторів.

Це вкоротці представлений промисл містечка Сифтон, що може дійсно наповняти гордістю всіх українців-канадійців, бо про подібні випадки, навіть у великих українських колоніях в Канаді ми дуже ма-

ло чуємо.

Огляд цей зібраний на основі допису в Фрі Прес з 2. серпня, ц. р. Та найцікавіше його закінчення яке звучить: "Люде, які ведуть ці підприємства, твердять, що всі вони стоять дуже добре фінансово, а за це дають вони велике признание місцевій кредитовій спілці".

Секретарем кредитової спілки, як ми додатково довідались, є п. І. Ференц, учитель місцевої школи.

Українці Членами Різних Кооператив

Та участь українців в операції не обмежується тільки до тих місцевостей й кооператив, про які тут згадка. Майже у всіх округах, де українці живуть в більшій кількості, є один або другий рід кооператив і багато українців є в них членами. Особливо споре число наших людей є членами філій Манітобських Збіжжових Елеваторів і Канадійської Кооп. Фармерської Машинерії, а дальше й кредито-

вих спілок та інших кооператив.

Навіть в самім Виніпегу є українці членами в мішаних кооперативах. Існує тут прим. Манітобське Кооперативне Товариство Плекателів Ярини й Карополь. Ціль цього т-ва плекати кращої якості продукти огородництва й впроваджувати на ринок грейдований товар для вжитку консументів та забезпечити справедливу ціну. Т-во має регарний власний

MANITOBA VEGETABLE & POTATO GROWERS CO-OPERATIVE ASS'N

20 Derby St.

Phone 57 256

WINNIPEG, MANITOBA

Новий Будинок Манітобського Кооперативного Товариства Ярини й Картопель

будинок при Дербі стр., викинчений щойно весною 1946 р. Більшість членів становлять українські огородники. **Н. Колтун** є його президентом. Подібно мається справа з молочарнею п. н. "Піпелс Кооперейтив", в якій більшість становлять українські уділовці з Винніпегу й передмість.

Інші приміри: В місточку **Гейзелридж**, около 25 миль на південний схід від Винніпегу існує кредитівка від 1942 р., яка має около 150 членів. В околиці переважають українські фермери. Немають там жадної організації, та около 20 з них належить до згаданої кредитівки. Одним з організаторів й першим членом кредитівки є **Іван Дудич**. Він також є членом Дирекції. Інший випадок: існує в Манітобі **Товариство Пасічників**. Президентом Т-ва на рік 1946 є українець **Н. Паньків** з Дуфрост, Ман., де сам має взірцеву пасіку. Бувший учитель **Ярослав Меловський**, який тепер пасічникує в Грін Ридж в полудневій Манітобі, є активним членом Кооперативи Про-

дуцентів Меду й дбає про поширення пчоловодства між українцями у своїй околиці.

Невдачні Спроби

Слід згадати ще бодай про дві місцевості, де українці виявили охоту до кооперативного життя, на жаль, бажаних успіхів не досягнули. В 1936 р. основано кооперативу в місточку Гімлі, яка обслуговувала дооколичних фермерів. Кооператива мала вже навіть свій власний будинок й робила досить добрі обороти. Та найбільшою перешкодою в її розвитку був брак досвідченого управителя. Вдодатку кооперативний будинок в 1940 р. погорів, через що положення ще більше погіршилось й члени рішили кооперативу зліквідувати. Сталось це в 1942 році.

Друга споживча кооператива в містечку Селкірк основана була в 1937 р. й хоч мала дуже добрі вигляди на успіх, не проіснувала довше, як 6 літ. Головна причина: не можна було підняти відповідного управителя. Зліквідовано її в 1943 році.

Українська Кравецька Робітня

Чистимо й прасуємо мужеські й жіночі одяги, а також робимо нові на замовлення.

О. ВОЛЯНСЬКИЙ, власт.
621 Queen Street West

Muir Meat Market

Tel. KE 7042

1150 College St. West,
Toronto, Ont.

НИКОЛА БУЧОК,
власитель

КУПУЮЧИ МЯСНІ ВИРОБИ, ЯК ШИНКИ, КОВБАСИ І Т. П,
ПИТАЙТЕ Й ВИМАГАЙТЕ ВСЮДИ ТІЛЬКИ ВИРОБІВ

TORONTO SAUSAGE AND PACKERS LTD.

ФАБРИКИ СТАРОКРАЄВИХ МАСАРСЬКИХ
ВИРОБІВ

•
Найкращої якості. Приступні ціни.
Гігієнічні, смачні й здорові.

•
Telephone JUnction 5197

104-6 TROWEL AVE.

TORONTO, ONT.

Кінцеві Уваги

Для докладного з'ясування собі можливостей господарської діяльності кооперації між українцями в Манітобі, треба подати циферні дані, що відносяться до українців в Манітобі. Урядова статистика за 1941 р. подає число українців в Манітобі 92,546, отже 12.6% усього населення провінції. Маємо тут 6 округ, в котрих українці вибирають або можуть вибрати своїх послів до Манітобського Союму. А це: Винипег з українським населенням 22,578, округу Фішер Бренч, околиця на північ від Давфин, округу Окбурн, окр. Спрінгфілд та Вайта й околиця. Принайменше в цих око-

лицях припадає на нас обов'язок зорганізувати наше життя господарське. Від провідних людей залежить, як ми хочемо обслужити українські колонії в Манітобі, щоб не оставались позаду других національностей, що тут з нами разом замешкують. Дати провід в господарській ділянці, це наша відповідальність, коли хочемо вважати себе добрими громадянами цієї країни. Для виконання цих завдань треба нам людей з громадськими почуваннями, людей, які не лише дбають, "щоби мені було добре", але й відчувають, що добрий провід відвічає за добро всіх тих, кого він веде.

Солідна й Скоря Обслуга

Marshall's Drug Store

ЗАЙДИТЬ АБО ТЕЛЕФОНУЙТЕ

310 Queen Street East

Toronto, Ontario

Tel. WA 2121

В. Гультай, властитель

НАЙБІЛЬШЕ УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ
ПІДПРИЄМСТВО
В ТОРОНТО, ОНТ., ПІД НАЗВОЮ

NICK THE MOVER CO.

861 QUEEN ST. WEST,
TORONTO, ONT.

Telephone: EL. 9785

— Ми перевозимо по цілій Канаді і до Америки —

Властитель: МИКОЛА ВЛАДИКА.

Office AD. 3981
Res. LO. 0357

W. Humeniuk, B. A.

Barrister, Solicitor,
Notary Public

Room 406 371 Bay St.
Continental Life Bldg.
Toronto

414 Bay St. — Office 107
WA. 5425

A. Oryschak, LL.B.

Barrister, Solicitor,
Notary

Cor. Bay and Queen
Toronto

SUDBURY STEAM BATH

СОДБУРСЬКА ЛАЗНЯ

Відчинена в Середу, Пятницю й Суботу від 1 Години

Пополудні до Півночі

176 Spruce St.

Phone 3-0102

Sudbury, Ontario

О. Івах.

Пересажене Дерево

Пересаджаний дуб прийметься добре, коли його пересади на сприятливий ґрунт. Дуб найкраще росте на твердін ґрунті. На такім треба й пересадити. Коли пересаджується дубка, то треба уважати, щоб не забагато коріння пообтинати. Потрібно, щоб між корінням і трохи землі залишилося з того ґрунту, де він ріс. Добре буде, коли накопачете землі в тому місці, де дуб ріс, і тією землею тісно обложите коріння на новому ґрунті. Та й треба пересаженого дуба часто підливати. Подібно треба доглядати й інші пересажені дерева, і пересажені цвіти.

— А знате, — каже до мене раз старий, досвідчений український селянин — коли я пересаджую яке дерево, то я ще й зазначую, котрим воно боком стояло до півночі, а котрим до півдня, бо й дере-

вина має свої навички і не хоче рости, коли не зважай на неї . . .

Що я сказав про персадження дуба, стосується й до людей. Бачив я, як пересажена з рідного ґрунту людина на чужину або там пускає коріння й поволі при звичається, або з великої туги стає похмурою та постійно воркотливою . . . Але й такі стужені українці, що пробують пустити корінь в чужій країні, стають спокійні, веселіші й більше поступові, коли на чужому ґрунті оточити їх частинно рідним ґрунтом — гарними частинками української культури. Коли українець у Канаді чи Злучених Державах вміє свою матірну мову, українську мову, коли співає українських пісень, коли любується українською музикою, українськими танцями, українськими вишивками, і гарними

Phone Lakeside 0473

Melrose 0094

Friendly Service

HOTEL DRAKE

M. Lundy, prop.

1150-2 Queen St. West.

Toronto

Д-р І. Василенко

567 BATHURST ST.

Telephone KI. 8657

Toronto, Ont.

творами українського письменства, то він живе повним, щасливим життям, і йому легше стає засвоювати собі й канадійську чи американську культуру. Стає він примірним громадянином і Канади чи Злучених Держав.

А такі українці, що не мали глибокого коріння й на рідній українській землі, не мають сили пустити глибокого коріння й у новій країні. Не обросли вони були глибоко культурною почвою України, і тяжко їм обрости й культурою нової країни.

Аджеж цю засаду знає й кожний добрий учитель: що дитина засвоює собі нове знан-

ня, нові відомості тільки на підставі того, що вже знала попередньо. Хто мало знає, того й багато не можливо навчити. Але хто знає багато, того легко вчити ще й більше.

Хто з українців у Канаді чи Злучених Державах багатий українською культурою, той легко збагачується й канадійською чи американською культурою. Хто палко любив Україну, той має силу й глибоко полюбити Канаду чи Злучені Держави, не забуваючи про рідну землю своїх батьків.

Того, що я сказав про пересаджування дуба й про пересаджених з України до Канади й Злучених Держав ук-

Peter's Meat Market

574 Queen Str. W.
Toronto, Ont.

Telephone WA. 7163

Петро Ольховий
власитель

Economy Meat Market

494 Queen St. W., Toronto

В нас дістанете завжди свіже й вуджене м'ясо і також гростерію та фрукти.

Наш стор так близько. як Ваш телефон.

Телефонуйте: **WA. 7237**
М. Перещук, власитель.

раїнців, навчився я, коли їздив з промовами по осередках, де живуть українці, але й канадійці та американці іншого походження. Отаке веде до ліпших сусідських відносин, до взаємного порозуміння.

Бачив я і як учитель Вищих Освітніх Курсів, що збагачені перлинами української культури курсанти, ставали ще ліп-

шими студентами по канадійських та американських школах, бо мали поглиблене знання й чуття. Те, що я сказав про пересаджування дуба, мають у своїй засаді Вищі Освітні Курси та Осередок Української Культури й Освіти, під якого проводом відбуваються Курси.

ЩО ВАРТО ЗНАТИ?

Один з найвищих водопадів на світі, 2,000 стіп, знаходиться в Кукунаам, в Бритійській Гвінеї. Водопад Ніягара високий на 167 стіп.

AD.1956

Res. WA. 7237

RYERSON HARDWARE and ELECTRICAL SUPPLY

534 QUEEN ST W., TORONTO

Paints, Glassware, Tools, Plumbing and Electrical Supplies

Скора й Чесна Обслуга

Рентуємо начиння на весілля

Іван Сотник

ВИНДСОР, ОНТ.

Одна з Наймолодших Наших Кредитівок

Ініціативу до заложення кредитової спілки між українцями в цьому великому промислово-му центрі, взяла на себе місцева Філія УНО. На перших сходах в тій справі, в Українським Національним Домі, 19 лютого, 1946 року явилось біля 50 осіб. Голова Філії, Юрій Сенчук начеркнув коротко потребу такої спілки, а Олекса Косіковський, на основі при-збираного матеріалу, виголосив обширний доклад. Приявні тою справою дуже зацікавились і тогож дня вибрали Ініціативний Комітет, щоб занявсь дальшими лекціями й організацією кредитівки. До Комітету ввійшли: Олекса Косіковський, Маруся Войтович, Володимир Скорохід і Михайло Поцілуйко.

Маючи вже перед тим звязки з англійськими кредитівками в місті та українськими кредитівками в других місцевостях Канади й потрібні інформації, Комітет повів скору акцію і вже 5 березня скликав та успішно перевів основні збори. Спілка з тим днем почала свою діяльність.

До кінця березня мала нова кредитівка 44 члени, які зложили \$10.75 на вписове та \$179.75 на уділи, або разом майна \$190.50.

Якраз в тій порі відбувались в фабриках Форда страйки й дехто обавлявся, що це відемно відібеться на кредито-

вій спілці. Та де в гурті є охота й запал до праці, й найтяжчі труднощі легко даються поконати. Спілка постійно зростала. За перших сім місяців, т. є з кінцем вересня, майно її зросло до \$1,465.19. За той час уділено членам позичок на суму \$1,793.00, покрито всі видатки получені з оснуванням й Спілка виказує в тій порі вже чисту надвишку у висоті \$20.49. Є вигляд, що після закінчення страйків, вона ще скоршим темпом піде вперед. Офіційна статистика за 1941 рік виказує число українців у Виндсорі цифрою 1,817. Всі вони потребують услуг кредитівки.

Дирекція й другі органи Спілки зображені на світліні на слідууючій стороні. Офіційна назва й адреса спілки:

**UKRAINIAN (WINDSOR)
CREDIT UNION
1039 Ottawa Street
Windsor, Ontario**

**I. Ю. Роборецкий
(ROBERTS) L.L.B.
Barrister, Solicitor,
Notary
411 Manning Chambers
414 Bay Street
(corner Bay and Queen)
Office WA. 7190
Res. LL. 9192**

↓

Дирекція й другі органи Кредитової Спілки у Віндсор: Зліва до права сидять: **Юрій Бандура**, директор, п-на **Маруся Войтович**, скарбник, **О. Косіковський**, президент, п-ні **Маруся Габода-Гуменюк**, секретарка, **Ів. Палій**, заст. през.

↑

Стоять: Провірна Комісія: **Іван Литвин**, **Юрій Сенчук**, п-на **Кіндяк**, Кредитовий Комітет: **Р. Косіковський**, **Йосип Гундзик**, **Павло Недошитко**.

Одинока в Торонті Українська Фірма з
Доставою Опалу
IMPERIAL COAL COMPANY

Маємо на складі подостатком ріжного вугля і беремо
контракт на оливу. Тільки телефонуйте
вдень до офісу ME2438-9
вечором і неділями до мешкання LA3928
ЗА ЧЕСНУ І СКОРУ ОБСЛУГУ РУЧИТЬ
власитель МИХ. БІЛИЙ

Українська Молочарня

Доставляємо все свіже молоко,
сметану, сир, масло.

Замовляйте телефонічно.

Telephone: JU. 7193

ROGER'S DAIRY LTD.

459 ROGERS ROAD
TORONTO, ONTARIO

УКРАЇНСЬКЕ

Похоронне Заведення в Торонті

CARDINAL & SON

ГАРНА КАПЛИЦЯ

366 Bathurst St.

Toronto, Ont.

Telephone WA. 9954

В. Коссар

Двадцять Років

Майже 20 років тому, бо при кінці 1927 року, знайшлися люде в Канаді, які відчували потребу такої праці, яка змогла б в своїх наслідках спричинитися до консолідації сил національно-думаючих українців. Двадцять літ праці для молоді, бо ледве понад п'ятдесят-літньої української еміграції в Канаді, це поважний протяг ласу.

Потребу для праці серед українців в Канаді відчутно в першій мірі тому, що через існуючу релігійну нетерпимість витворилася атмосфера, яка ослаблювала вже здобуті осяги, а давала можливість свобідного діяння людяма українського походження, які пішли на вилуги московсько-комуністичному рухові. Ці агенти Москви, прикриваючись плащиком боротьби за кращу долю українського фермера і робітника, використовували міжрелігійну боротьбу серед україн-

ців для своїх цілей.

Не дивним проте було, що знайшлися серед старшої канадійсько-української еміграції люде, які відчували потребу направити це невідрадне явище і звернути організаційну діяльність на більше конструктивну працю. А вже найбільше болючо відчували ці нездорові явища люде, які прибули до Канади по першій світовій війні. Ті новоприбувші імігранти українці, які були свідками чи учасниками визвольних змагань українського народу, по підготовчих кроках в 1927 році — приступили до основання Української Стрілецької Громади. Вона почала свою діяльність з початком 1928 року. Згодом більше людей сприйняло новий клич консолідації українських сил і в 1932 р. основано вже на ширших базах всенародню організацію, яка прийняла назву "Українське Національне Об-

BOWL-A-WAY BOWLING ACADEMY

Найкраще Місце для Розваги

55½ Beech

Phone 30060

Sudbury, Ontario

MERRITTON-ESSEX PACKING CO. LTD.

Різня й Всякі Мясні Вироби Першої Якості

Г. Поворозник, Президент

TELEPHONES: 17 and 18

MERRITTON, ONTARIO

еднання”, в скороченні “УНО”. В тій організації дано спр-могу на творчу працю кожній національно - думаючій людині українського походження безогляду на її релігійну приналежність. Людина, яка стоїть на засадах християнської моралі, е і на практиці доказуе лояльність до нової батьківщини — Канади та дбає про те, щоб українське імя держати на почесному місці в своїх співгромадян. Також ця людина має постанову і в практиці так діє, що визнає потребу конечної допомоги в визвольних змаганнях українського народу до створення Соборної, Суверенної Української Держави.

Що ті основні засади знайшли відгук між українцями в Канаді, доказуе зріст самого УНО, а також і його братніх організацій, а саме Української Стрілецької Громади (УСГ), Організації Українок Канади (ОУК), та організації Молодих Українських Націоналістів (МУН).

За почином УНО створено

г 1936 році т. зв. “Одноцентовий Фонд”, який багато поміг і помагає для визвольної української справи. Також за старанням членства УНО вислано десятки тисяч доларів українським інвалідам на рідних землях.

За странням УНО Канади започатковано економічну і кооперативну діяльність та ширшу культурно - освітню працю. Як також в початках другої війни (1940) започато “Вищі Освітні Курси”. Ці курси відбуваються щорічно в двох літніх місяцях в Винипегу. З них розвинулась ідея Осередку Української Культури й Освіти, що є загально-українською.

УНО та братні організації УСГ, ОУК і МУН — мають свої філії, відділи і гуртки та національні дома по Канаді, а саме в шістьох провінціях починаючи зо Сходу на Захід: Квебек, Онтаріо, Манітоба, Саскачеван, Алберта і Бритійська Колумбія.

Братні організації е автономні, мають свої центральні та

Приятельський

FROOD RD. CONFECTIONARY

SMALLWARE and SPECIALTIES

Phone 30006

Sudbury, Ontario

Chas. Lennox (prop.)

СВІЙ БАРБЕР У СОДБУРІ

КОЖНИЙ ЧОЛОВІК, старий чи молодий, хоче виглядати пристойно й тому стрижеється, голиться, миється.

Довголітня практика в стриженні й голенні та в робленні масажів, а в додатку совісне виконання роботи задержало мене через довгі роки на одному місці. Це є запорука для кожного, кого я маю нагоду обслуговувати.

George's Barber Shop

336 Montague St.

Sudbury, Ont.

ЮРІЙ БІДОЧКА, власитель

творють з членством УНО та її Крайовою Екзекутивою — цілість, яка носить назву “Ширша Крайова Екзекутива УНО Канади”.

Є подивугідною гармонійна діяльність всіх братніх організацій, так центральних органів, як і льокальних. Спільність ідеалів, ідейність, виробузімілість і кооперація в загально - організаційній праці, як і в льокальних проблемах— виказали благородні наслідки в розвою і поширенні цілей організації на ширші громадські круги, як і самої організації сітки.

УНО є співтворцем і складовою частиною всеукраїнського тіла в Канаді, а саме Комітету Українців Канади (КУК). Також УНО є співтворцем Фонду Допомоги Українців Канади. А членство УНО є незвичайно активне в акції того Фонду.

Подвижником ідей, які голосять УНО, є часопис Новий Шлях, який є одиноким часописом в Канаді, що виходить

двічі в тиждень. Новий Шлях започаткував свою діяльність в 1930 році.

Двадцять літ минає повище згаданій праці і при цій нагоді ми згадуємо всіх наших працівників, яких імен не в силі списати. Також згадуємо ті всі шляхотні почини і діла, яким ця праця служила. Згадуємо всіх тих, які продовж тих двох десятків років впали в поході до вищих ідеалів, чи тут в Канаді, чи поза нею.

З гордістю дивиться УНО на пройдений шлях і з вірою глядить в своє майбутне — в консолідацію та в обєднання українських національних сил.

Office. EL. 1756

Lobby: TR. 1539

ALBANY HOTEL

158 King St. E., Toronto

Near St. Lawrence Market

J. Diakiw, Prop. ---

MODERN BAKERY

Ваш льокальний пекар коло Ваших дверей

Білий, пшеничний і житний хліб і різного роду тісточка

319 Montague St.

Phone 30 741

Sudbury, Ontario

Іван Мілер, властитель

Relax ... Ride in Comfort

ROYAL TAXI

*"Proved in the Past —
Improved for the Future"*

DIAL 7-7521

SUDBURY, ONT.

24-Годинна Обслуга

Всі Авта Асекуровані й Огрівані

"Дати Вам Услугу — Це Для Нас Приємність"

Властителі й Управителі Брати Соколоскі

Щадничо-Кредитова Спілка в Ст. Кетеринс, Онт.

Організатором кредитівки в Ст. Кетеринс був гр. М. Бабій з Гемилтону. Ще в листі з 18. січня, 1946, писав він до мене так: "Завтра буде четвертий зряду виклад у звязку з заложенням кредитівки в Ст. Кетеринс. Цікаве явище, що число учасників на викладах збільшується поступенно. Тепер є вже 31 осіб. Викладів слухають пильно, беруть участь в дискусіях та питаннях."

Отже по належній підготовці, відбулись основні збори Кредитової Спілки в Ст. Кетеринс 15. квітня, 1946. З того дня почала вона свою діяль-

ність. Одначе на зборах вписалось невелике число членів, бо як пише в листі з 18. листопада, 1946, п. Н. Мота: "Членів було стільки, що ми заледви могли вибрати Дирекцію і другі органи". До першої Дирекції ввійшли: Нестор Дуда, президент, В. Вовк, заст. през., п-ні Маруся Боровська, секретар - скарбник, Т. Максимець і Г. Сорока — члени. Кредитовий Комітет: Н. Мота, п-ні Л. Цибуляк і Г. Василишин. Провірна Комісія: п-ні Анна Власій, С. Камянецький, В. Дмитерко.

Фінансове звітлення за ве-

Обслуга днем і нічю

Всі пасажери заасекуровані

DIAL -- 6-6495 -- DIAL

Opposite New Regent Theatre
68 Elm St. E. **SUDBURY, ONT.**

De Luxe Cab

"Дати Вам Услугу — Це Для Нас Приємність."
Властителі й управителі, БРАТИ СОКОЛОСКИ

"Музичний Осередок Півночі"

Маємо на складі славянські рекорди.

Всякі замовлення поштою полагаджуємо на час.

Маємо також великий вибір мандолін, скрипок, гітар і других інструментів.

Пишіть до нас за цінником.

MELODY MUSIC STORE (Sudbury) LIMITED

45 Durham St. S.

SUDBURY, ONT.

Phone 3-1671

ресень виказує дуже вдоволяючий поступ кредитівки, а саме: за 5 і пів місяця мала кредитівка \$913.75 касових приходів, з того \$150.25 на уділи, а \$705.50 на вклади, — а уділила за той час дві позички на суму \$600.00. Організаційні видатки, що виносили \$33.91, майже вповні покрито добровільними членськими датками. Майно кредитівки виносить з днем 30. вересня \$848.50, а стан членів 32. Та п.

Мота повідомляє, що в листопаді зросло число членів до 42 і майно побільшилось до \$1,200.00.

Помаленько, але певно Кредитова Спілка в Ст. Кетеринс іде вперед. А цим всі ми кооператори дуже радіємо. Українцям в Ст. Кетеринс честь!

В. Т.

Офіційна назва кредитівки:
UKRAINIAN (ST. CATHERINES) CREDIT UNION LIMITED

ВИ — . . . І ВАША

**ЦЕНТРАЛЬНА УСТАНОВА БРАТЕРСЬКОЇ ПОМОЧІ
УКРАЇНСЬКИМ СКИТАЛЬЦЯМ!**

ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

Заснований в місяці лютні 1945 р., з урядового дозволу, для помочі скитальцям за морем, Фонд Допомоги прийняв за цей час дарів і жертв братерської і сестриної любови українців Канади до своїх обездолених і нещасливих братів і сестер на скитанні в чужих землях, поверх \$100,000.00.

Чи є там і Ваша жертва? Ваш дар? Ваша любов? Ваша християнська лепта? Як немає — дайте! . . . Як є — повторіть! . . . Нужда безмежна!

Фонд Допомоги уділяє свою поміч через Канадійський Червоний Хрест і при допомозі Міжнароднього Червоного Хреста таборам українських скитальців в Європі в кооперації з Українськими Допомоговими Комітетами в Європі. До цього часу поміч уділено:

Скитальцям в Італії — головно приладдями і матеріялами для шкіл і до писання та друку;

Скитальцям в Австрії — харчовими продуктами та медикаментами;

Скитальцям в Німеччині — харчовими продуктами та вітамінними річовинами, головно для дітей;

Скитальцям в різних краях — книгами, приладдям до писання, шкільними підручниками, матеріалами до ручних робіт і ін.

Ця поміч потрібна і на далі! Потрібна в поселенні і переселенні скитальців!

Фонд Допомоги, разом з Комітетом Українців Канади, стоїть на сторожі життя, людської гідності і свободи наших скитальців! Вони потребують постійного і дбайливого захисту в своєму тяжкому становищі. Їх захист і опора — це ми, українці Канади.

Ваші дари, Ваші жертви додадуть хоч трошки поживи до гіркого хліба скитальців.

Вони підтримають здоровля їх дітей і молоді.

Вони дадуть трохи рятунку хорим.

Вони підтримають їх рідні школи.

Вони дадуть рідну духову поживу — книжкою, газетою . . .

Вони підтримають їх на душі, піддержать живими зв'язками, дадуть їм надію і віру в свій український народ!

Ваші дари, Ваші жертви, спричиняться остаточно до улаштування наших скитальців на більш спокійне і гідне життя.

Посилайте Ваші жертви, як Ваш добровільний український податок, до якого Вас змушує лише Ваше сумління, Ваша власна повага до себе, Ваше палке і щире почуття любови до рідного народу і до свого брата українця в його тяжкій недолі:

Ukrainian Canadian Relief Fund

P.O. Box 2136,

Winnipeg, Man.

Чистий прибуток населення на земській кулі виносить річно пересічно 30 мільйонів осіб.

A. HEISKANEN

Годинникар

Золотарська Робота й Направа
по Вміркованій Ціні

Має Завжди на Складі: Наручні, Кишенькові й Настільні
Годинники, Ланцюшки, Тощо.

На Всю Роботу Одонорічна Гарантія

7 Durham St. N.

Telephone 6-6852

Sudbury, Ontario

Як Читати Книжки?

Читай! Читання для мозку — це, що для тіла пожива. Хто їсть за багато, а до того тяжких страв, шкодить своєму здоровлю. Хто читає багато й без розбору все, що попаде під руку, цей не тільки що не має з читання пожитку, але й шкоду. Краще прочитати менше, а з увагою, передумати прочитане, як читати багато й не думати над цим, що читаєш — значить читай розумно.

Страву треба перетравити, так і книжку — передумати. Коли за першим разом не все тобі ясно, читай вдруге, а певно найдеш щось нового, більше зрозумієш. Як на поживу тіла вибирається тільки здорові й легко стравні речі — так і до читання вибірай тільки це, що може тобі принести тільки справжню користь.

На 145 мільйонів мешканців Африки — є тільки 3 мільйони білих.

SUDBURY PLANING MILL

Виробляємо:

Футрини, Двері, Рами

Д. Г. Громляк, властитель

St. Clair St.

Phone 66 771

SUDBURY, ONTARIO

BABY'S GARAGE

BODY AND FENDER WORK OUR SPECIALTY

Duco Refinishing

Gas and Oil

Phone 55 851

264 Frood Rd.

Sudbury, Ont.

КАНАДІЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ

Населення Канади вибирає 245 послів до Домініального Парламенту в Оттаві. Теперішній Парламент є двадцятий з черги. Майже одна третина послів — це адвокати, є їх 74, на другому місці стоять фермери — числом 39, по них слідує 27 “бизнесменів”, 15 учителів, решта інші професії.

Антін Глинка

Федір Заплітний

В цьому Парламенті є два послы українського роду, а це: **Антін Глинка**, з округи Вегревіл, Алберта і **Федір Заплітний**, з округи Давфін, Манітоба. Їхня адреса: House of Commons, Ottawa, Ont., Canada.

Останні вибори до Парламенту відбулись 11 червня, 1945.

УКРАЇНЦІ В ПРОВІНЦІАЛЬНИХ СОЙМАХ КАНАДИ

В трьох західних провінціях Канади, де українці живуть у більшому числі, маємо 10 українських послів.

В Манітобі:

Н. В. Бачинський, з округи Фішер Бренч

Василь Данилейко, з округи Ст. Клемент

І. Р. Соломон, з округи Емерсон

М. Савчук, з округи Етелберт

Василь Скраба, з округи Північного Виніпегу

В останніх виборах, що відбулися 15. жовтня, 1945 року, в двох округах — Етелберт і Фішер Бренч, виступали тільки українські кандидати.

В Саскачевані:

Д. З. Дейнієлс (Данилишин), з округи Пелі
Д. М. Лазорко, з округи Редбері
Вони були вибрані 15. червня, 1944 року.

В Алберті:

Михайло Понич, з округи Вегревіл
Яким Попель, з округи Редвотер
Василь Томич, з округи Вілінгдон
Вони були вибрані 8. серпня, 1944.

Чи Ви Знаєте, Що . . .

З кінцем 1946 року було в Канаді 115 греко-католицьких священників і 2 єпископи, а в Злучених Державах Америки 140 священників і 2 єпископи.

DELONGCHAMP CARTAGE CO. LTD.

Перевіз на велику віддаль. Оббивка, Пакування,
Висилка, Перетримування на Складі. —
Транспорт на шляху Торонто, Монтреал
Гемилтон, Виндсор,
Тиминс.

20 Lorne Street

Phone 5-5611

Sudbury, Ontario

CAPITAL CAFE

Найчистіша Українська Харчівня в Содбурах
Наші Страви Смачні й Поживні

192 Elgin Street

Sudbury, Ontario

Н. ГАБА, властитель.

Хроніка Українців-Канадійців 1946

- Січень: о. д-р Василь Кушнір, голова Фонду Допомоги Українців Канади прибув в першій половині січня до Лондону. Відвідавши табори скитальців, вернув до Канади 23 квітня.
- 18 січня: відбувся концерт п'яністки Ірини Бубнюк в Торонті.
- 19-20 січня: Зїзд "Союзу Українців у Великій Британії", в Едінбург, Шотляндія.
- 25-27 січня: XI. Крайова Конференція УНО у Виніпегу.
- 26 січня: II. Зїзд Осередку Української Культури й Освіти у Виніпегу.
- 6 лютого: Артист М. Голинський започаткував своє турне по Західній Канаді концертом в Едмонтоні.
- 21 лютого: Опера "Тарас Бульба" в Торонті (премієра в Канаді).
- 25 березня: Виступ посла А. Глинки в Оттавському Парламенті в обороні українських скитальців.
- 25 травня: Вийшло перше видання д-ра М. І. Мандрики "Ukrainian Refugees".
- 29 травня: Сенатська Комісія Канади вислухала меморандум КУК у справі іміграції і українських представників.
- 2-6 червня: Другий Конгрес Канадійських Українців в Торонті.
- 28-30 червня: XI. Провінційальний Зїзд УНО Східної Канади в Монтреалі.
- 2-4 липня: Конгрес Українців Католиків у Виніпегу.
- Серпень: Масові віча в справі скитальців і іміграції.
- 24 серпня: Концерт 7 Вищих Освітніх Курсів.
- 27-29 серпня: XII. Крайова Конференція МУН у Виніпегу.
- 30 серпня: Українська Кооператива "Калина" закупила на власність будинок під ч. 862-864 Мейн Ст. у Виніпегу.
- Серпень-вересень: Зібрано 35 тисяч підписів під заявою Українців Канади в справі скитальців.
- 9-10 вересня: Зїзд Українських Канадійських Вояків у Виніпегу.
- 14 вересня: 20-літня річниця виборів до Домініального Парламенту у Вегревільській окрузі в Алберті, коли то перший раз в історії вибрано М. Лучковича послом (1926 р.) 22 вересня відсвятковано у Вегревіл цю річницю бенкетом в честь був. посла М. Лучковича й посла А. Глинки, що сьогодні ту округу заступає.
- 16 вересня: Петро А. Кондра назначений асистентом-професором Манітобського Університету.

- 20 вересня: Видано вдруге книжку "Ukrainian Refugees" д-ра М. І. Мандрики — для оборони українських скитальців.
- 23 вересня: Доручено Прем'єрові Канади меморандум КУК в справі скитальців. Того ж дня вислано меморандум КУК в справі скитальців міністрові П. Мартинові, представникові Канади на Економічній і Соціяльній Раді Об'єднаних Держав, також до Секретаріату цієї Ради та до делегатів окремих держав.
- У вересні: Почала свою діяльність Колегія св. Андрея у Вінніпегу.
- 1 жовтня: Концерт Донни Гресько в авидторії у Вінніпегу.
- 7 жовтня: Доручено Мировій Конференції в Парижі меморандум КУК в справі України.
- 8 жовтня: Виїхала з Канади до Лондону для обслуги й захисту українських скитальців в Європі група звязкових на чолі з сот. Б. Панчуком, в складі 4 осіб, з рамені КУК.
- 19-20 жовтня: Провінціяльний З'їзд УНО Саскачевану в Саскатуні.
- В жовтні: Комітет Українок Канади перевів збірку одіння для скитальців.
- 30 жовтня: Виїхала до Нью Йорку делегація Українців Канади для доручення меморандум Загальним Зборам Об'єднаних Держав та для захисту цієї справи перед зборами і представниками поодиноких держав.
- 17 листопаду: Українське Т-во Взаємна Поміч відбуло 25-літній Ювілей святом-концертом при співучасті артиста М. Голинського у Вінніпегу.
- В цьому році: започатковано будову Дому УНО в Едмонтоні. Парохія св. Миколая у Вінніпегу розпочала будову нової церкви.

Центральна Крамниця для Кожної Родини в Ніклевій Окрузі

SILVERMAN'S

Northern Ontario's Greatest Store

Понад 50 літ сталої обслуги численним українським
приятелям в нашій громаді

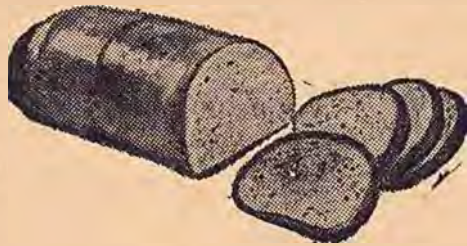
Sudbury, Ontario

МИКОЛА НОВАК

Один з передових і активних українців на полі організації і фільмової продукції. Робив старання свого часу, щоби випродувати фільму "Білас і Данилишин". Коли з незалежних від нього причин, цей план не здійснився, він всетаки не дає за програму і стає до помочі в продукції фільми "Маруся", де також грає ролю Потапа. Обїзджає Канаду і Америку з українськими фільмами, та дає відчити про значення українського фільмового мистецтва.

Перебуває тепер в Лос Ангелес, Каліф., і бере враз з другими активними українцями участь в громадській праці. Час від часу пересилає до Нового Шляху свої репортажі про наших артистів у Галівуд.

EAST END BAKERY

193 Van Horne St.

Telephone 6-6801

Sudbury, Ontario

SUDBURY USED FURNITURE

102 Elm Street East
Sudbury, Ontario
Phone 8-8923

Купуємо, продаємо та за-
мінюємо меблі й хатну
обстановку. Ми підтриму-
ємо Вас, а Ви підтримайте
нас.

Властители:

John Wojtosko
Frank Macura

ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

Напроти Греко-Католиць-
кої Церкви св. Марії

J. B. DUCHARME

73 Beech St.
Telephone 6-6302
SUDBURY, ONT.

Календар Нового Шляху -- для Скитальців

Листа Осіб, Котрі Закупили Календар

НОВА СКОШІЯ

Галіфакс - 12: Г. Янчак.

КВЕБЕК

Вал Д'Ор - 4. Василь Поремський, І. Морозюк.

Лашін - 2: В. Кунанець.

Монтреал - 2: Марія Харабарук, С. Павлюк.

І: А. Балюк, Г. Гис, І. Пелех, А. Ламар.

Руан - 2: Стефанія Гренюх.

ОНТАРІО

Виндсор - 41: Збірач А. Косіковський.

3: М. Свейко.

Джералдтон - 2: Ф. Дуфанець.

Еспанола - 40: А. Плюта.

Кінгсвил - 1: І. Гриневиц.

Кіркленд Лейк - 4: В. Несторовський.

І: Д. Фенюк.

Кіченер - 2: Г. Черномаз.

Лімінгтон - 1: І. Барна.

Ошава - 11: В. Васькевич.

10: М. Сенишин.

9: Т. Семенчук.

5: М. Старчевський.

4: М. Полоз, Д. Недошитко, А. Кудін.

3: Ф. Курак, П. Шовдра, В.

Кузь, М. Чупак, Т. Біловус.

2: С. Криворучка, Н. Лахман, М. Костецький, Г. Юркевич, А. Сворик, о. І. Перейма, М. Башуцький, В. Андрейців, К. Смикалюк, Г. Петришин, П. Черватий, М. Масевич, С. Трач, В. Морис, М. Гриньків, Р. Пагут.

І: М. Зиска, М. Кравець, І. Черкас, І. Стельмах, П. Мищій, Н. Міх. І. Семенюк, С. Можевський, В. Кравець, І. Куней, І. Тимочко, В. Грайник, В. Голик, Лиса, Т. Пилипів, І. Корнило, М. Шовдра, А. Дрозвик.

Пойнт Пілі - 2: В. Кузьма.

І: О. Клим, І. Заворотюк, Д. Деревляний, С. Луціцький, М. Боровський, Г. Миско.

Порт Артур - 5: М. Мельник, Г. Ясків.

3: Н. Гуцал.

2: Й. Паскалюк, А. Мусійчук, Д. Костюк, Д. Вавринюк.

І: О. Холодило.

Порт Колборн - 1: М. Чугринський.

Ст. Кетерінс - 130: члени й прихильники філії УНО.

4: Олекса Червак.

І: І. Глінський.

Содбури - 4: Г. Ложка, Ю. Бі-

На наше покриття даху даємо 10-річну гарантію

Наш **"Crete - Seal"** це одинокий гарантований продукт.

Він непромокальний, не пропускає оливи й відпорний на порохи внутрі пивниці.

Доставці пластичних матеріалів, фарбів й варнішів

Sudbury Waterproofing Product

Phone 3-058

Sudbury, Ontario

A GUARANTEE
THAT REALLY
GUARANTEES

Bluebird
REGISTERED
Diamond Rings
THEY'RE PERFECT

Jeweler's Imprint

BLUEBIRD DIAMONDS FOR HAPPINESS

Ми уповноважені до-
ставці годинників марки
BULOVA, SAVOY, UNI-
VERSAL, LORIE.

Столове срібло марки
RODGERS &
COMMUNITY

Дамські пуляреси
Церковні річі
Спеціалісти в Направі
Годинників

J. E. Blais

Ваш Приятельський
Ювілер

Bus. Phone 55 200

Res. Phone 55 985

48 Borgia St.

Sudbury, Ontario

дочка, А. Мазурок.

2: В. Андрухів.

С. Поркюпайн. - 4: Н. Брен.

3: В. Архитка.

1: В. Герик.

Стівенс - 4: Н. Кирилюк.

Торонто - 11: І. Новосад.

10: А Кіт, Мирон Бояр, С. До-
рош.

5: Ю. Кульчицький, І. Щур, М.
Левик, С. Васьків,

4: А. І. Найда, І. Паньків, Т.
Мельничук, Н. Скрипець, Д.
Ростецький.

3: І. Довгань, Н. Гумницький,
Ф. Бойко, В. Андреїв.

2: С. Завербний, Е. Волошин,
Б. Савіцький, Н. Рудзік, І. Хо-
левка, С. Деделюк, М. Комар-
ницький. І. Федчишин, В. Пу-
гач, П. Кінах, Т. Вашук, В.

Костик, І. Безкоровайний, В.
Костик, М. Сільваші, Ф. Шов-

дра, Н. Довгань.

1: С. Винар, С. Теребуш, І.

Крісил, С. Костик, П. Мороз,

Ф. Підзамецький, М. Топлін,

Ярослав Габа, П. Кураш, М.

Мельничук, С. Лайкіш, П. Да-

нилюк, М. Комарницький, С.

Вовк, П. Вайда, Д. Мазуренко,

В. Захарчук, П. Мудрий, О.

Клим, П. Пашкевич, П. Проців.

Форт Вілліям - 12: І. Щепан-

ська.

10: Е. Тхоревський.

4: Д. Періг, Г. Хрущ, Д. Стеб-
линський.

2: М. Борис, Д. Мозіль, Н. Душ

ко, С. Боровець, М. Хам, Ю.

Заблоцький, Н. Яворський, І.

Сенчук, В. Сироїшка, П. Кому-

ницький, І. Стельмашук, В. Яло

вега, В. Бобко.

1: П. Тенюк.

Шириден - 5: А. Маценко.

BRUNET and RATHWELL

Пломберство, Огрівання й Вентиляція Привогченим
Повітрям

Печі "Беланджера" — Фornsи "Гілсона" —

Електричні Пральні — Холодильники —

Помпи — Оливні Огрівачі й Печі

Telephone 3-0442

74 Borgia Street

Sudbury, Ontario

KING

Radio

Electric

Sudbury

Маємо всякі електричні прилади: Радія, Фоно-
графи, Електричні Залізка, Холодильні, Освічен-
ня "Флуоресцент", Гарячі Плити, Товстері,
Пральні Мащини, і т. ін.

Направи виконуємо скоро й гарантуємо

Маруся Власій

**КУРСАНТКА 6 і 7 ВИЩИХ
ОСВІТНИХ КУРСІВ У
ВИНИПЕГУ**

**Донечка п-ва Власіїв, а внучка
п. Сикосів з Еспаноли,
Онт.**

МАНІТОБА

Брендон - 1: І. Бричка.
Виніпег - 6: Д. Криса.
3: Й. Касюхнич, Д. Гарап'як.
2: Василь Гладун, Ф. Тарасюк,
В. Топольницький, В. Шумський,
Н. Перепилюк, П. Козак,
М. Коваль, Г. Турко.
1: Пані А. Щербанюк, Ольга
Слюсар, Н. Шиндак, І. Байдюк,
Н. Слободян, З. Сенюк, Й. Бі-
линський, В. Бойчук, Й. Не-
цкар, П. Лехкун, Т. Басс.
Виніпегосіс - 1: П. Сидор.
Гленман - 2: Олекса Засяк.
Риверс - 1: П. Черкас.
Твін Брей - 1: Дмитро Вівчар.
Фишер Бренч - 4: Л. Михаль-
чук.

САСКАЧЕВАН

Айтуна - 2: Г. Семчак.
Бідл - 1: Я. Дяків.
Гетерлей. - 1: О. Гаргара
Геффорд - 10: Філія УНО, О.
Сокіл.
3: Василь Лозовчук.
1: Т. Войтович, В. Симчич.
Денголл - 1: Д. Костевич
Йорктон - 11: Н. Брик.
1: В. Стрільчук, п-ні Й. Чабан.
Кридор - 4: Петро Цьона.
Мекдавел - 3: В. Неділя.
2: Михайло Мотрик.
Містатім - 1: В. Шаварський.
Пласі Вая Йонг - 3: Д. Козо-
вий.
Принц Алберт - 2: Н. Купець-
кий.

Саскатун

5: Й. Салагуб, Н. Лашук, Д.
Романів, П. Пирчишин, пані В.
Камінська, Н. Кравчук, П. Ю-
зик, А. Валько, Т. Огінський.
4: І Святенький, В. Конопка.
3: П. Сукнацький, В. Стадник,
М. Турянський, Л. Вовк, О.
Гнатюк, В. Будз.
1: А. Заячківський, пані М.
Брездень, М. Петришин, Н. Бу-
ковський, Л. Кулеба, П. Кова-
лик, В. Семенюк.
Чайлсленд - 2: Прокіп Джус.
1: П. Ковалюк, В. Семенюк.

ОЛЯ РОМАНОВСЬКА

УЧАСНИЦЯ 7-х ВИЩИХ
ОСВІТНИХ КУРСІВ У
ВИНИПЕГУ

Роджена в Еспанолі,

Онт.

АЛБЕРТА

Бонінвил - 1: Д. Каганишин.
Вегревил - 5: П. Зварич, В. За
рубій.

2: С. Сисак.

Глендон - 1: Т. Мних.

Голден - 2: Т. Наконечний.

Едмонтон - 1: В. Бакун, І. А.
Новосад, А. Мірка, Д. Мель-
ник.

Едсон - 5: Семен Чорномо-
рець.

Келгари - 1: І. Рошко, І. Сень-
ків, Н. Дорош, В. Шидлов-
ський.

Шеперд - 1: Петро Мірко

БРИТИШ КОЛОМБІА

Бриггавз - 2: Ф. Томіцький.

1: І. Шевчук.

Ванкувер - 5: Г. Кирилюк.

4. К. Дуда, М. Козак, А. Бал-
севич, Катерина Дуда.

3: К. Чернявський:

2: С. Лобай, Е. Климко, С.
Лобай, П. Козак, І. Неділя, Д.
Шевчук.

1: Т. Стечишин, М. Гриб, о. Т.
Добко, К. Дуда.

Стівенсон - 9: М. Ярмош.

2: Володимир Яцейко, О. Кур-
ляк.

ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ

Біпані 1: Марія Витвицька.

Детройт - 4: І. Столяр.

2: І. Мулярчук.

Клівленд - 10: Я. Мацула.

Лонг Айленд - 4: Д. Граб.

Ню Гейвен - 4: Ірина Шинкар.
Філядельфія - 3: Еп. Богдан
Олесь.

БРАЗИЛІЯ

4: Павло Шпак, Григорій Ба-
ранюк, Й. Тимочко, О. Коло-
динський.

3: Петро Пульков.

1: Іван Магас, Олесь Кошов-
ський, Степан Равлик, Іван
Скриль, Володимир Лесько, Во-
лодимир Коленець, Гаврило
Скольський, Григорій Бажан,
Андрій Іванишин, Григорій Ви-
хар, Іван Сенько, М. Шкору-
па, Л. Парубочий, В. Фелик,
Г. Химчак, І. Климчук, С. Дем-
чук, С. Новаковський, П. Фія-
ла, Р. Климчук, Е. Гордошин-
ський, Т. Дубовський, В. Клим-
чук, Г. Сагаль, В. Богач, Д.
Романевич, М. Глушка.

КАНАДА —

Нова Скошія 12

Квебек 20

Онтаріо 613

Манітоба 48

Саскачеван 138

Алберта 30

Бритиш Кол. 56

Разом 917

ЗДА 28

БРАЗИЛІЯ 46

Всіх разом 991

Meat and Grocery

Phone S. 1043

906 Fredrica Street W.

Fort William, Ont.

Павло Борецький

власитель

Шість Рад Тим, Що Читають Книжки

1. Старайся читати тільки вартісні, добрі твори.
2. Твір, що подобається тобі читай двічі, а в втретє по якомусь часі, щоб порівняти теперішнє враження з враженням при першому читанні.
3. Вперше читай твір, коли можливе, одним тягом, щоб при другому читанні цікавість про розв'язку не перепиняла вже роздуманні та увазі.
4. Читай часто голосно, кращі твори, чи кращі місця у творі, вчися на память. Читай голосно й сам собі й у товаристві.
5. Читай щодня якийсь поетичний твір, хай і малий віршик, але щось мистецького.
6. Добре є провадити катальог прочитаних творів, робити собі короткі змісти їх та виписувати цікавіші місця.

Якби площу земської кулі представити в формі шахівниці, то 46 квадратиків на 64 припадали б на воду.

Будівляний Матеріал й Трачні Вироби
Прибори й Матеріяли для Будівничих

Fort William Cabinet Works

941 Simpson St.

Phone S 1621

FORT WILLIAM, ONT.

Микола Гловацький, властитель

Купно — продаж домів і всяких нерухомостей.
Загальна Асекурація. Пересилка грошей
до всіх частей світа.

S. TOMANOCY AGENCY,

Корабельні карти на всі корабельні лінії
Вироблювання пашпортів, віз і т. п. Якщо маєте свояка й
бажаєте спровадити його до Канади, ми Вам в тім поможемо.

637 Simpson Street,

Fort William, Ont.

Найбільші Міста в Канаді

Підчас перепису населення 1941 р. найбільше населення в Канаді мало місто Монтреал — 903,007. Дальше йдуть міста в такому порядку: Торонто 667,457, Ванкувер — 275,353, Виннипег — 221,960.

В КОТРИХ МІСТАХ В КАНАДІ НАЙБІЛЬШЕ УКРАЇНЦІВ

(Після урядової статистики з 1941 р.)

Виннипег	22,578
Торонто	10,423
Едмонтон	6,070
Монтреал	5,844
Форт Віліям	4,009
Саскатун	2,395
Гемилтон	2,265
Ванкувер	1,913
Виндсор	1,817
Порт Артур	1,814
Ошава	1,657
Содбури	1,617
Реджайна	1,531
Транскона	1,210
Разом	65,143

ПРИПОВІДКИ

Біди не треба шукати - сама прийде до хати.

Біда й царських порогів не минає.

Вези біду й до Кракова, буде біда однакова.

Соловій співа, доки дітей не виведе.

Чорт сім пар ходаків сховав, нім їх обое до купи звів.

З доброго коня не жаль і впасти.

Здібний, як віл до карити. Без голови й ногам лихо.

CRYSTAL

Barber Shop

176A Queen St. West
Toronto, Ontario
Tel. WA 8807

Мик. Бутковський, власт.

Lobby, TRinity 0528
Office, ADelaide 9520

CLIFTON HOTEL

P. BOBЕCHKO, Prop
Beer, Wine, Meals
and Rooms
298 Queen St. West
(Cor. Soho)
Toronto, Ontario

I. Ю. Роборецький

(ROBERTS) L.L.B.

Barrister, Solicitor,
Notary

411 Manning Chambers
414 Bay Street
Office WA. 7190
Res. LL. 9192
Toronto, Ont.

Канадійська Надавча Корпорація -- С. В. С.

Радіові стації в Канаді були в своїх початках зовсім зависимі від доходів з оголошень, так, як це є ще й до сьогодні в ЗДА. Щойно 1928 року назначив Канадійський Уряд Королівську Комісію, якої завданням було прослідити стан діяльності радіових стацій і подати свої проекти як їх найкраще зорганізувати, щоб загал канадійських горожан мав з них найбільше пожитку.

Після предложеного звіту Королівської Комісії в 1932 році, заведено було національну радіову систему в Канаді, а

в 1936 році видано окремий Акт про це й покликано до життя Канадійську Надавчу Корпорацію (СВС) й від 2-го листопада тогож року, вона задовільно сповняє своє завдання.

Хотяй канадійський уряд має вплив на Канадійську Надавчу Корпорацію, він не є її власником й не контролює цієї установи. Завідує нею Рада Говернорів, котрих вибирається що три роки. З них тільки председатель посвячує для КНК весь свій час і за це дістає платню.

PERCHESON'S DRUG STORE

Український Аптекарь

На всі замовлені ліки самі оплачуємо кошти пересилки по всій Канаді

Пишіть до нас на пробу

245 Simpson St.

Phone 4290

Fort William, Ontario

PYRIH CONFECTIONERY

Ice Cream Parlor and Grocery

Гросерня й Сальон з Мороженим та Цукерками
801 Simpson St.

Phone S. 3148

Fort William, Ont.

Д. Пиріг

власник

КНК має в Канаді 11 радіових надавчих стацій, між котрими є також чотири великі по 50.000 ватів, а це в Секвіл, Н.С., Монтреал, Кве., Торонто, Ont. і Ватровс, Саск. Головна квартира КНК знаходиться в Отаві, але програмова централа є в Торонті а головний інжинірський відділ має свій осідок в Монтреалі. Рада Говернорів відвічає лише перед парламентом.

КНК є демократичною установою, бо всі групи — політичні, робітничі юнії, “бізнесові” круги, фармері ітд., мають в справах авдицій своє слово, в свою чергу корпора-

ція старається, щоби її радіо ва сітка служила потребам різнородних організацій і в своїх програмах руководиться публичною опінією.

КНК має в своїй службі занятих около 1000 людей.

Оплата за радіо в Канаді коштує в рік \$2.50. Порівнявши з деякими другими країнами, це виглядає не дуже богато. На примір в Англії коштує така оплата \$4.00, в Австралії \$3.25, в Новій Зеландії \$3.80, в Південно - Африканському Союзі \$7.75, в Чехо - Словаччині \$7.20, в Югославії \$9.00.

Коли в році 1936 було в Канаді 1,038.500 радій, в

Economy

Grocery and Meat Market

ПРОДАЖ ГУРТОВА Й ПОДРІБНА

50 S. Court St.

Phone N. 206

Port Arthur, Ont.

Франко Демкович

власитель

“Славна якістю пекарня від року 1931”

AUNT MARTHA'S BAKERY

Хліб — Кейки — Тісточка

Phone N.365

Port Arthur, Ont.

1945 р. було їх вже 1,759,100. За 10 літ, то є від 2-го листопада, 1936 до 31-го березня 1946 року, отримала КНК з оплат \$28,869,000, а \$10,211,000 з оголошень і других жерел. Це великанські суми. З тих грошей вжито було около 19 мільйонів дол. на влаштування програм, а около 10 мільйонів на оплати канадійських музиків, співаків, акторів і письменників, що пишуть для радіо. Не цілих 5 процент з доходів йде на покриття адміністрації.

Хоч українці дуже музикальний народ й українська пісня вславилась на весь світ, на ра-

дію в Канаді чуємо її дуже рідко. Що так воно є, у великій мірі — це вина в нас самих. Нам треба старатись, щоб КНК давала всім однакову нагоду. При всяких важніжих о-казіях ми повинні частіше чути через КНК українські коляди чи пісні, або відомості про якусь важнішу акцію з нашої сторони.

На цю ділянку варто булоб звернути українцям більшу увагу. Вона цікава й важна. Є між нами багато здібних радіо техніків та, на жаль, майже ніколи ніхто не порушує цих справ в українській пресі.

З ДІВОЧОГО ІНСТИТУТУ

Професор: “Слово о Полку Ігоревім” називає віщунами нещастя — круків і гайворонів; котра з вас могла би ще назвати яку птаху, що віщує лихо?

Учениця: — Бузько.

З ДУМОК НА САМОТІ

Бути зависимим, то краще висіти . . .

З ЖИТТЬОВОЇ МУДРОСТІ

Замість з глупотою боротись, краще їй уступати, бо це боротьба з вітряками.

МІЖ СТУДЕНТАМИ

—Що ти купив свому вуйкові на імянини?

— Купив йому мошонку з написом: “Не забудь на мене”.

Український Лікар

DR. E. V. ANTEN

PHYSICIAN and SURGEON

2-3—204 Arthur St.,

Phone 89. N.

Port Arthur, Ontario

П Р И П О В І Д К И

Тебе й на собачій вулиці хвалять.

Козак з біди не заплаче.

Козак журби не знає.

Козак не без долі.

Терпи козаче, отаманом будеш.

Де багацько господинь, там хата не метена.

Без пастуха вівці не стадо.

Громада — великий чоловік.

Дівочі сльози, як весняний дощ.

Що голова — то розум.

Чужий кожух не гріє.

На чужому коні далеко не поїдеш.

На своїм коні як хочеш так їдеш.

Не пізно до свого дому й опівночі.

Хто багатий, той не любить дати.

І в погоду часом грим вдарить.

П Р О Ф Е С О Р С Ь К А Д О К Л А Д Н І С Т Ь

Професор (наймаючи служницю): — А в котрім році ви роджені?

Служниця: — В році 62-гim, прошу ласкавого пана.

Професор:—Ага, в 62-гim..... перед, чи по Христі?

З ЖИТТЬОВОЇ МУДРОСТІ

Одна дурниця часом нам милаша від десяти правд.

Вороги завжди щиріші, чим приятелі.

О. Плюта

Член УНО від початку його заснування, знаний як активний член в багатьох філіях в провінції Онтаріо та Квебеку, кількарарозовий секретар філії, сталий член Одноцентрового фонду, жертвенний на народні цілі, читач Нового Шляху від першого видання його. Тепер знаний соткам скитальців, бо помагає їм відшукати їхніх свояків.

A. PLUTA

ESPANOLA, ONT.

НЕПРОШЕНІ ГОСТІ

(КАЗКА 1002-ОІ НОЧІ)

О шах, о шах! Який там жах!
Державі нашій грозить крах!
З московських дебр і мочарів
Там сунуть лави опирів —
Жінок гвалтують, нарід бють,
Усе жеруть і нафту пють.
Творять там партію Тудей,
З недолюдків, а не людей.
І каже вже Азербейджан,
Що більше ти йому не пан . . .
Кінчив справоздання Гаван;
Схилився шах сумно на диван —
Якую ж дам тобі я раду?
Поклич мені Шехерезаду . . .
Вже півні піють, ніч минає,
Дівчина ж все оповідає:
— Джафар був вірний син Алаху,
Не знав ні сумніву, ні страху,
Коли він волю боронив
Країни вільної синів.
Гостив багатих він і бідних,
Приймав чужинців ніби рідних.
Та й на Алахового сина
Приходить раз лиха година:
З краю, що зветься Авксовстан,
Прийшов чисельний караван.
Гостей приняв Джафар гостинно,
Частує й бавить їх “відмінно”.
Та тижнів п'ять уже минають,
А гості все “відпочивають” —
Коли тверезі бенкетують,
Напються “водки” бешкетують,
Не досить їм вже їсти й пити,
Жадають вже й жінок пестити . . .
Нарешті, якось ранком рано
Господар каже: — Моргіяно,
Гостей гостити ми повинні,
Але ж не гості це, а свині!
Ми раз позбулись Алі-Баби,
Та значно гірші ці нахаби!

— О, пане мій, ти мусиш знати,
Клин треба клином вибивати:
Проси гостей ти до гостей,
Щоб не зібрали і костей.
Ти ж знаєш, що Итирб з Авксом
Живуть тепер як кіт зо псом.
І так Итирб з Авксом побились,
Що аж пустарі закурились,
Подякував Джафар Алаху —
Там, де є розум, нема страху,

Кінчила так Шехерезада,
У шаха вже голова рада.

Слава визнавцям всім Корану!
Ввійшли індуси до Ірану.
Московська ж партія Тудей
Прибрала назву “Єстердей”.

Федь Цить.

ONTARIO TIMBER SUPPLY CO.

PULP, TIES and LUMBER

Паперова Маса, Залізничні Пороги й Будівельний Матеріал

Office: 407 Public Utilities Bldg.

Port Arthur, Ont.

Joe's Plumbing & Heating

Пломберство й Огрівання

Лише поспитайте про “Йосипа”

Оцінка Даром

189 S. Algoma St.

Phone N. 3063

Port Arthur, Ont.

ЙОСИП КУЦЯК, власник

НА ПОХОРОНІ

— Чи ваш покійний вуйко був притомний до останньої хвилини?

— Не знаю. Ми ще не отвірали завіщання.

* * *

ПРИВИЧКА

В Совітах:

— Звідки ви взяли гриби, товаришу?

— Назбирав у лісі.

— А велика там черга?

* * *

КАТАСТРОФА

— А то ви є одинокою людиною, що врятувалась в цій жахливій катастрофі? Як це сталося?

— Зовсім просто, я спізнився до поїзду.

ОБІД

— Як там вдався вашій пані обід?

— Навіть не питайте! Припала кухарську книжку.

* * *

НЕПОРОЗУМІННЯ

— Моя теща — це ангел.

— А моя ще живе.

* * *

НАШІ ДІТИ

— Слухай, Влодку, як це сталося? В шафі було два яблука, а тепер є тільки одно.

— Бо було темно і я другого не зауважив.

* * *

І ТЕ МОЖЛИВЕ

— А ти смаркачу, такий малий і вже куриш? Як би я був твоїм батьком...

— Ще можете ним бути. Моя мама вдова . . .

NORTH AMERICAN LIFE (A MUTUAL COMPANY)

У всяких справах асекураційних ми Вам радо поможемо й добре порадимо

Jack Skilling — Управитель

Представники:

Jack Merritt, Wm. Birney, Aurele Doyle,
(Mrs.) Ellen McKessock.

Sudbury, Ontario

Впровадження Контролі Тепла—Огрівання Горячим
Повітрям—Вкривання Дахів—Всяка Направа

NEW IDEA SHEET METAL WORKS

Phone N. 3063

189 S. Algoma St.

Port Arthur, Ont.

А. Т. СЛІВІНСЬКИЙ, властитель

РЕКОРДИ СКОРОСТІ —
В МИЛЯХ НА ГОДИНУ

Буж, одну, до двох миль.
Домашня курка, девять миль.
Чоловік - бігун, 22 милі.

В бігу на 100 ярдів:
Гончий пес, трицять шість.
Перегоновий кінь, сорок дві.
Заяць, сорок п'ять.
Молодий олень, сорок девять.
Антелопа, шістьдесят.

* * *

ДУМКИ

Хто каже, що ніколи не бреше — збрехав ще один раз.

Цукор є солодкий але за нього потрібно солоно платити.

Між дурними і мудрий здурніє.

* * *

ДУМКИ ФІЛЬОСОФА

Предків вішають на стіні, а сучасників — де попаде.

Яке страшне подумати, що те, що говорять про нас люди — правда!

Люди здебільшого продають свою совість і потім спокійно живуть з ренти.

* * *

ДИТЯЧІ ПИТАННЯ

—Чи кури несуться в неділю і свята?

Як паровіз знає, куди їхати?

Де переховується сніг під час літа?

Що робить вітер, як не віє?

* * *

ТАЙНИЙ

—Знаєте, цей пес зовсім не виглядає на поліційного пса.

—Бо, знаєте, він служить в тайній поліції.

В Аргентині живе около 120.000 українців.

Контрактор на малярські роботи й декорациі внутр й знадвору.

Кошториси й зразки даром.

Richard's Painting and Decorating

334 Jean St., — Ph. 3-1877
SUDBURY, ONT.

З поздоровленням,

**CORONA
HOTEL**

189 Notre Dame Ave., East,
Winnipeg, Man.

С. Дж. Баркер, управитель

А ДРЕСА Р УКРАЇНСЬКИХ ДОПОМОГОВИХ КОМІТЕТІВ

- Центральне Бюро Допомогового Комітету в Австрії
Ukrainian Central Relief Association,
Anichstr. 4, Innsbruck, Austria.
- Український Допомоговий Комітет при Аргентинському Червоному Хресті
Comite Ucraino De Ayuda Auxiliar de la Roja Argentina c. Victoria 676. of N. i Maca 150.
- Українське Допомогове Бюро в Лондоні
Central Ukrainian Relief Bureau
218 Sussex Gardens, Paddington, London W. 2 England.
- Український Допомоговий Комітет у Бельгії
Comite Ukrainien de Secours,
24 Ave Livingston, Bruxelles.
- Українсько - Канадійський Допомоговий Фонд
The Ukrainian Canadian Relief Fund,
P. O. Box 2136, Winnipeg, Man., Canada.
- Українська Служба Суспільної Опіки у Франції
Service Social Ukrainien,
186, Bould, St. Germain, Paris 6, France.
- Українсько - Американський Допомоговий Комітет
Ukrainian American Relief Committee
847 North Franklin Street, Philadelphia 23, Pa., U.S.A.
- Український Червоний Хрест в Швейцарії
Comite Ukrainien de Croix Rouge
4 Pl. Grand Mezel, Geneve — Suiza.
- Український Допомоговий Комітет у Бразилії
Comite Ucrainio de Auxilio as Vitamis da Guerra,
Rua Martin Alfonso 381, Curitiba, Par. Brasil.
- Український Допомоговий Комітет в Італії
Comitato Ucraino d'Assistenza
Passeg del Gianicolo 7, Roma — Italia.

Упокоїлися 1946 року

Степан Вовк,	15. січня, Порт Колборн, Онт.
Андрій Кучер,	17. січня, Виніпег, Ман.
Д. С. Метельський,	30. січня, Торонто, Онт.
Катерина Кравець,	10. березня, Ошава, Онт.
П. Комар,	квітень, Монтреал, Кве.
Антін Була,	19. березня, Гемілтон, Онт.
Теодор Маріян,	3. травня, Чергил, Алта.
Павло Белей,	5. червня, Торонто Онт.
Петро Сукнацький,	18. вересня, Саскатун, Саск.
Василь Гулевич,	28. вересня, Бімсвіл, Онт.

ВІЧНА ЇМ ПАМ'ЯТЬ !

Quality
MEATS

Harry Thomas
FOODS

**ПЕРШОРЯДНІ КРАМНИЦІ
Й УКРАЇНСЬКА ОБСЛУГА**

329 Granville Avenue — Phone N. 94

493 Oliver Road — Phone N. 3284

337 Granville Avenue (Gas Station)

PORT ARTHUR, ONT.

ГРИГОРІЙ ТОМАС, власт.

З М І С Т К А Л Е Н Д А Р А

стор.

I. КАЛЕНДАРНА ЧАСТЬ	1-33
---------------------------	------

II. ЛІТЕРАТУРНА ЧАСТЬ

Поезії:

Б. Бора: Вітру	34
" Жменя землі	36
Ф. Ю.: Сніжинки	39
Б. Бора: В Дорозі	47
" Буде Жниво	49
" Сини	54
" Де Зорі Горять Янтарями	87
Базар	90
Мук.: Мій Краю Рідний	95
В. Ш.: Парафраза-Сатира на Творчість Рильського	101
Проза:	
А. Демо-Довгопільський: Прокляття за Зраду	34
" Срібний Дзвін	35
Роман Немир: Помста Жінки	37
Ігор Граніт: Ясир	40
А. Демо-Довгопільський: Бунтар	48
" Тризуб	48
Оеи: Сила Преси	50
Михайло Брик: Повстанці	63
" Червоні Маки	86

III. СТАТТІ, СПОМИНИ І ПР.:

ОМО: Срібна Земля	55
Микола Новак: Український Артист	57
Друга Світова Війна	78
Шевченко й Молодь	88
На Могилі Героїв Базару	91
Д-р П. Маценко: Осередок Української Культури й Освіти	96
Шевченко Суспільник	102
Американський Українець Визначився на Полі Науки	105
Прокіп Моркотун: Бразилія	107
Інж. В. Топольницький: Кооперація в Манітобі і Українці	112
О. Івах: Пересажене Дерево	149
Одна з Наймолодших Наших Кредитівок	152
В. Коссар: Двадцять Років	155
В. Т.: Щадничо-Кредитова Спілка в Ст. Кетеринс, Онт.	161
Фонд Допомоги Українців Канади	162
Як Читати Книжки?	164
Канадійський Парламент	165
Українці в Провінціальних Союмах Канади	165
Хроніка Українців-Канадійців	167
Календар Нового Шляху для Скитальців	171
Посмертна Згадка	187

Замітка: Вірші і кілька статей передруковано за згодою редакції з журналу "Життя в Таборі", Риміні, Італія.

СПИС ОГОЛОШЕНЬ

НОВА СКОШІЯ

Галіфакс

Quality Meats Scotia Provision Company	104
---	-----

ОНТАРІО

Торонто

Dr. Humeniuk	101
John Yaremko, B. A.	137
Ukrainian Booksellers 'Prosvita'	137
York Packing Co. Ltd.	138
T. Zola. Real Estate	139
Harry R. Ranks Company ...	140
Industrial Coating Co.	140
The Holota Real Estate	141
J. K. Hand Embroidery	142
М. О. Данкович	142
Українська Кравецька Робітня	145
Muir Meat Market	145
Toronto Sausage and Packers Ltd.	146
Marshall's Drug Store	147
Nick The Mover Co.	148
W. Humeniuk, B.A.	148
A. Oryschak, LL.B.	148
Hotel Drake	149
Д-р І. Василенко	149
Peter's Meat Marekt	150
Economy Meat Market	150
Ryerson Hardware	151
І. Ю. Роборецький	152
Imperial Coal Company	154
Rogers Dairy Ltd.	154
Cardinal & Son	154
Albany Hotel	159
Crystal Barber Shop	178
Clifton Hotel	178
І. Ю. Роборецький	178

На окладинці: West Toronto Bedding Co. New Strathcona Hotel	
---	--

Еспанола

Маруся Власій	174
Оля Романовська	175
О. Плюта	182

Кіркленд Лейк

Northern Canada Bakery	111
Royal Groceteria	111
Kirkland Meat Market	132
Kostecky Grocery	132

Меррітон

Merritton - Essex Packing Co. Ltd.	156
--	-----

Ошава

Василь Череватий	87
Микола Романюк	90
В. Вацко	90
Луй Рудий	92
Barons Radio and Electric ...	92
Maple Leaf Bakery	92
А. Музика	92
Sam Cooper	93
Петро Сабат	93
Стефан Мандрик	93
Г. Лисак	93
L. Crout	94
М. Малашовський	94
First Class Shoe Repair	94
А. Фурик	94
Joy Cartage	95
Oshawa Marketeria	95
Oshawa Cabinet Makers	97
W. Eliziuk and Sons	97
Дмитро Калинка	97
Blue Bird Confectionery ...	97
Захарій Полоз	98
College Bakery	98
Lakeshore Auto Wreckers ...	98
Jacobs Grocer & Butcher ...	98
Семен Кузан	99
South End Bar	99
Semenchuk Thos.	101
Ф. Стрельчук	101
A. N. Drozwik	103
М. Malashowsky	142

Порт Далгузі

Fort Hotel	142
------------------	-----

Порт Артур

The Thunder Bay Co-operative Dairy Limited	113
Economy Grocery & Meat Market	180
Aunt Martha's Bakery	180

Dr. E. V. Anten	181
Ontario Timber Supply Co.	184
Joe's Plumbing & Heating	184
New Idea — Sheet Metal Works	185
Harry Thomas Foods	188

Содбури

Sudbury Steam Bath	148
Bowl-A-Way Bowling Academy	155
Frood Rd. Confectionery	157
George's Barber Shop	158
Modern Bakery	159
Royal Taxi	160
De Luxe Cab	161
Melody Music Store Ltd.	161
A. Heiskanen	163
Sudbury Planing Mill	164
Baby's Garage	164
Delongchamp Cartage Co. Ltd.	166
Capital Cafe	166
Silverman's	168
East End Bakery	170
Sudbury Used Furniture	170
J. B. Ducharme	170
Sudbury Waterproofing Product	171
J. E. Blais	172
Brunet and Rathwell	773
King Radio Electric	173
North American Life Insurance	185
Richard's Painting & Decorating	186

Торолд

Ukrainian Co-op Zhoda	116
Pine Hotel	141

Форт Віліям

Star Photo Studio	103
Павло Борецький	176
Fort William Cabinet Works	177
S. Tomanocy Agency	177
Percheson's Drug Store	179
Pyrih Confectionery	179

МАНІТОБА

Винніпег

Eco Exploration Co. Ltd.	67
West Hotel	68
William Gross & Co.	69

McMurray, Greschuk	69
Теодор Стефанік	70
Central Dairies Ltd.	70
M. W. Horbay	70
Prague Cafe	70
Alphian Herb Company	71
Red River Motor Coach Lines Ltd.	72
Empire Hotel	73
V. F. Bachynski, M.D.,	74
Dr. L. W. Reznowski	74
North End Furniture Co.	74
Y. O. Masciuch, L.L.B.	74
Finkleman	75
Legion Stationery Sales	75
Alberta Hotel	75
M. Chomiak and Son	76
Zawidoski Funeral Home Ltd.	76
Royal Shoe Store	76
The New Fox Cafe	76
Alphian Herb Company	77
The Rolling Pin	79
Obee's Russian Steambaths	80
Corona Hotel	80
City Tire Service	82
Josephine's	82
The Red & White Stores	83
Sutherland Hotel	84
Royal Realty Co.	84
Ideal Produce	84
Stella Grocery Store	84
Winnipeg Wholesale Grocery	85
Rosen Agencies	87
The Red & White Store	89
"Kalyna" Ukrainian Co-op.	117
Nort Winnipeg Co-op. Ltd.	124
Щадничо-Кред. Спілка "Карпатія"	127
Ukrainian Fraternal Soc'y	128
N. J. Hunchak, B.Sc., B.Acc.	131
Ukrainska Torhowla	133
Manitoba Vegetable & Potato Growers Co-op Ass'n	143
Corona Hotel	186

Ст. Бонифас

Українське Кооперативне Обеднання	129
--	-----

Транскона

Ripak's Groceries and Meats	135
-----------------------------	-----

САСКАЧЕВАН

Геффорд

Western United Traders Ltd. 134

Йорктон

N. Bryck 104

Саскатун

Walko Furriers and Tailors 115

ЗДА

Джерзі Ситі, Н. Дж.

Український Народний

Союз 109

Нью Йорк, Н. Й.

Surma 106

Друкарня Нового Шляху

друкує:

- Часописи
- Книжки
- Памфлети
- Летючки
- Наголовні Листи
- Коверти
- Бизнесові Картки
- Привязки (Tags)
- Базарові Тикети
- Стейтменти
- Інвойси
- Адресові Наліпки
- Бизнесові Наліпки
- Поштові Картки
- Обіжні Листи
- Календаріум (Педс)
- Тикети вступу
- Тикети до передержки (Чекрум Тикетс)
- Шери
- Сертифікати
- Купони
- Грамоти
- Бизнесові вивіски
- Календарі
- Катальоги
- Молитвенники
- Бизнесові Форми
- Білянсові Зіставлення
- Мапи і пр.

Замовлення на друкарські роботи
і часопис слати на адресу:

NEW PATHWAY

Box 3033,

— Winnipeg, Man.

Phone 56 257

2755 DUNDAS ST. W.

TORONTO, ONTARIO

UPHOLSTERING

REPAIRING

RECOVERING

MATTRESSES

CHESTERFIELDS

COMFORTERS

West Toronto Bedding Co.

Виробляємо на замовлення з гарантією
МАЄМО ВСЯКОГО РОДА МЕБЛІ НА ПРОДАЖ ПО
УМІРКОВАНИХ ЦІНАХ

Telephone LY. 7349

Ю. ЛЯХОВИЧ, власитель

New Strathcona Hotel

60 YORK STREET WA. 5601 TORONTO, ONTARIO

Чисті, Вигідні Кімнати до Винайму

Гостей з провінції радо вітаємо,
мінута ходу з головної стації

UNION STATION

— ОТВОРЕНО ДНЕМ І ВНОЧІ —

БАЗАР І МАЗУРЕНКО, власители

New Strathcona
Hotel

60 York St.

Royal
York Hotel

Bay St.

Front St.

Union Station

НОВИЙ ШЛЯХ: **НАЙКРАЩИЙ ВАШ ДРУГ . . .**

(Виходить два рази в тиждень)

НОВИЙ ШЛЯХ Містить Постійно Статті на Теми:

**ПОЛІТИЧНІ — ГРОМАДСЬКІ — ЕКОНОМІЧНІ —
КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІ й інші.**

ПОМІЩУЄ фейлетони — новісті — спомини —
нариси.

НОВИЙ ШЛЯХ подає відомості з українських
осередків в Канаді, Америці, Європі
і в цілому світі.

НОВИЙ ШЛЯХ має своїх кореспондентів майже в
кожному краю і тому Новий Шлях
є змістом цікавий.

НОВИЙ ШЛЯХ приймає оголошення, які в резуль-
таті поплачуються підприємцям.

НОВИЙ ШЛЯХ вивінуваний вповні друкарнею,
виконує всякі друкарські роботи
на замовлення.

**Передплата за НОВИЙ ШЛЯХ коштує в Канаді \$3.00,
заграницею \$4.00 на рік.**

Замовлення і переписку слати на адресу:

The New Pathway

Box 3033

Winnipeg, Man.

Canada